

SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA OVOCE

2022

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ZDROJE INFORMACÍ, ZPRACOVATELÉ PODKLADŮ:

Český statistický úřad, Praha
Generální ředitelství cel, Praha
Ministerstvo zemědělství, Praha
Ovocnářská unie České republiky, Holovousy
Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Brno
Státní zemědělský intervenční fond, Praha
Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský, Brno
Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Praha
WAPA, The World Apple and Pear Association, Belgie

Odbor rostlinných komodit MZe

Autorky:

Ing. Veronika Němcová, MZe
Bc. Irena Buchtová, MZe

Ředitel Odboru rostlinných komodit:

Ing. Zdeněk Trnka, MZe

Autorky touto cestou děkují za spolupráci všem uvedeným organizacím a jejich odborným pracovníkům.

Situační a výhledové zprávy jsou pro všechny zájemce z řad studentů, pedagogů odborných škol a podnikatelských subjektů a dalších k dispozici také na internetu na adrese: www.eagri.cz

Autor fotografie:

Ing. Martin Ludvík, Ovocnářská unie ČR

Vydalo: Ministerstvo zemědělství, Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1
Internet: www.eagri.cz, e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-676-7, ISSN 1211-7692, MK ČR E 11003

Tisk: Ústav zemědělské ekonomiky a informací, www.uzei.cz

SITUAČNÍ
A VÝHLEDOVÁ
ZPRÁVA
OVOCE

LISTOPAD
2022

OBSAH

Úvod	3
Souhrn	3
Zásahy státu a opatření EU u komodity ovoce	5
Světový trh	41
Produkce ovoce v ČR	46
Produkční ovocné sady v ČR	52
Integrovaná produkce ovoce v ČR	60
Školkařství v ČR	61
Zpracovatelský průmysl ovoce v ČR	63
Skladovací kapacity v ovocnářství ČR.	66
Cenový vývoj ovoce v ČR	68
Spotřeba ovoce v ČR.	71
Zahraniční obchod s ovocem v ČR.	73
Přehled o užití ovoce mírného pásma v ČR	78
PŘÍLOHY:	
Příloha č. 1 – Zahraniční obchod ČR s čerstvým a zpracovaným ovocem.	79
Příloha č. 2 – Nejvýznamnější země zahraničního obchodu ČR s ovocem.	84
Příloha č. 3 – Porovnání finančního vyjádření produkce ovoce v ČR.	87
Příloha č. 4 – Struktura celkových sklizní ovoce v produkčních plodných a extenzivních sadech v ČR	88
Příloha č. 5 – Přehled uznaných organizací producentů v odvětví ovoce a zeleniny	90

ÚVOD

Cílem této Situační a výhledové zprávy je informovat o situaci v sektoru ovoce, dále o změnách a základních pravidlech týkajících se společné organizace trhu EU u komodity ovoce. Předkládaná zpráva navazuje na Situační a výhledovou zprávu z listopadu 2021. Použité údaje jsou zpracovány podle dostupných informací k září 2022, není-li uvedeno jinak.

Situační a výhledové zprávy jsou v roce 2022 pro všechny podnikatelské subjekty k dispozici na internetové adrese: <http://www.eagri.cz/>, navigace – zemědělství, rostlinná výroba, rostlinné komodity, ovoce a zelenina, situační a výhledové zprávy.

SOUHRN

Zima 2020/2021 po několika velmi mírných zimách přinesla i menší, ovšem déle trvající sněhový pokryv. Zimní mrazy nezpůsobily na ovocných kulturách žádné významné škody. Časný jarní pokles teplot negativně ovlivnil v mnoha pěstitelských oblastech zejména květní pupeny teplomilných peckovin a třešní. Mrazová poškození u meruněk se na velké části výsadeb podařilo eliminovat pomocí protimrazových opatření (pálení svící, apod.). Dlouhotrvající jarní mrazy však způsobily u jabloní přímé poškození květů vedoucí k propadu nebo deformacím plodů. Vlivem chladného počasí byla letová aktivita včel velmi nízká, což se později negativně projevilo na nedostatečném opylení a intenzivním pozdním propadu plodů. V červnu a červenci 2021 bylo zaznamenáno několik výskytů silných bouřek provázených krupobitím, které v sadech napáchaly významné škody. Oblast jižní Moravy (obce Mikulčice, Lužice, Moravská Nová Ves a Hrušky) byla těžce poničena dne 24. 6. tornádem. Kromě přímo jmenovaných obcí byla krupobitím zasažena velká část jižní Moravy, k velkým škodám došlo též ve středních Čechách, ojediněle i v dalších oblastech republiky. Některé oblasti zejména na jižní Moravě zasáhlo krupobití i opakovaně. Na evropském trhu byla od začátku sezóny vyrovnaná nabídka jablek i poptávka. Následně během skladovací sezóny se poptávka snižovala, docházelo ke zpomalení odbytu a zásoby jablek se zvyšovaly. Na konci skladovací sezóny, před sklizní úrody roku 2022, došlo k dalšímu propadu cen, některé země vyprodávaly staré zásoby jablek velmi levně.

Z výše uvedených důvodů dosáhla v roce 2021 celková produkce ovoce v ČR objemu 319,3 tis. t, což je v meziročním porovnání pokles o 0,5 %. Z produkčních sadů se sklídilo 133,9 tis. t ovoce, což bylo v porovnání s předchozí sklizní snížení o 5,3 %, ve srovnání s pětiletým průměrem se jedná o 7% pokles. Celková úroda jablek v ČR činila 207,4 tis. t, což znamenalo sklizeň spíše podprůměrnou. Propad produkce oproti předchozímu roku nastal u švestek, višní, rybízu a jahod.

Zimu 2021/2022 lze hodnotit jako teplotně normální a srážkově dokonce nadnormální. Celoevropská vlna mrazů v průběhu jarních měsíců způsobila významné škody na peckovinách, a to zejména v jihozápadní Evropě. Chladové epizody dubna a května se negativně projeví zejména na úrodě višní a nižším počtu plodů hrušní, specificky byly poškozeny též některé odrůdy meruněk. Zpočátku pomalejší vývoj vegetace byl u většiny ovocných druhů akcelerován v letních měsících výraznými dešťovými srážkami a nástupem vysokých teplot. Od druhé poloviny června až do konce srpna sužovala celou Evropu rekordní vedra, kdy teploty přesahovaly 40° C. Zatímco v zemích západní Evropy je letošní léto označováno za nejsušší v posledních 500 letech, v ČR lze díky výraznému ochlazení v první části července a alespoň ojedinělým srážkám považovat ve srovnání s těmito extrémy za celkem příznivé. Odhaduje se, že celková produkce ovoce v produkčních sadech dosáhne v roce 2022 objemu 160,7 tis. t, což by bylo v meziročním porovnání zvýšení o 17,5 % a ve srovnání s tříletým průměrem by se jednalo o 19% nárůst. Sklizeň jablek je v roce 2022 odhadována nadprůměrná v objemu 133,9 tis. t, což je v porovnání s předchozím rokem o 22 % více, oproti pětiletému průměru se jedná o 16% nárůst.

Sezóna 2021/2022 byla charakteristická nižší sklizní a tedy i nižší zásobou jablek na začátku skladovací sezóny. Jejich ceny už po sklizni byly meziročně nižší a postupně se dále snižovaly. Ke snížení cen v průběhu skladovací sezóny došlo zejména se začátkem konfliktu na Ukrajině. Polsko tak ztratilo odbytové trhy a část jejich produkce byla neprodejná, což způsobilo pokles cen jablek ve střední a východní Evropě. Vzhledem k rostoucím spotřebitelským cenám všech potravin došlo také k poklesu poptávky, a tedy i spotřeby jablek. Na evropském trhu byla od začátku sezóny nabídka a poptávka vyrovnaná, následně během skladovací sezóny se poptávka snižovala, docházelo ke zpomalení odbytu a zásoby jablek se zvyšovaly. Na konci skladovací sezóny, před sklizní úrody 2022, došlo k dalšímu propadu cen, některé země vyprodávaly staré zásoby jablek velmi levně.

V obchodní síti v ČR se v marketingovém roce 2021/2022 prodalo 109,2 tis. t, což představuje 3% meziroční zvýšení, z toho tuzemská konzumní jablka činila 51,6 tis. t. Podíl tuzemských jablek na maloobchodním trhu byl 47 %, což je stejně jako v minulé sezóně. Dále lze odhadovat, že mimo maloobchodní síť se prodalo cca 22 tis. t jablek.

Celková výměra ovocných sadů v ČR dle šetření ČSÚ zaznamenala v roce 2022 pokles o 580 ha na 15 419 ha, z toho produkční sady dosahují výměry 11 437 ha, což představuje meziroční pokles o 6,5 %. Věková struktura těchto sadů není optimální – v roce 2022 podíl přestárých sadů činí 40,6 %, zatímco podíl mladých výsadby dosahuje 17,2 %. Od roku 2015 dochází k výrazným redukcím výměry sadů. Důvodem klučení je špatná ekonomická situace českého ovocnářství v posledních letech, kdy rentabilita pěstování ovoce stále více klesá. Na tuto situaci měly hlavně vliv hluboce podprůměrné sklizně z let 2010 až 2012. Situaci ovocnářů významně zhoršily, kromě zavedení ruského embarga na dovoz ovoce z EU v roce 2014, také pozdní jarní mrazy (v roce 2016, 2017 a 2019) a sucho (v roce 2015 a 2018).

Celková bilance zahraničního obchodu ČR s čerstvým a sušeným ovocem je stále vysoce pasivní. Dovoz čerstvého a sušeného ovoce do ČR v roce 2021 meziročně mírně poklesl na 603,6 tis. t, hodnota dovezeného zboží se však nepatrně zvýšila na 19,0 mld. Kč. V porovnání s předchozím rokem klesly zejména dovozy jablek, jahod, citrónů, banánů a grepů. Naproti tomu meziročně vzrostly dovozy švestek, mandarinek, pomerančů, ananasu a kiwi. Mezi největší dodavatele patřilo tradičně Španělsko a Německo, dále pak Itálie, Polsko a Belgie.

Vývoz čerstvého a sušeného ovoce včetně reexportu v roce 2021 meziročně mírně klesl o 3,5 % na 125,3 tis. t o celkové hodnotě 3,9 mld. Kč především díky poklesu vývozu jablek a jahod. Ovoce směřovalo téměř výhradně na trhy zemí EU, nejvíce na Slovensko, dále do Rakouska, Německa, Itálie a Nizozemska.

ZÁSAHY STÁTU A OPATŘENÍ EU U KOMODITY OVOCE

Do této kapitoly je zahrnuto:

1. Regulace podnikání a obchodu uvnitř EU
2. Vnější obchodní politika EU v oblasti ovoce
3. Daňová politika
4. Dotační politika
5. Společná zemědělská politika – přímé platby
6. Právní předpisy vztahující se k sektoru ovoce a zeleniny
 - 6.1 Legislativa v rámci SOT ovoce a zeleniny
 - 6.2 Školní projekt „Ovoce, zelenina a mléko do škol“ (School Scheme)
 - 6.3 Změny v předpisech EU pro kontrolu čerstvého ovoce a zeleniny
7. Státní zemědělský intervenční fond – opatření v rámci SOT
8. Právní předpisy ČR vztahující se ke komoditě ovoce
9. Kontrola jakosti ovoce a ovocných výrobků

I. Regulace podnikání a obchodu uvnitř EU

V rámci Evropské unie, jejímž členem se od 1. 5. 2004 stala i Česká republika, nejsou pro pohyb zboží stanovena žádná cla ani kvóty. Pro dovozy zboží ze zemí, které nejsou součástí EU, platí společný celní sazebník.

Vzhledem k neexistenci hraničních kontrol a celního řízení mezi státy EU vznikla povinnost evidovat daňové a statistické údaje. Nesplnění této povinnosti je sankcionováno. Statistikou vnitřního obchodu se zabývá systém **INTRASTAT** (informace na www.czso.cz).

Systém Intrastat je povinný pro všechny členské státy EU, není však jednotný v oblasti sběru prvotních údajů (např. ve formě výkazu, v organizačním zabezpečení, v rozlišení obchodních transakcí, ve sběru některých údajů a způsobu jejich vykazování, ve výši prahů pro vykazování apod.). Od 1. 1. 2022 nabylo v oblasti zahraničního obchodu účinnosti nové NV č. 333/2021 Sb., které je implementací nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2152 a prováděcího nařízení Komise (EU) 2020/1197. Informace o systému Intrastat, zejména o předávání Výkazů, o získání a použití programového vybavení k elektronickému zasílání Výkazů a další informace je možné najít v části „Intrastat“ na internetových stránkách Celní správy ČR na adrese www.celnisprava.cz.

Povinnost vykazovat údaje pro Intrastat v ČR vzniká osobám (právníkům i fyzickým) registrovaným nebo identifikovaným v ČR k DPH, které vyvezly zboží do jiného členského státu anebo dovezly zboží z jiného členského státu, a to v hodnotě dosahující prahu pro vykazování údajů do Intrastatu.

Zpravodajskými jednotkami se mohou stát nejen tzv. plátcí DPH, včetně zastupujících členů skupin spojených osob registrovaných k DPH jako skupiny v souladu s ustanovením § 5a až 5c zákona o DPH, ale i právnické osoby, jako jsou např. veřejnoprávní instituce, státní orgány, orgány samosprávy a jiné, které jsou podle zákona o DPH osobami identifikovanými k dani. Povinnost vykazovat data pro Intrastat může vzniknout také zpravodajským jednotkám, které jsou osobami registrovanými k DPH současně v ČR i v jiném členském státě a v ČR nemají své sídlo, místo podnikání nebo provozovnu, nebo i zahraničním osobám s daňovou povinností k DPH v ČR. Místně příslušným celním úřadem pro odevzdávání výkazů pro Intrastat i pro registraci k elektronickému předávání těchto výkazů je pro tyto zpravodajské jednotky Celní úřad pro hlavní město Prahu.

Práh pro vykazování je limit hodnoty vyvezeného nebo dovezeného zboží, který si zpravodajská jednotka musí sama počítat od začátku každého kalendářního roku anebo ode dne přidělení DIČ k DPH, a to zvlášť za vyvezené a zvlášť za dovezené zboží. Výše prahů se novou právní úpravou nemění a zůstávají na 12 mil. Kč v obou směrech obchodu. Významnou změnou a zjednodušením je zavedení možnosti **zjednodušeného vykazování** pro zpravodajské jednotky, které umožňuje po splnění určitých podmínek odeslat jedno hlášení ročně bez uvedení podrobných údajů. Základní podmínkou je dosáhnout prahu pro vykazování ve výši 12 mil. Kč a zároveň nepřekročit celkovou hodnotu 20 mil. Kč ve směru dovozu zboží z jiného členského státu EU nebo ve směru vývozu.

Základní nařízení Evropské unie

- a) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2152 o evropských podnikových statistikách a zrušení deseti právních aktů v oblasti podnikových statistik,
- b) Prováděcí nařízení Komise (EU) 2020/1197, kterým se stanoví technické specifikace a úprava podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2152 o evropských podnikových statistikách a zrušení deseti právních aktů v oblasti podnikových statistik,
- c) Nařízení Rady (EHS) č. 2658/87, o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku, v platném znění,
- d) Příloha I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 – prováděcí nařízení Komise (EU) 2021/1832,
- e) Prováděcí nařízení Komise (EU) 2020/1470, o klasifikaci zemí a území pro evropské statistiky mezinárodního obchodu se zbožím a o geografickém členění pro jiné podnikové statistiky,
- f) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013, kterým se stanoví celní kodex Unie, včetně prováděcích nařízení č. 2015/2446, 2015/2447 a 2016/341,
- g) Směrnice Rady 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty.

Základní právní předpisy České republiky související se zahraničním obchodem

- Nařízení vlády č. 333/2021 Sb., k provedení některých ustanovení celního zákona v oblasti statistiky,
- Vyhláška č. 328/2020 Sb., o územních pracovištích celních úřadů, která se nenacházejí v jejich sídlech,
- Zákon č. 242/2016 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů,
- Vyhláška č. 245/2016 Sb., k provedení některých ustanovení celního zákona, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů,
- Sdělení Českého statistického úřadu č. 497/2021 Sb., o zavedení číselníku Seznam zboží, které není určeno pro zjednodušené vykazování do systému Intrastat,
- Sdělení Českého statistického úřadu č. 498/2021 Sb., o zavedení číselníku Seznam vybraného zboží s doplňkovými statistickými znaky,
- Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů.

2. Vnější obchodní politika EU v oblasti ovoce

EU je celní unií vytvořenou v souladu s pravidly WTO. EU má společný celní kodex a společný celní sazebník. Pro dovozce je celní sazebník v podobě tzv. **TARIC** (Integrovaný tarif Evropského společenství, vydávaný v souladu s nařízením Komise EHS č. 2658/87), elektronická podoba na adrese:

http://ec.europa.eu/taxation_customs/ nebo na adrese www.celnisprava.cz/cz/aplikace a 1x ročně je vydáván v Úředním věstníku EU.

Obchodní vztahy EU se třetími zeměmi charakterizuje velký počet preferenčních dohod, meziregionálních iniciativ a jiných významných ujednání. Existují i samostatná obchodní ujednání o obchodu s některými zemědělskými výrobky. Jednání o dalších smlouvách pokračují a EU se tak snaží rozšířit počet zemí, se kterými je možno obchodovat s celními preferencemi, a také odstranit další netarifní překážky obchodu.

Privilegované jsou vztahy s geograficky a historicky nejbližšími partnery, členskými státy Evropského sdružení volného obchodu (ESVO), které zahrnuje Švýcarsko, Norsko, Island a Lichtenštejnsko. U ovoce je v těchto zemích situace rozdílná. Zatímco **Island** má nulová cla na dovoz ovoce z EU, **Norsko** si dovozní cla zachovalo u některých druhů ovoce (např. citrusové plody pro krmné účely, třešně a višně) a cla jsou v některých případech navázána na produkční období (jablka, hrušky, švestky, jahody). **Švýcarsko** chrání svůj trh ještě ve vyšší míře. Cla na dovoz z EU jsou uplatňována na širokou škálu ovoce s občasným využitím celních preferenčních kvót. Jednání o další liberalizaci obchodu se zemědělskými produkty mezi EU a Švýcarskem od roku 2009 neprobíhají. V květnu 2021 navíc Švýcarsko odmítlo přijmout Institucionální rámcovou dohodu s EU. Na základě tohoto kroku EU zastavila veškerá jednání o novelizacích stávajících dohod a schvalování nových vzájemných dohod. V případě Norska v říjnu 2018 vstoupila v platnost ujednání o další liberalizaci obchodu se zemědělskými výrobky mezi touto zemí a EU. V oblasti ovoce byl liberalizován pouze vývoz některých položek vařeného ovoce z EU do Norska.

K 31. I. 2020 vystoupila z EU **Velká Británie**. V prosinci 2020 se podařilo dospět k Dohodě o obchodu a spolupráci mezi EU a Velkou Británií, která vstoupila v platnost 1. 5. 2021. Díky této Dohodě se podařilo ve vzájemném obchodě zachovat nulová cla a bezkvótový přístup pro všechny produkty splňující pravidla původu EU nebo Velké Británie. Obchod však poznamenala zvýšená administrativní zátěž z důvodu zavedení celního řízení a dalších standardních pravidel mezinárodního obchodu se třetími zeměmi.

Preferenční obchodní dohody uzavřela EU také s kandidátskými balkánskými zeměmi. Zatímco **Albánie** uplatňuje cla do 10 % ad valorem¹ při dovozu ovoce z EU pouze na několik málo položek (moštové hrozny, vodní melouny a jahody), **Černá Hora** má dovozní cla zavedena v různé výši prakticky u všech druhů čerstvého ovoce (mimo ořechů, banánů a některých citrusových plodů). Při dovozu ovoce z EU do **Severní Makedonie** dosahují cla u některých položek 25 až 50 % (stolní hroznové víno, jablka, hrušky, třešně, jahody atd.). Naopak dovoz veškerého ovoce z EU do **Srbska** nepodléhá žádným clům. **Bosna a Hercegovina** uplatňuje cla na dovoz ovoce z EU jen u některých položek.

Významnou oblastí, kde má EU sjednány dohody typu zóny volného obchodu, je Středomoří. U ovoce se však celního zvýhodnění podařilo dosáhnout pouze u některých zemí, např. **Maroko** cly zatěžuje dovoz pouze některých druhů ovoce z EU (např. mandle a jablka; u jablek a čerstvých sladkých mandlí je otevřena celní preferenční kvóta). **Alžírsko** obecně uplatňuje na ovoce z EU dovozní cla MFN² ve výši 30 %. Na dovoz mnoha položek ovoce však Alžírsko v současnosti uplatňuje ochranná opatření, kdy je clo naopak zvýšeno na 120 % (např. u čerstvých citrusů, hroznů, vodních melounů, jablek, hrušek, meruněk, třešní a bobulového ovoce). **Tunisko** má dovoz ovoce zatížen sazbou cla ve výši 50 % u naprosté většiny položek (s výjimkou např. čerstvých hořkých mandlí, lískových ořechů a některých položek banánů, u kterých jsou cla nulová). Některé země regionu neuplatňují žádná dovozní cla

¹ Stanovení celní sazby ad valorem znamená její určení procentním podílem z celní hodnoty (ceny). Dále v textu jsou celní sazby uváděny bez dodatku ad valorem.

² Základní princip obchodního systému v rámci Světové obchodní organizace (WTO), který stanovuje, že členské státy proti sobě nesmí používat diskriminující praktiky a že všechny výhody (včetně výše celních sazeb), které získá jeden člen, se vztahují i na všechny členy ostatní.

na ovoce z EU (**Egypt, Jordánsko**). Naopak dovoz ovoce z EU do **Izraele** je zatížen různě vysokými cly u většiny položek této kategorie. Další liberalizační jednání o prohloubené dohodě o volném obchodu probíhala do května 2019 mezi EU a Tuniskem. Z politických důvodů na straně Tuniska bylo však jejich pokračování přerušeno.

V posledních devíti letech vstoupily v platnost dohody EU o volném obchodu se státy **Andského společenství a Střední Ameriky** (Peru, Kolumbie, Ekvádor, Panama, Guatemala, Honduras, Kostarika, Nikaragua, Salvador). Peru má pro dovoz všech položek ovoce z EU nulová cla, kromě banánů zatížených 6% clem. Kolumbie si ponechala dovozní cla na některé položky ovoce ve výši 9 % (např. citrusové ovoce, jablka, hrušky, meruňky, třešně a broskve).

Ekvádor se v roce 2017 formálně připojil k provádění dohod mezi EU a Peru s Kolumbií. Při dovozu většiny položek skupiny ovoce z EU do Ekvádoru dojde k úplnému odstranění cel nejpozději do 10 let od vstupu dohody v platnost. Obchodní dohody EU s **Hondurase**m, **Nikaragou** a **Panamou** jsou prozatím prováděny od srpna 2013. V říjnu 2013 se k nim připojila **Kostarika** a **Salvador** a v prosinci téhož roku také **Guatemala**. Tyto země Střední Ameriky v oblasti ovoce poskytují nulová cla na většinu položek při dovozu z EU. Výjimku tvoří švestky a trnky, na které je uplatňováno 5% dovozní clo.

Dohoda o volném obchodu mezi Evropskou unií a **Jižní Koreou** vstoupila v platnost v červenci 2016. Cla na dovoz ovoce z EU do Jižní Koreje mají být z velké části odstraněna maximálně do 20 let od vstupu dohody v platnost. V prosinci 2014 byla dokončena jednání o dohodě o volném obchodu se **Singapurem** a dohoda vstoupila v platnost v listopadu 2019. U položek ovoce však Singapur poskytuje již MFN cla ve výši 0 %.

V roce 2013 bylo dokončeno liberalizační jednání EU s **Kanadou**. Obchodní část Dohody je prozatím prováděna od září 2017. U ovoce došlo k úplné liberalizaci při dovozu z EU do Kanady, zatímco EU si u některých položek ovoce při dovozu z Kanady zachovala specifická cla vztahující se ke vstupním cenám (např. citrusové ovoce, stolní hrozny, jablka, hrušky).

Od roku 2016 je prozatím uplatňována Dohoda o volném obchodu mezi EU a **Ukrajinou**. Díky ní se většina položek ovoce z EU na Ukrajinu bude dovážet bezcelně maximálně do 7 let od vstupu dohody v platnost. U citlivých položek (např. stolní hrozny, jablka a hrušky v určitých obdobích, třešně, meruňky a jahody) dojde po pěti letech ke snížení dovozních cel z EU na Ukrajinu o 20 až 50 %. V roce 2022 cla na dovoz těchto položek z EU na Ukrajinu nepřesahují 5 % (s výjimkou jahod, u kterých činí clo 8,5 %).

Na základě dohod o volném obchodu EU s **Moldavskem** a **Gruzií** byla odstraněna veškerá dovozní cla mezi EU a Gruzií. U ovoce tedy probíhá dovoz z EU do Gruzie bezcelně. Dovozy z EU do Moldavska je u většiny položek ovoce také bezcelní, ale některé položky ovoce jsou zatíženy dovozním clem nejčastěji ve výši 3,4–19,2 % (např. stolní hroznové víno, jablka, bobulové ovoce).

V únoru 2019 vstoupila v platnost Dohoda o hospodářském partnerství mezi EU a **Japonskem**. U většiny položek ovoce dojde při dovozu z EU do Japonska k postupné liberalizaci maximálně do 10 let od vstupu dohody v platnost. Na straně dovozu ovoce z Japonska do EU byla u některých položek zachována specifická cla vztahující se ke vstupním cenám (např. citrusové ovoce, stolní hrozny, jablka, hrušky).

V červnu 2019 bylo dosaženo rámcové Dohody o volném obchodu mezi EU a jihoamerickými zeměmi ze sdružení **Mercosur** (Argentina, Brazílie, Paraguay, Uruguay). V současnosti je text dohody finalizován. Podle posledních nabídek Mercosuru by vstupem dohody v platnost mohlo dojít k úplnému odstranění cel při dovozu z EU do zemí Mercosuru u většiny položek ovoce a zeleniny.

Jednání mezi EU a **Mexikem** o revizi Dohody o volném obchodu bylo dokončeno v dubnu 2018. Ovoce je však již v současnosti dováženo z EU do Mexika téměř bezcelně, kromě několika položek, na které je uplatňováno dovozní clo ve výši 20 % (banány, nektarinky a broskve). Jednání o Dohodě o volném obchodu s **Chile** byla technicky dokončena v říjnu 2021. Dovozy ovoce z EU do Chile je bezcelní již nyní.

V roce 2007 bylo zahájeno projednávání Dohody o volném obchodu EU s **Indií**. Celý proces se v roce 2013 prakticky zastavil, avšak v květnu 2021 EU a Indie oznámily, že se dohodly na znovuoobnovení

vyjednávání. Indie v současnosti uplatňuje pro dovoz ovoce clo MFN nejčastěji ve výši 30 %, výjimkou však nejsou ani cla 50 až 100 %.

V roce 2010 a 2012 se rozběhla jednání o prohloubených a komplexních dohodách o volném obchodu (**DCFTA**) s **Malajsií a Vietnamem**. V případě Malajsie se čeká na vyjádření malajské strany k možnosti obnovení dalších rozhovorů. Dohoda s Vietnamem vstoupila v platnost v srpnu 2020. Aktuálně Vietnam u ovoce uplatňuje při dovozu z EU cla MFN nejčastěji mezi 5 % až 20 %. Dohoda stanoví, že má dojít k odstranění cel na dovoz ovoce z EU do Vietnamu nejpozději do 6 let od jejího vstupu v platnost.

V roce 2013 bylo zahájeno jednání EU s **Thajskem**, poslední jednání se uskutečnilo v dubnu 2014. Z důvodu vnitropolitické situace v Thajsku zatím nejsou naplánována další kola jednání. Od roku 2016 byla oficiálně zahájena jednání s **Filipínami**, v únoru 2017 proběhlo druhé kolo jednání a zatím však nebylo stanoveno datum dalšího jednání. V září 2016 se uskutečnilo úvodní kolo jednání o Dohodě o volném obchodu EU s **Indonésií**, v listopadu 2021 proběhlo kolo jedenácté. V roce 2018 byla formálně zahájena jednání s **Austrálií a Novým Zélandem** o Dohodě o volném obchodu, dosud se uskutečnilo dvanáct negociačních kol. V případě Nového Zélandu byla jednání o dohodě o volném obchodu dokončena v červnu 2022 a bylo dosaženo politické shody nad textem. Aktuálně Austrálie u ovoce uplatňuje při dovozu MFN cla ve výši 5 % a Nový Zéland neuplatňuje cla žádná.

Druhy ovoce, na které se při dovozu ze třetích zemí do EU vztahují vstupní ceny v EUR/100 kg

Pravidla pro uplatňování vstupní ceny pro ovoce a zeleninu jsou stanovena v nařízení Komise (EU) 2017/892, ve znění pozdějších předpisů

Kód KN	Popis
0805 10	Pomeranče sladké čerstvé, pomeranče ostatní
0805 21 0805 22 00 0805 29 00	Mandarinky (včetně druhů tangerinek a satsum), klementinky, wilkingy apod. citrusové hybridy, čerstvé
0805 50 10	Citrony čerstvé
0806 10	Hrozny čerstvé stolní, moštové
0808 10 80	Jablka konzumní čerstvá
0808 30 90	Hrušky konzumní čerstvé
0809 10 00	Meruňky čerstvé
0809 21 00	Višně čerstvé Višně pro průmyslové zpracování
0809 29 00	Třešně čerstvé
0809 30 10 0809 30 90	Nektarinky čerstvé Broskve čerstvé
0809 40 05	Švestky čerstvé

Pramen: Nařízení Komise (EU) 2021/1832, příloha 2

3. Daňová politika

Zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, jsou upraveny daně na zboží, nemovitosti a služby za podmínek stanovených tímto zákonem. Od 1. 1. 2013 došlo ke zvýšení snížené sazby DPH ze 14 % na 15 % a základní sazby daně z 20 % na 21 %. Snížené sazbě DPH (tj. 15 %) podléhá kapitola 08 celního sazebníku, tzn. jedlé ovoce a ořechy, slupky citrusových plodů, a kapitola 20, tzn. přípravy ze zeleniny, ovoce, ořechů nebo jiných částí rostlin.

4. Dotační politika

Realizaci podpůrných programů v roce 2022 lze rozdělit do následujících skupin:

A) Národní podpory (STATE AID)

Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2022 na základě § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství.

● 1.1. Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích, vinicích a ve školkách

Účelem je zvýšení konkurenceschopnosti a kvality ovoce, chmele, vinných hroznů a školkařských výpěstků. Předmětem dotace je vybudování funkční kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích, vinicích a ve školkách mimo území hlavního města Prahy. U školek se dotace vztahuje na plochy určené k produkci školkařských výpěstků určených k výsadbě ovocných sadů, chmelnic, vinic a k produkci školkařských výpěstků okrasných školek. Podmínkou je, že příjemce dotace bude s předmětem dotace podnikat min. 7 let.

Žadatelem je podnikatel podnikající v zemědělské výrobě v souladu se zákonem č. 252/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Výše dotace:

- do 72 000 Kč/ha vybudované kapkové závlahy.

► Vyhodnocení dotačního programu – rok 2021

Bylo čerpáno celkem 20 337,8 tis. Kč (při sazbě 72 000 Kč/ha) k vybudování kapkové závlahy na 282,47 ha sadů.

● 1.R. Podpora restrukturalizace ovocných sadů

1.R. – podpora restrukturalizace sadů v systému integrované produkce

Účelem této dotace je restrukturalizace ovocných sadů, resp. nezbytné zlepšení zdravotního stavu ovocných stromů a zlepšení kvality produkovaného ovoce. Předmětem dotace je plocha nově vysázeného ovocného sadu osázená odrůdami, které jsou uvedeny u programu v části B Zásad a obhospodařovaná podle Směrnice pro integrované systémy pěstování ovoce na půdách, které nepřekročí limity těžkých kovů uvedené ve výkladu dotačního programu. Žadatelem je podnikatel podnikající v zemědělské výrobě v souladu se zákonem č. 252/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Žadatel musí doložit kromě jiných také potvrzení ÚKZÚZ o uznání předmětné sadby i potvrzení Svazu pro integrované systémy pěstování ovoce (SISPO) o použití povolených odrůd a dodržení limitů těžkých kovů v půdě a doklad o registraci v SISPO. Příjemce dotace je povinen vlastnit doklad o účasti v SISPO a po celou dobu závazku být držitelem ochranné známky SISPO pro každý příslušný rok.

Podmínkou je, že příjemce dotace bude podnikat s předmětem dotace a obhospodařovat jej podle Směrnice pro integrované systémy pěstování ovoce min. 10 let.

Výše dotace:

- a) sazba do 240 000 Kč/ha vysázeného ovocného sadu uznanou sadbou, a to jabloní, hrušní, meruněk, broskvoní, nektarinek, slivoní, třešní nebo višní na výměře min. 0,5 ha jednoho druhu v součtu všech ploch DPB, min. počet stromů 800 ks/ha,
- b) sazba do 120 000 Kč/ha vysázeného ovocného sadu uznanou sadbou, a to jabloní, hrušní, meruněk, broskvoní, nektarinek, slivoní, třešní a višní na výměře min. 0,5 ha jednoho druhu v součtu všech ploch DPB, min. počet stromů 400 ks/ha,

- c) sazba do 60 000 Kč/ha vysázeného ovocného sadu uznanou sadbou drobného ovoce (rybízů, angreštů, malin) na min. 0,5 ha jednoho druhu, min. počet sazenic 3 000 ks/ha.

►Vyhodnocení dotačního programu I.R. – rok 2021

Bylo čerpáno celkem 54 670,8 tis. Kč na výsadbu 254,52 ha ovocných sadů.

● I.V. Podpora restrukturalizace ovocných sadů v režimu ekologického zemědělství

Účelem této dotace je restrukturalizace ovocných sadů v režimu ekologického zemědělství, resp. nezbytné zlepšení zdravotního stavu ovocných stromů a zlepšení kvality produkovaného ovoce. Předmětem dotace je plocha nově vysázeného ovocného sadu v režimu ekologického zemědělství na pozemcích v užívání žadatele mimo území hlavního města Prahy.

Musí být osázený uznanou sadbou ušlechtilých odrůd, které jsou uvedeny v bodě 9 výkladu tohoto programu. Nelze uznat výsadbu stromů, které jsou tvořeny pouze podnožemi bez naštěpované ušlechtilé odrůdy. Žadatelem je podnikatel podnikající v zemědělské výrobě v souladu se zákonem č. 252/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů, který je zároveň registrován jako osoba podnikající v ekologickém zemědělství. Podpora je poskytována pouze pro mikropodniky, malé a střední podniky dle NK (EU) č. 702/2014.

Podmínkou je, příjemce dotace bude podnikat s předmětem dotace a obhospodařovat jej min. 10 let. DPB musí být v LPIS označeny příznakem režimu obhospodařování přechodného období resp. ekologického zemědělství (PO resp EZ).

Výše dotace:

- a) do 240 000 Kč/ha nově vysázeného ovocného sadu uznanou sadbou ušlechtilých odrůd ovocných stromů broskvoní, hrušní, jabloní, meruněk, slivoní (kromě myrobalánu), třešní nebo višní s min. počtem stromů 800 ks/ha na výměře min. 0,5 ha jednoho druhu (v součtu všech ploch DPB daného druhu),
- b) do 120 000 Kč/ha nově vysázeného ovocného sadu uznanou sadbou ušlechtilých odrůd ovocných stromů broskvoní, hrušní, jabloní, meruněk, slivoní (kromě myrobalánu), třešní nebo višní s min. počtem stromů 400 ks/ha na výměře min. 0,5 ha jednoho druhu (v součtu všech ploch DPB daného druhu),
- b) do 60 000 Kč/ha nově vysázeného ovocného sadu uznanou sadbou ušlechtilých odrůd ovocných keřů angreštů, maliníků, ostružiníků, rybízů nebo borůvek (včetně jejich kříženců) s min. počtem keřů 3 000 ks/ha na výměře min. 0,5 ha jednoho druhu (v součtu všech ploch DPB daného druhu).

►Vyhodnocení dotačního programu I.V. – rok 2021

Bylo čerpáno celkem 10 778,4 tis. Kč.

● 3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

Účelem je zvýšení kvality rostlinné produkce cestou náhrady chemického ošetření a prevence proti šíření hospodářsky závažných virových a bakteriálních chorob a chorob přenosných osivem a sadbou.

3.b. – Podpora některých činností souvisejících s plněním „Národního ozdravovacího programu pro ozdravení rozmnožovacího materiálu ovocných rostlin, révy a chmele od hospodářsky významných škodlivých organismů rostlin“ (NOPRM). Podpora je poskytována pouze pro mikropodniky, malé a střední podniky dle NK (EU) č. 702/2014.

Výše dotace:

- do výše 100 % skutečně vynaložených uznatelných nákladů přímo souvisejících s úkony ozdravování, které stanovuje čl. 7 NOPRM,
- do výše 90 % skutečně vynaložených uznatelných nákladů přímo souvisejících s úkony, které stanovuje čl. 8 NOPRM.

3.c. – Podpora testování množitelského materiálu s využitím imunoenzymatických metod a metod PCR do výše 60 % skutečně vynaložených uznatelných nákladů souvisejících s testováním množitelského materiálu. Podpora je poskytována pouze pro mikropodniky, malé a střední podniky dle NK (EU) č. 702/2014.

3.d. – Podpora tvorby rostlinných genotypů s vysokou rezistencí k biotickým i abiotickým faktorům a diferencovanou kvalitou obilovin včetně kukuřice, malých zrnin, olejnin, luskovin, brambor, píce, zelenin, léčivých, aromatických a kořeninových rostlin, chmele, révy vinné a ovocných dřevin a ozdravování genotypů révy, chmele a ovocných plodin, do výše 70 % skutečně vynaložených uznatelných nákladů dle výkladu dotačního programu.

►Vyhodnocení dotačního programu – rok 2021

V rámci DP 3.b. bylo vyplaceno 2 691,9 tis. Kč, DP 3.c. bylo vyplaceno 612,4 tis. Kč, DP 3.d. 6 074,6 tis. Kč.

● 9.A.b. – Speciální poradenství pro rostlinnou výrobu

Podpora je poskytována pouze pro mikropodniky, malé a střední podniky dle NK (EU) č. 702/2014.

9.A.b.1. – Publikace doporučených odrůd a souvisejících informací poskytované pěstitelům zdarma. Žadatelem je pěstitelský svaz se souhlasem MZe vydávající publikace. Výše podpory je stanovena do výše 80 % skutečně vynaložených uznatelných nákladů.

9.A.b.2. – Pořádání výstav pěstovaných rostlin. Žadatelem je vystavovatel nebo pěstitelský svaz nebo jím pověřené osoby se souhlasem MZe, pořádající výstavy. Výše podpory: fixní částka stanovená MZe podle významu pořádané akce.

9.A.b.3. – Pořádání seminářů, školení pro pěstitelskou veřejnost. Žadatelem je pořadatel nebo jím pověřené osoby (se souhlasem MZe). Výše podpory: do výše 60 % skutečně vynaložených uznatelných nákladů, avšak max. do 50 tis. Kč na jedno školení či seminář.

►Vyhodnocení dotačního programu – rok 2021

V rámci DP 9.A.b.2. bylo vyplaceno 1 822,5 tis. Kč, na DP 9.A.b.3. bylo čerpáno 186,6 tis. Kč.

● 10.E.d. – Podpora České technologické platformy rostlinných biotechnologií (Rostliny pro budoucnost)

Účelem je podpora činnosti technologické platformy zaměřené na posílení funkčnosti, budování vnitřní struktury, personálního zajištění a zapojení do národních i evropských struktur, a plnění odborně příslušných cílů Strategické výzkumné agendy. Informační a propagační činnost sloužící k propagaci cílů, aktivit a výsledků práce platformy, včetně zajištění přenosu informací mezi vědou, výzkumem a zemědělskou a podnikatelskou praxí z oblasti biotechnologií. Odborná činnost se bude odehrávat na základě Strategické výzkumné agendy.

● Program 129 310 „Podpora konkurenceschopnosti agropotravinářského komplexu – závlahy“ Člení se na podprogramy:

1. Podprogram 129 312 „Podpora obnovy a budování závlahového detailu a optimalizace závlahových sítí – II. etapa“ určený na:

- podporu obnovy a budování závlahového detailu,
- podporu obnovy, budování a optimalizace závlahových sítí.

2. Podprogram 129 313 „Podpora optimalizace závlahových sítí ve správě Státního pozemkového úřadu“ určený na

- podporu obnovy, budování a optimalizace závlahových sítí.

Cílem programu je podpora obnovy a budování závlahového detailu (tj. koncových částí závlahových systémů), modernizace závlahových zařízení a zefektivnění provozu stávajících závlahových soustav. Implementací programu by mělo být dosaženo snížení potřeby vody na závlahy, energetické i personální náročnosti provozu závlahových soustav, větší flexibility závlahových systémů při plnění rozdílných požadavků na závlahové systémy a snížení celkové spotřeby vody na závlahovou dávku.

Program funguje od roku 2017 a je prozatím plánován do roku 2022. Více informací na:

<http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/narodni-dotace/dotace-ve-vodnim-hospodarstvi/ostatni-opatreni-ve-vh/>

► Vyhodnocení dotačního programu – rok 2021

Ovocnářům bylo vyplaceno 2,0 mil. Kč.

● Mimořádná podpora na přizpůsobení pro producenty v zemědělských odvětvích v roce 2022

Mimořádná podpora na přizpůsobení byla poskytnuta producentům v různých zemědělských odvětvích s cílem zejména zamezit prohloubení narušení trhů v důsledku zvýšených vstupních nákladů a omezení obchodu. Legislativně tato podpora vychází z Nařízení komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/467 ze dne 23. března 2022.

Celkový rozpočet na toto opatření (831 mil. Kč) se skládal z finančních prostředků EU a z rozpočtu ČR. Mimořádná podpora byla poskytnuta na chov prasnic, na chov kuřat chovaných na maso, na chov krav chovaných v systému chovu s tržní produkcí mléka, pro pěstitele jablek a pro pěstitele konzumních brambor. Částka určená pro pěstitele jablek činila 100,0 mil. Kč, sazba byla stanovena na 17 931,62 Kč/ha, podpora byla vyplacena na 5 398 ha sadů.

B) Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond (PGRLF)

Investiční programy PGRLF Podpory podnikání jsou zaměřené zejména na realizaci dlouhodobých investičních záměrů s ohledem na restrukturalizaci a zvýšení efektivity, modernizace, snížení výrobních nákladů, zlepšení jakosti a další rozvoj zemědělských subjektů. PGRLF umožňuje v současné době obnovovat investice, které jsou pro zemědělský resort neustále vysoce potřebné a bez podpory PGRLF obtížně dostupné. Podporou pojištění se daří postupně zvyšovat stále nedostatečnou úroveň propojištěnosti v pojištění plodin a zvířat a tím do jisté míry eliminovat specifická rizika podnikání v zemědělském sektoru.

Hlavním předmětem činnosti PGRLF je subvencování části úroků z úvěrů podnikatelských subjektů v oblasti zemědělství, lesnictví, vodního hospodářství a průmyslu zabývajícího se zpracováním produkce ze zemědělské výroby. Dalšími činnostmi PGRLF je finanční podpora pojištění plodin, hospodářských zvířat a lesních porostů, podpora ve formě úvěrů poskytovaných PGRLF na investiční a provozní financování podniku související se zemědělskou prvovýrobou, se zpracováním zemědělských produktů, lesním hospodářstvím nebo zpracováním dřeva či na nákup nestátní zemědělské půdy nebo podpory sociálního zemědělství a podpory ve formě zajištění komerčních úvěrů.

Aktuální informace o pravidlech pro poskytování podpory PGRLF lze nalézt na internetových stránkách www.pgrlf.cz.

Provoz 2022

Předmětem, účelem a cílem podpory je dočasně snížit provozní náklady a eliminovat negativní dopady na hospodářství zemědělských podniků vyvolané agresí Ruska vůči Ukrajině. Tato situace aktuálně ohrožuje životaschopnost podniků v oblasti zemědělské prvovýroby v důsledku působení dočasně vysokých cen energií, hnojiv, krmiv a dalších vstupních nákladů. Právním základem je Dočasný krizový rámec pro opatření státní podpory na podporu hospodářství po agresii Ruska vůči Ukrajině. Příjem žádostí byl pro rok 2022 ukončen.

Provoz – Potravináři

Předmětem, účelem a cílem podpory je dočasně snížit provozní náklady a eliminovat negativní dopady na hospodářství zemědělských podniků vyvolané agresí Ruska vůči Ukrajině. Tato situace aktuálně ohrožuje životaschopnost podniků v oblasti zemědělské prvovýroby v důsledku působení dočasně vysokých cen energií, hnojiv, krmiv a dalších vstupních nákladů. Příjem žádostí byl pro rok 2022 ukončen.

Zemědělec: cílem je vytvořit předpoklady pro rozvoj zemědělských prvovýrobců, kdy příjemce podpory investuje zejména do strojního zařízení, vybavení, technologických celků, výstavby, pořízení nebo vylepšení nemovitého majetku či investic na nákup plemenných zvířat, přičemž podporovaná investice musí vést ke zlepšení celkové výkonnosti a udržitelnosti zemědělského podniku, zejména snížením výrobních nákladů nebo zlepšením a dalšímu rozvinutí produkce podniku zemědělského prvovýrobce.

Zpracovatel: program je určen podnikatelům, kteří se zabývají zpracováním zemědělských produktů a dosahují požadované hranice příjmů ze zpracování zemědělské produkce. Podpora je poskytována ve formě subvence části úroků z úvěrů poskytnutých na pořízení investičního majetku, který souvisí se zpracováním zemědělských produktů k potravinářským či krmivářským účelům. Program je poskytován v režimu *de minimis*.

Podpora nákupu půdy: Cílem předkládaného programu podpory je zpřístupnit pořízení zemědělské půdy, která není ve vlastnictví státu, jako primárního výrobního prostředku zemědělských prvovýrobců. Podpora ve formě dotace části úroků z úvěrů na nákup půdy dle podmínek poskytování podpory malého rozsahu (*de minimis*).

Podpora pojištění

Účelem podpory je zpřístupnění pojistné ochrany širokému okruhu zemědělců a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám a částečná kompenzace pojistného, vynaloženého na zemědělské pojištění. Předmětem podpory je úhrada části nákladů prokazatelně vynaložených na platbu pojistného u pojištění plodin a hospodářských zvířat. Podpora bude poskytnuta pěstiteli, který splňuje všechny podmínky pro poskytnutí finanční podpory pojištění a který na své jméno sjednal smluvní pojištění plodin a uhradil pojistné ve výši min. 1 000 Kč za příslušný rok. Za plodiny se nepovažují lesní porosty a lesní školky. Uvedeným pojištěním se rozumí pojištění plodin na ztráty způsobené přírodními pohromami či nepříznivými klimatickými jevy či škůdci rostlin.

Nepříznivými klimatickými jevy se rozumí nepříznivé povětrnostní podmínky jako mráz, bouře a krupobití, námraza, silný nebo dlouhotrvající déšť, sucho a další nepříznivé klimatické podmínky.

Přírodní pohromou se rozumí zemětřesení, laviny, sesuvy půdy a záplavy, tornáda a požáry v přírodě přirozeného původu.

Škůdci rostlin se rozumí všechny druhy, kmeny nebo biotypy rostlin, živočichů nebo patogenů, škodlivé rostlinám nebo rostlinným produktům.

Výše podpory:– v rozmezí od 35 % do 65 % prokázaných uhrazených nákladů na pojištění speciálních plodin pro příslušný rok.

Pro účely poskytování podpory se speciálními plodinami se rozumí:

- trvalé kultury vč. školek, tj. réva vinná, chmel, ovoce (meruňky, jablka, hrušky, třešně, višně, broskve, rybíz, angrešt, ořechy, mandle, kdoule, švestky, slívy, ryngle, maliny, ostružiny, jeřáb černý, jeřáb obecný, kaštanovník jedlý),
- jahody,
- brambory, cukrová řepa,
- zelenina,
- okrasné rostliny vč. školek a LAKR,

- přadné rostliny (len a konopí),
- produkce trav a jetelovin pěstovaných na semeno.

V souladu se Zásadami pro poskytování finanční podpory pojištění Podpůrným a garančním rolnickým a lesnickým fondem, a.s. poskytne PGRLF, a.s. finanční podporu žadateli, který má sjednanou pojistnou smlouvu s pojišťovnou, se kterou má PGRLF, a.s. uzavřenou smlouvu o spolupráci.

C) Národní program podpory potravin

Národní značka kvality KLASA je udělována od roku 2003 ministrem zemědělství pouze kvalitním potravinářským a zemědělským výrobkům, které splní přísné kvalitativní (prokázání nadstandardní kvalitativní charakteristiky) a legislativní požadavky. Spravuje ji Odbor administrace podpory kvalitních potravin Státního zemědělského intervenčního fondu (SZIF). Spotřebitelům a odběratelům slouží k lepší orientaci na trhu při identifikaci výjimečně kvalitních produktů v porovnání s běžně dostupnými konkurenčními potravinami.

Projekt značky „KLASA“ je součástí režimu státní podpory „Propagační kampaň na podporu kvalitních potravin“. Prioritou značky „KLASA“ je především nabízet spotřebitelům kvalitní potraviny, které vykazují výjimečné kvalitativní charakteristiky, jež zvyšují jeho přidanou hodnotu a zaručují jeho jedinečnost ve vztahu k běžným výrobkům dostupným na trhu. Tím si tato značka získala důvěru obyvatel České republiky, kteří výrobky označené logem KLASA při nákupech preferují. K důležitým cílům projektu patří bezesporu také posílení konkurenceschopnosti výrobců kvalitních potravin. Značka „KLASA“ je výrobkům propůjčována na 3 roky a uděluje se výrobcí, který splní podmínky pro udělení značky „KLASA“ a současně prokáže výjimečné kvalitativní charakteristiky, které zvyšují přidanou hodnotu výrobku a jeho jedinečnost ve vztahu k běžným výrobkům na trhu.

Značka Regionální potravina

Značka Regionální potravina je určena pro potravinářské nebo zemědělské výrobky od malých a středních potravinářských výrobců (tj. firem s maximálně 250 zaměstnanci). Odborné poroty vybírají vždy jeden vítězný výrobek v 9 kategoriích. Jejím držitelem se mohou stát jen ty výrobky, které zvítězí v dané kategorii. Oceněné výrobky získávají certifikát ministra zemědělství a právo užívat značku „Regionální potravina“ daného kraje po dobu 4 let. Značka Regionální potravina je součástí informační a komunikační kampaně Ministerstva zemědělství. Jejím hlavním cílem je představit spotřebitelům to nejlepší z potravinářské produkce v jednotlivých krajích ČR. Projekt vychází vstříc silícímu zájmu veřejnosti o kvalitní potraviny od tradičních regionálních výrobců.

Více informací lze nalézt na internetových stránkách www.eklasa.cz, www.szif.cz.

5. Společná zemědělská politika – přímé platby

V rámci I. pilíře (přímé platby) Společné zemědělské politiky (SZP) EU je v ČR podporována rostlinná i živočišná výroba několika dotačními tituly.

V letech 2021–2022 nastává tzv. přechodné období mezi dvěma programovými obdobími SZP, přičemž zůstávají podmínky poskytování jednotlivých plateb stejné, jako tomu bylo mezi roky 2015–2020.

Strategický plán společné zemědělské politiky na období 2023–2027 je klíčovým nástrojem podpory zemědělského sektoru a venkova pro období 2023–2027. Stanovuje zemědělské, potravinářské a lesnické cíle, na které půjdou zemědělské dotace z evropských a národních zdrojů. Vychází přitom z potřeb rozvoje venkova a zvyšování kvality životního prostředí. Koncepce Strategického plánu byla schválena usnesením vlády č. 860 ze dne 12. 10. 2022, které je spolu se Strategickým plánem zveřejněno na webových stránkách MZe (<https://eagri.cz/public/web/mze/dotace/szp-pro-obdobi-2021-2027/zakladni-informace/vladaschvalila-strategicky-plan-szp-na.html>). Zároveň byl Strategický plán odeslán ke schválení Evropské Komisi.

Podpory poskytované v rámci přímých plateb kladou důraz na šetrný přístup k životnímu prostředí pomocí greeningu (ozelenění), generační obměnu v zemědělství prostřednictvím platby pro mladé zemědělce, a také na podporu tzv. citlivých komodit prostřednictvím dobrovolné podpory vázané na produkci (VCS – Voluntary Coupled Support). Také po přechodné období (2021–2022) je největší objem finančních prostředků z přímých plateb vyplácen na jednotnou platbu na plochu zemědělské půdy (SAPS) – necelých 55 % z celkové obálky na přímé platby, na greening je určeno 30 % obálky, na dobrovolnou podporu vázanou na produkci 15 % obálky a na platbu pro mladé zemědělce může být vyhrazeno až 2 % z obálky na PP. Z národního rozpočtu je ještě umožněno i během přechodného období vyplácet platby přechodné vnitrostátní podpory (PVP), které navazují na dříve poskytované národní doplňkové platby (Top–Up).

Konkrétní podmínky poskytování přímých plateb upravuje nařízení vlády č. 50/2015 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům a o změně některých souvisejících nařízení vlády, v návaznosti na přímo použitelné předpisy EU.

Základním předpokladem pro poskytnutí přímých plateb je být evidován jako zemědělský podnikatel a plnit podmínky jednotlivých podpor, spolu s dodržováním podmínek dobrého zemědělského a environmentálního stavu (DZES) a povinných požadavků na hospodaření (PPH), které jsou společně známy jako podmíněnost (tzv. Cross-Compliance).

Žádost o poskytnutí podpor z přímých plateb i PVP je podávána v rámci tzv. Jednotné žádosti, a to zpravidla do 15. května příslušného kalendářního roku prostřednictvím Státního zemědělského intervenčního fondu (SZIF).

SZIF přijal v roce 2022 celkem 30 921 žádostí o SAPS, počet je srovnatelný s loňským rokem. Téměř všechny žádosti byly podány elektronicky přes Portál farmáře. Objem finančních prostředků, o které zemědělci žádali, činí více než 31 mld. Kč. Obdobně jako v loňském roce využije Česká republika možnost poskytnout zálohy na SAPS ve výši 70 %. První zálohy by měly být vypláceny již na začátku listopadu 2022.

a) Jednotná platba na plochu zemědělské půdy (SAPS)

SAPS je poskytován na hektar způsobilé zemědělské půdy, přičemž jeho poskytnutí je mimo jiné podmíněno řádným obhospodařováním zemědělské půdy a dodržováním požadavků kontrol podmíněnosti: DZES a PPH. Rovněž je pro poskytnutí SAPS i dalších plateb na plochu nutné prokázat právní důvod k užívání této plochy.

SZP EU pro období 2023–2027 počítá s pokračováním stávající Jednotné platby na plochu ve formě tzv. **Základní podpory příjmu pro udržitelnost (BISS)**. I nadále je cílem základní stabilizace příjmů všech aktivních zemědělců. Bude poskytována formou roční platby na hektar využívané zemědělské plochy. Snížení jednotkových sazeb v roce 2022 v porovnání s rokem 2021 je způsobeno zejména směnným kurzem.

Minimální výměra, na kterou lze poskytnout SAPS činí 1 ha zemědělské půdy. Přehled výše vnitrostátních stropů na SAPS, včetně sazeb na 1 ha, je uveden v tabulce.

Výše vnitrostátních stropů na přímé platby, obálky a sazby SAPS

Rok	Obálka na SAPS (mil. EUR)	Sazba SAPS EUR/ha)	Sazba SAPS (Kč/ha)
2015	462,980	130,35	3 543,91
2016	462,535	130,07	3 514,54
2017	461,017	130,01	3 377,73
2018	472,217	131,67	3 388,15
2019	472,211	131,47	3 394,11
2020	479,299	133,81	3 644,19
2021	464,763	130,68	3 331,68
2022	464,763	130,91	3 213,91

Pramen: MZe, směnný kurz v roce 2022 – 24,549 Kč/EUR

Poznámka: Ke snížení vnitrostátního stropu na SAPS od roku 2015 došlo v důsledku převodu části finančních prostředků v rámci přímých plateb na greeningovou platbu, VCS a platbu pro mladé zemědělce. Od roku 2015 je SAPS vyplácena spolu s greeningovou platbou.

b) Platba pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí (greening)

Cílem greeningu je snížit negativní dopady zemědělské činnosti na životní prostředí. Pokud žadatel požádá o SAPS, je povinen dodržovat na všech svých způsobilých hektarech zemědělské půdy zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí. Základní pravidla greeningu vyplývají z příslušného evropského nařízení pro přímé platby, které vymezuje jeho tři složky, tj. diverzifikaci plodin, zachování výměry trvalých travních porostů a vyhrazení plochy využívané v ekologickém zájmu (Ecological Focus Area - EFA). Podmínky této platby upravuje také nařízení vlády č. 50/2015 Sb.

Přehled výše vnitrostátních stropů a sazba na greening, včetně sazeb na 1 ha, je uveden v následující tabulce.

Výše vnitrostátních stropů a sazby greening

Rok	Obálka greening (mil. EUR)	Směnný kurz (Kč/EUR)	Sazba (EUR/ha)	Sazba (Kč/ha)
2015	253,456	27,18	71,49	1 943,62
2016	253,212	27,02	71,35	1 928,43
2017	252,960	25,98	71,34	1 853,35
2018	258,512	25,73	72,96	1 877,38
2019	258,509	25,82	72,99	1 884,30
2020	261,843	27,23	73,94	2 013,64
2021	254,432	25,49	71,91	1 833,32
2022	254,432	24,55	72,01	1 767,75

c) Dobrovolná podpora vázaná na produkci (Voluntary Coupled Support – VCS)

Prostřednictvím VCS jsou podporovány tzv. citlivé sektory rostlinné a živočišné výroby, mezi které patří: ovoce, zelenina, brambory, cukrová řepa, bílkovinné plodiny, chmel, chov skotu, ovcí a koz. Celkově je na tyto sektory určeno 15 % roční obálky na přímé platby (průměrná roční částka přes 3 mld. Kč).

Podpora na produkci ovocných druhů s velmi vysokou pracností (VVP) a vysokou pracností (VP)

Podmínky poskytování podpory na produkci ovocných druhů s VVP a VP upravuje § 22 a § 23 nařízení vlády č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Minimální výměra pro podporu na produkci ovocných druhů s VVP a VP činí 1 ha ovocného sadu, který byl vysázen v roce 1995 a později, je veden v evidenci sadů u ÚKZÚZ a v evidenci využití půdy podle uživatelských vztahů (tzv. LPIS), vyhovuje kritériu minimálního počtu životaschopných jedinců a dalším požadavkům dle NV č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

V případě ovocného druhu jahodník se podpora na produkci poskytne na výměru standardní orné půdy. Pro účely poskytnutí dotace je žadatel dále povinen prokázat požadovaný objem vlastní produkce včetně výrobních kalkulací pro jednotlivé ovocné druhy.

Průměrně je pro období 2015–2022 vyčleněno na odvětví ovoce v rámci přímých plateb cca 100 mil. Kč ročně.

Rok	Sazba platby na produkci ovoce a výměra – VVP			Sazba platby na produkci ovoce a výměra – VP		
2015	13 734,02 Kč/ha	5 088 ha	230 žádostí	9 491,99 Kč/ha	2 809 ha	243 žádostí
2016	13 849,96 Kč/ha	5 171 ha	242 žádostí	8 495,28 Kč/ha	3 363 ha	264 žádostí
2017	12 932,59 Kč/ha	5 319 ha	282 žádostí	7 940,85 Kč/ha	3 456 ha	295 žádostí
2018	12 071,29 Kč/ha	5 643 ha	307 žádostí	8 022,59 Kč/ha	3 387 ha	315 žádostí
2019	11 735,23 Kč/ha	5 824 ha	306 žádostí	7 892,29 Kč/ha	3 455 ha	316 žádostí
2020	12 534,51 Kč/ha	5 826 ha	311 žádostí	8 571,26 Kč/ha	3 399 ha	318 žádostí
2021	11 380,63 Kč/ha	5 837 ha	310 žádostí	7 975,42 Kč/ha	3 323 ha	320 žádostí
2022	11 063,93 Kč/ha	5 782 ha	311 žádostí	7 658,06 Kč/ha	3 332 ha	324 žádostí

d) Platba pro mladé zemědělce (MZ)

Cílem této platby je podpořit mladé a začínající zemědělce do věku 40 let. Platba se poskytuje na maximální výměru 90 ha po dobu nejvýše 5 let. Platba pro mladé zemědělce se poskytne fyzickým osobám nebo obchodním korporacím, které mají nárok na platbu v rámci SAPS.

Od roku 2018 bylo evropskými předpisy umožněno vyplatit mladým zemědělcům až dvojnásobnou částku oproti předchozím rokům, a proto od roku 2018 činí platba pro mladé zemědělce 50% příplatek k platbě SAPS. Sazba platby pro rok 2022 byla stanovena na 1 606,95 Kč/ha (v roce 2021 na 1 665,84 Kč/ha, v roce 2020 na 1 822,09 Kč/ha).

e) Přechodné vnitrostátní podpory (PVP)

Reforma SZP umožňovala novým členským státům (včetně ČR) poskytovat PVP i v letech 2015–2020. V principu se jedná o obdobné podpory, jako byly národní doplňkové platby k přímým podporám (tzv. Top-Up), tj. v rámci těchto podpor se nadále podporují stejné sektory zemědělské výroby (chmel, brambory pro výrobu škrobu, přežvýkavci, krávy bez tržní produkce mléka, ovce a kozy), jako v předchozích letech. Rovněž je vyplácena platba na zemědělskou půdu, jako určitý „příplatek“ k SAPS. PVP je i nadále poskytováno výhradně z rozpočtu ČR, na místo plánovaného ukončení poskytování, pokračuje výplata PVP i během přechodného období (2021–2022), a to za podmínek jako v roce 2020, tj. finanční prostředky ve výši 50 % z rozpočtu schváleného Komisí v roce 2013.

Podrobné podmínky pro poskytování PVP jsou uvedeny v nařízení vlády č. 112/2008 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám, ve znění pozdějších předpisů. V rámci PVP jsou v roce 2022 podporovány stejné sektory, jako v předchozích letech.

Výše sazeb na jednotlivé sektory v rámci PVP

Sektor/jednotka	Sazby (Kč/jednotka)				
	2018	2019	2020	2021	2022
Zemědělská půda (ha)	141,58	129,86	118,04	120,51	116,22
Chmel (ha)	3 952,77	3 532,43	3 187,00	3 255,10	3 159,77
Brambory pro výrobu škrobu (t)	1 279,28	1 187,93	1 020,40	1 091,78	1 056,21
Přezývkavci (VDJ)	76,45	70,19	64,24	65,83	63,80
KBTPM (VDJ)	87,72	80,38	72,40	74,01	71,55
Ovce/kozy (VDJ)	42,99	43,13	41,03	45,77	44,68

Pramen: MZe, odbor přímých plateb

Další informace jsou k dispozici na webových stránkách www.eagri.cz a www.szif.cz.

f) Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD) – Program rozvoje venkova na období 2014–2020

Z programu rozvoje venkova ČR na období 2014–2020 (dále jen PRV) mohou pěstitelé ovoce a zeleniny čerpat dotace na investice do výstavby i rekonstrukce zemědělských staveb, pořízení potřebných technologií i pořízení mobilních strojů. Tyto podpory je možné čerpat zejména z operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků a 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců. Poskytování podpor se řídí Pravidly, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty PRV, která vydává MZe na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1305/2013, o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005. Tato Pravidla jsou zveřejněna na internetových stránkách MZe www.eagri.cz/prv a Státního zemědělského intervenčního fondu www.szif.cz.

Projektové operace PRV na období 2014–2020**Operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků**

Dotace z této operace mohli čerpat všichni zemědělství podnikatelé na projekty od 100 tis. Kč do 75 mil. Kč výdajů v rámci 1., 3., 5. a 7. kola příjmu žádostí. Základní míra dotace v těchto kolech byla 40 %; tuto hranici bylo možné navýšit o 10 % u mladých začínajících zemědělců, u žadatelů hospodařících v oblastech s přírodními či jinými zvláštními omezeními („ANC oblasti“) o dalších 10 %. Maximální míra dotace byla tedy 60 %. V 10. kole příjmu žádostí, které bylo vyhlášené mimořádně v souvislosti s pandemií COVID-19, došlo k úpravě některých podmínek. Částka výdajů, ze kterých je stanovena dotace, na jeden projekt byla zvýšena z původních 100 tis. Kč na 250 tis. Kč. Základní míra dotace byla 50 %, a bylo možné ji navýšit o 5 % u mladých začínajících zemědělců a o dalších 5 % u žadatelů podnikajících v ekologickém zemědělství. Maximální míra dotace byla 60 %.

Poslední 12. kolo příjmu žádostí o dotaci proběhlo v termínu 15. 6. 2021–13. 7. 2021. Částka celkových způsobilých výdajů na jeden projekt činila 250 tis. Kč až 30 mil. Kč. Základní míra dotace byla 50 %, a bylo možné ji navýšit o 5 % u mladých začínajících zemědělců a o dalších 5 % u žadatelů podnikajících v ekologickém zemědělství. Maximální míra dotace byla 60 %.

Pěstitelé ovoce mohli v tomto kole žádat o dotaci v těchto záměrech:

- b) rostlinná výroba (ovoce, zelenina včetně brambor, chmel, LAKR) – projekty do 2 000 000 Kč včetně a zároveň žadatel hospodaří na maximálně 150 ha a splňuje definici MSP,
- l) rostlinná výroba (ovoce, zelenina včetně brambor, chmel, LAKR) – projekty do 30 000 000 Kč.

Podpora – ovocnářský sektor bez révy vinné (stav k 30. 9. 2022)

Žádosti o dotaci	7. kolo (2018)	10. kolo (2020)	12. kolo (2021)
Zaregistrované	125	186	140
Schválené	71	125	103
Částka dotace	189 191 175 Kč	146 062 382 Kč	164 565 415 Kč
Proplaceno	62	49	6
Částka dotace	138 597 474 Kč	48 403 864 Kč	114 485 Kč

Pramen: MZe, odbor Řídící orgán PRV

Operace 4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů

Dotace z této operace mohly čerpat zemědělské a zpracovatelské podniky na investice do zařízení, která souvisejí se zpracováním zemědělských produktů a uvedením výrobků na trh. Základní míra dotace byla 40 %. V 10. a 12. kole příjmu žádostí byly mezi způsobilé žadatele přidány i velké podniky, a míra dotace pro všechny podniky se zvýšila na 50 %. Zároveň došlo k redukci preferenčních kritérií. V 10. kole příjmu žádostí, které bylo vyhlášené mimořádně v souvislosti s pandemií COVID-19 došlo k úpravě některých podmínek. Maximální částka výdajů, ze kterých je stanovena dotace, na jeden projekt byla zvýšena u velkých podniků z původních 30 mil. Kč na 75 mil. Kč. Ve 12. kole byla tato částka zvýšena u všech podniků.

Podpora ovoce/zeleniny (stav k 30. 9. 2022)

Žádosti o dotaci	7. kolo	8. kolo	10. kolo	12. kolo
Zaregistrované	82	105	147	136
Schválené	33	32	45	49
Částka dotace	92 766 803 Kč	110 481 535 Kč	300 600 884 Kč	252 446 132 Kč
Proplaceno	29	17	2	0
Částka dotace	87 144 250 Kč	73 789 461 Kč	5 951 222 Kč	0

Pramen: MZe, odbor Řídící orgán PRV

Poznámka: nelze rozdělit do jednotlivých kategorií

Operace 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců

Podpora je určena pro mladé začínající zemědělce, tedy osoby do 40 let (včetně), které nepodnikají déle než 2 roky. Dotace se poskytuje na realizaci podnikatelského plánu ve výši maximálně 45 tis. €, což činí cca 1,2 mil. Kč.

Operace 10 – Agroenvironmentálně-klimatická opatření (AEKO) – dle NV č. 75/2015 Sb.

- **integrováná produkce ovoce** – sazba 404 €/ha ovocného sadu, min. výměra pro zařazení činí 0,5 ha

Rok	Výměra podpořených ovocných sadů	Výše proplacených finančních prostředků
2016	proplaceno 256 žádostí na 8 714 ha	97 210 684 Kč
2017	proplaceno 287 žádostí na 9 253 ha	100 074 474 Kč
2018	proplaceno 295 žádostí na 9 428 ha	102 060 711 Kč
2019	proplaceno 291 žádostí na 9 363 ha	96 301 276 Kč
2020	proplaceno 286 žádostí na 9 289 ha	96 218 195 Kč
2021	proplaceno 111 žádostí na 3 314 ha	33 937 863 Kč
2022	podáno 33 žádostí na 1 326 ha	13 320 045 Kč

- **integrovaná produkce jahodníku** – sazba 433 €/ha standardní orné půdy zařazeného do titulu integrovaná produkce zeleniny podle § 2, písm. c) bodu 2, na kterém žadatel plní podmínky podle § 15. Min. výměra pro zařazení činí 0,5 ha.

Rok	Výměra podpořených plantáží	Výše proplacených finančních prostředků
2017	proplaceno 9 žádostí na 90 ha	1 051 448 Kč
2018	proplaceno 7 žádostí na 101 ha	1 182 645 Kč
2019	proplaceno 8 žádostí na 90,3 ha	998 149 Kč
2020	proplaceno 9 žádostí na 68,1 ha	713 159 Kč
2021	proplaceno 8 žádostí na 43,9 ha	482 241 Kč
2022	podány 4 žádosti na 16,5 ha	177 921 Kč

Navazující agroenvironmentálně-klimatická opatření (NAEKO) – dle NV č. 330/2019 Sb.

- **integrovaná produkce ovoce** – sazba 400 €/ha ovocného sadu podle § 2 písm. a), na kterém žadatel plní podmínky podle § 10, min. výměra 0,5 ha,
- **integrovaná produkce jahodníku** – sazba 431 €/ha standardní orné půdy zařazeného do titulu integrovaná produkce jahodníku podle § 2 písm. c) bodu 2, na kterém žadatel plní podmínky podle § 12 odst. 5 a 8. Min. výměra pro zařazení činí 0,5 ha.

Rok	Výměra podpořených plantáží	Výše proplacených finančních prostředků
Ovocné sady		
2021	proplaceno 148 žádostí na 5 321 ha	53 710 621 Kč
2022	proplaceno 207 žádostí na 6 949 ha	72 438 077 Kč
2022	podáno 222 žádostí na 7 087 ha	66 885 222 Kč
Jahodník		
2021	proplacena 1 žádost na 1,5 ha	15 536 Kč
2022	proplaceny 3 žádosti na 9,1 ha	103 489 Kč
2022	podány 3 žádosti na 12,9 ha	138 529 Kč

Operace I I – Ekologické zemědělství – dle NV č. 76/2015 Sb.

a) v rámci přechodu na ekologickou produkci

- o **intenzivní sady** – sazba 825 €/ha ovocného sadu, který je obhospodařován v režimu pro intenzivní sady, a kde žadatel plní podmínky podle §15, odst. 2,
- o **ostatní sady** – sazba 419 €/ha ovocného sadu, který je obhospodařován v režimu pro ostatní sady, a kde žadatel plní podmínky podle §15, odst. 3,
- o **krajinotvorné sady** – sazba 165 €/ha jiné trvalé kultury, jde-li o péči o ekologický významný prvek, který je obhospodařován v režimu pro krajinotvorné sady, ve kterém žadatel plní podmínky podle §17.

b) v rámci ekologické produkce

- o **intenzivní sady** – sazba 779 €/ha ovocného sadu, který je obhospodařován v režimu pro intenzivní sady, a kde žadatel plní podmínky podle §15, odst. 2,
- o **ostatní sady** – sazba 424 €/ha ovocného sadu, který je obhospodařován v režimu pro ostatní sady, a kde žadatel plní podmínky podle §15, odst. 3,
- o **krajinotvorné sady** – sazba 165 €/ha jiné trvalé kultury, jde-li o péči o ekologický významný prvek, který je obhospodařován v režimu pro krajinotvorné sady, ve kterém žadatel plní podmínky podle §17.

Rok	Výměra podpořených ovocných sadů	Výše proplacených finančních prostředků
Intenzivní sady		
2016	proplaceno 104 žádostí na 1 348 ha	28 617 690 Kč
2017	proplaceno 135 žádostí na 1 663 ha	33 817 920 Kč
2018	proplaceno 143 žádostí na 1 674 ha	35 130 115 Kč
2019	proplaceno 146 žádostí na 1 680 ha	32 614 648 Kč
2020	proplaceno 151 žádostí na 1 754 ha	34 486 797 Kč
2021	proplaceno 91 žádostí na 1 129 ha	22 153 252 Kč
2022	podáno 30 žádostí na 439 ha	8 505 407 Kč
Ostatní sady		
2016	proplaceno 206 žádostí na 995 ha	10 288 363 Kč
2017	proplaceno 249 žádostí na 1 523 ha	15 269 183 Kč
2018	proplaceno 268 žádostí na 1 712 ha	18 442 526 Kč
2019	proplaceno 275 žádostí na 1 621 ha	16 023 663 Kč
2020	proplaceno 285 žádostí na 1 487 ha	15 391 332 Kč
2021	proplaceno 186 žádostí na 800 ha	8 175 610 Kč
2022	podáno 76 žádostí na 480 ha	4 974 680 Kč
Krajinotvorné sady (jiná kultura)		
2016	proplaceno 181 žádostí na 635 ha	2 889 270 Kč
2017	proplaceno 235 žádostí na 763 ha	3 351 709 Kč
2018	proplaceno 282 žádostí na 840 ha	3 616 168 Kč
2019	proplaceno 295 žádostí na 950 ha	3 892 517 Kč
2020	proplaceno 301 žádostí na 998 ha	4 115 453 Kč
2021	proplaceno 185 žádostí na 555 ha	2 283 532 Kč
2022	podáno 84 žádostí na 259 ha	1 061 117 Kč
Jahodník		
2017	proplaceny 3 žádosti na 0,67 ha	1 126 Kč
2018	proplaceno 6 žádostí na 1,7 ha	3 385 Kč
2019	proplaceno 7 žádostí na 1,4 ha	2 916 Kč
2020	proplaceno 9 žádostí na 3,4 ha	51 327 Kč
2021	proplaceno 7 žádostí na 3,8 ha	57 065 Kč
2022	podáno 5 žádostí na 2 ha	31 526 Kč

Navazující agroenvironmentálně-klimatická opatření (NAEKO) – dle NV č. 331/2019 Sb.

a) v rámci přechodu na ekologickou produkci

- o **intenzivní sady** – sazba 830 €/ha ovocného sadu, který je obhospodařován v režimu pro intenzivní sady, a kde žadatel plní podmínky podle §13, odst. 2,
- o **ostatní sady** – sazba 420 €/ha ovocného sadu, který je obhospodařován v režimu pro ostatní sady, a kde žadatel plní podmínky podle §13, odst. 3,

- o **krajinotvorné sady** – sazba 70 €/ha jiné trvalé kultury, jde-li o péči o ekologický významný prvek, který je obhospodařován v režimu pro krajinotvorné sady, ve kterém žadatel plní podmínky podle §15,
- o **jahodník** – sazba 670 €/ha standardní orné půdy, jde-li o pěstování jahodníku v systému ekologického zemědělství, na kterém žadatel plní podmínky podle §10 odst. 7.

b) v rámci ekologické produkce

- o **intenzivní sady** – sazba 779 €/ha ovocného sadu, který je obhospodařován v režimu pro intenzivní sady, a kde žadatel plní podmínky podle §13, odst. 2,
- o **ostatní sady** – sazba 417 €/ha ovocného sadu, který je obhospodařován v režimu pro ostatní sady, a kde žadatel plní podmínky podle §13, odst. 3,
- o **krajinotvorné sady** – sazba 67 €/ha jiné trvalé kultury, jde-li o péči o ekologický významný prvek, který je obhospodařován v režimu pro krajinotvorné sady, ve kterém žadatel plní podmínky podle §15,
- o **jahodník** – sazba 583 €/ha standardní orné půdy, jde-li o pěstování jahodníku v systému ekologického zemědělství, na kterém žadatel plní podmínky podle §10 odst. 7.

Rok	Výměra podpořených ovocných sadů	Výše požadovaných finančních prostředků
Intenzivní sady		
2020	proplaceno 64 žádostí na 580 ha	11 301 884 Kč
2021	proplaceno 83 žádostí na 883 ha	17 277 041 Kč
2022	podáno 119 žádostí na 1 092 ha	21 272 507 Kč
Ostatní sady		
2020	proplaceno 83 žádostí na 590 ha	5 941 779 Kč
2021	proplaceno 161 žádostí na 994 ha	10 112 978 Kč
2022	podáno 226 žádostí na 1 058 ha	10 976 104 Kč
Krajinotvorné sady (jiná kultura)		
2020	proplaceno 99 žádostí na 358 ha	607 999 Kč
2021	proplaceno 201 žádostí na 714 ha	1 121 310 Kč
2022	podáno 248 žádostí na 863 ha	1 441 540 Kč
Jahodník		
2020	proplaceny 2 žádosti na 0,5 ha	7 406 Kč
2021	proplaceno 5 žádostí na 3,03 ha	46 050 Kč
2022	podáno 10 žádostí na 3,83 ha	55 570 Kč

6. Právní předpisy vztahující se k sektoru ovoce a zeleniny

6.1. Legislativa v rámci SOT ovoce a zeleniny

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují NR (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007, ve znění pozdějších předpisů.

- odkazy na nařízení (ES) č. 1234/2007 se považují za odkazy na toto nařízení a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013.

Podpora pro zřizování seskupení producentů ovoce a zeleniny je tímto nařízením ukončena a měla by být dále poskytována všem odvětvím ve všech členských státech v rámci politiky rozvoje venkova. ČR toto opatření do Programu rozvoje venkova nezařadila.

Princip podpor u uznaných organizací producentů ovoce a zeleniny činí **4,1 %** z hodnoty obchodované produkce organizace producentů (OP) s tím, že je-li součástí operačního programu opatření pro předcházení krizím, lze celková procenta navýšit na **4,6 %**. Finanční podpora je poskytována na uznatelné výdaje schváleného operačního programu jednotlivých organizací producentů. Výkonem správy, tj. schvalování a vyhodnocování operačních programů včetně přiznávání podpor, je pověřen SZIF.

Nařízení Komise (EU) č. 543/2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k NR (ES) č. 1234/2007 pro odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny, ve znění pozdějších předpisů. Toto nařízení bylo v roce 2017 částečně zrušeno (čl. 19–35 a 50–148) a nahrazeno dvěma nařízeními a jejich novelami:

- **Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/891**, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny, a doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, pokud jde o sankce uplatňované v uvedených odvětvích, a kterým se mění prováděcí nařízení Komise (EU) č. 543/2011.
 - **Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/1145**, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2017/891, pokud jde o organizace producentů v odvětví ovoce a zeleniny.
 - **Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2020/743**, kterým se mění nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/891, pokud jde o výpočet hodnoty produkce uváděné na trh organizacemi producentů v odvětví ovoce a zeleniny.
 - **Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/652**, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2017/891, pokud jde o činnosti a operační programy organizací producentů v odvětví ovoce a zeleniny.
 - **Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/2245**, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2017/891, pokud jde o výpočet hodnoty produkce uváděné na trh organizacemi producentů v odvětví ovoce a zeleniny.
- **Prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/892**, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny.
 - **Prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/1146**, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) 2017/892, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny, a nařízení (ES) č. 606/2009, kterým se stanoví některá prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008, pokud jde o druhy výrobků z révy vinné, enologické postupy a omezení, která se na ně použijí.

Čl. 3–19 týkající se obchodních norem a kontrol shody zůstaly v platnosti nařízení Komise (EU) č. 543/2011, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, kterým se stanoví pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zrušují nařízení Rady (ES) č. 637/2008 a nařízení Rady (ES) č. 73/2009, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013, o podpoře pro rozvoj venkova z EZFRV a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení vlády č. 318/2008 Sb., o provádění některých opatření společné organizace trhu s ovocem a zeleninou (ruší NV č. 247/2004 Sb.), ve znění pozdějších předpisů, v návaznosti na přímo použitelné předpisy NEPR (EU) č. 1308/2013 a NK (EU) č. 543/2011, NK (EU) 2017/891 a NK (EU) 2017/892.

Registrace organizace producentů a sdružení organizací producentů, stahování zboží z trhu, poskytování podpor	Kontrolní systém jakosti ovoce a zeleniny
	▪ Nařízení Komise (EU) č. 543/2011 ▪ Nařízení Komise (EU) č. 1333/2011 (banány)
▪ Nařízení Komise (EU) 2017/891 a 2017/892 ▪ Nařízení EP a Rady (EU) č. 1308/2013 ▪ Nařízení vlády ČR č. 318/2008 Sb. (ve znění 215/2010 Sb., 309/2012 Sb., 179/2015 Sb., 327/2015 Sb., 341/2016 Sb., 425/2017 Sb., 322/2020 Sb., 177/2021 Sb.)	Licence pro ovoce a zeleninu
	▪ Nařízení Komise (EU) č. 2016/1237 ▪ Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 2016/1239 ▪ Nařízení EP a Rady (EU) č. 1308/2013

6.2. Školní projekt „Ovoce, zelenina a mléko do škol“ (School Scheme)

Od školního roku 2017/2018 došlo na úrovni EU k reformě dvou projektů Ovoce a zelenina do škol a Mléko do škol, které byly spojeny pod jeden společný právní rámec, a vznikl Školní projekt (Ovoce, zelenina a mléko do škol). Finanční rámec u jednotlivých projektů (tj. Ovoce a zelenina do škol a Mléko do škol) zůstává oddělený, každá část má svoji obálku.

Projekt „Ovoce a zelenina do škol“ vychází z hlavních záměrů stanovených EU pro sektor ovoce a zeleniny. Základním cílem projektu je přispět k trvalému zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny, vytvořit zdravé stravovací návyky ve výživě dětí a bojovat proti dětské obezitě. Současně se předpokládají pozitivní dopady do sektoru zemědělství a posílení ekonomicky citlivého sektoru ovoce a zeleniny, který dlouhodobě čelí nepříznivému vývoji v této oblasti.

Úspěšné řešení projektu je postaveno na širokém partnerství mezi vzdělávacím úsekem, zdravotnictvím a zemědělstvím za účasti soukromého, veřejného a občanského sektoru. V projektu Ovoce a zelenina do škol je

- od školního roku 2014/2015 cílová skupina žáků 1. stupně základních škol rozšířena o děti z přípravných tříd,
- od školního roku 2016/2017 cílová skupina žáků 1. stupně základních škol včetně dětí z přípravných tříd rozšířena o děti z přípravných stupňů speciálních základních škol,
- od školního roku 2017/2018 cílová skupina žáků rozšířena o žáky 2. stupně základních škol.

Přehled o vývoji a financování projektu „Ovoce a zelenina do škol“

Školní rok	Vyplacená podpora na školní projekt celkem v Kč	Úspěšnost čerpání prostředků na projekt	Počet zapojených škol	Počet zapojených dětí	Roční limit na 1 žáka v Kč na produkty + na DVO	Podíl z cílové skupiny dětí
2009/2010 ¹⁾	72 689 962	95,7 %	2 883	323 431	224,75	71 %
2010/2011	88 886 000	99,1 %	3 141	370 016	240,00	80 %
2011/2012	90 732 292	98,5 %	3 243	387 176	234,00	81 %
2012/2013	139 028 645	99,1 %	3 364	416 670	333,00	85 %
2013/2014	143 368 600	99,2 %	3 530	456 233	315,00	90 %
2014/2015 ²⁾	186 051 095 ^{a)}	97,7 %	3 741	509 030	333,00+40,00	95 %
2015/2016	190 644 859 ^{b)}	98,1 %	3 810	539 747	318,30+40,00	97 %
2016/2017	198 226 843 ^{c)}	98,7 %	3 863	564 689	317,00+37,50	98 %
2017/2018 ³⁾	311 345 027 ^{d)}	98,1 %	3 935	906 110	319,90+45,00	97,5 %
2018/2019	319 650 518 ^{e)}	98,4 %	3 964	920 992	306,90+45,00	97,5 %
2019/2020	287 923 638 ^{f)}	88,0 %	3 981	928 185	304,80+45,00	96,9 %
2020/2021	308 321 660 ^{g)}	92,3 %	3 991	930 839	311+45,00	96,3 %
2021/2022	273 004 501 ^{h)}	--	3 992	928 159	282+45,00	95,7 %

Poznámka: ¹⁾ 73% podíl EU, 27% podíl ČR;

²⁾ 88% podíl EU, 12% podíl ČR;

³⁾ od školního roku 2017/2018 je zrušeno povinné spolufinancování ze strany členského státu,

DVO = doprovodná vzdělávací opatření

z toho: ^{a)} 169 147 055 Kč na produkty a 16 690 657 Kč na DVO;

^{b)} 171 508 411 Kč na produkty a 18 702 469 Kč na DVO;

^{c)} 178 274 060 Kč na produkty a 19 308 309 Kč na DVO;

^{d)} 288 884 989 Kč na produkty a 35 818 847 Kč na DVO;

^{e)} 281 336 423 Kč na produkty a 37 937 694 Kč na DVO,

^{f)} 253 626 653 Kč na produkty a 33 531 190 Kč na DVO,

^{g)} 272 583 476 Kč na produkty a 35 400 265 Kč na DVO,

^{h)} vyplaceno k 20. 10. 2022 na produkty 250 997 107 Kč a 21 458 294 Kč na DVO.

Zapojení škol a dětí

- ve školním roce 2010/2011 došlo oproti školnímu roku 2009/2010 ke zvýšení počtu škol v projektu o 260 (tj. 9 %) a ke zvýšení počtu dětí v projektu o 46 810 (tj. 14,4 %),
- ve školním roce 2011/2012 se zvýšil počet škol v projektu o 100 (tj. o 3,1 %) a počet dětí o 16 935 (tj. o 4,5 %),
- ve školním roce 2012/2013 se zvýšil počet škol v projektu o 121 (tj. o 3,7 %) a počet dětí o 29 494 (tj. o 7,6 %),
- ve školním roce 2013/2014 se zvýšil počet škol v projektu o 166 (tj. o 4,9 %) a počet dětí o 39 563 (tj. o 9,5 %),
- ve školním roce 2014/2015 se zvýšil počet škol v projektu o 211 (tj. o 5,9 %) a počet dětí o 52 797 (tj. o 11,5 %),
- ve školním roce 2015/2016 se zvýšil počet škol v projektu o 69 (tj. o 1,8 %) a počet dětí o 30 717 (tj. o 6 %),
- ve školním roce 2016/2017 se zvýšil počet škol v projektu o 53 (tj. o 1,3 %) a počet dětí o 24 942 (tj. o 4,6 %),
- ve školním roce 2017/2018 se zvýšil počet škol v projektu o 72 (tj. o 1,8 %) a počet dětí o 341 421 (tj. o 60,4 %) díky rozšíření cílové skupiny o druhý stupeň základních škol,

- ve školním roce 2018/2019 se zvýšil počet škol v projektu o 29 (tj. o 0,7 %) a počet dětí o 14 882 (tj. o 1,6 %),
- ve školním roce 2019/2020 se zvýšil počet škol v projektu o 17 (tj. o 0,4 %) a počet dětí o 7 193 (tj. o 0,78 %),
- ve školním roce 2020/2021 se zvýšil počet škol v projektu o 10 (tj. o 0,25 %) a počet dětí o 2 654 (tj. o 0,29 %),
- ve školním roce 2021/2022 se zvýšil počet škol v projektu o 1 (tj. o 0,03 %), počet dětí se snížil o 2 680 (tj. o 0,29 %).

Žáci dostávali v souladu s Vnitrostátní strategií ČR a s přihlédnutím k Výživovým doporučením Ministerstva zdravotnictví pro obyvatele ČR zvláště produkty mírného pásma. Preferovány by měly být zejména domácí druhy ovoce, zeleniny a 100% ovocné a zeleninové šťávy a pyré. Nutnost doplňovat sortiment ovoce exotickými druhy bylo považováno za zpestření a rozšíření znalostí v rámci vzdělávacího obsahu zejména v návaznosti na přírodovědná a zeměpisná témata na prvním stupni základní školy.

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/39, kterým se stanoví pravidla pro uplatňování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o podporu Unie na dodávky ovoce a zeleniny, banánů a mléka do vzdělávacích zařízení.

- **Prováděcí nařízení Komise (EU) 2019/1983**, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) 2017/39, pokud jde o přerozdělení podpory Unie.
- **Prováděcí nařízení Komise (EU) 2020/1239**, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) 2017/39, pokud jde o sledování a hodnocení provádění školního projektu a souvisejících kontrol na místě.
- **Prováděcí nařízení Komise (EU) 2022/246**, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) 2017/39, pokud jde o žádosti o podporu, výplatu podpory a kontroly na místě.

Nařízení Komise (EU) 2017/40, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o podporu Unie na dodávky ovoce a zeleniny, banánů a mléka do vzdělávacích zařízení, a mění NK (EU) č. 907/2014.

- **Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2020/1238**, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2017/40, pokud jde o hodnocení provádění školního projektu.
- **Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/245**, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2017/40, pokud jde o doprovodná vzdělávací opatření a výběr a schvalování žadatelů o podporu.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují NR (ERHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení NR (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Rady (EU) č. 1370/2013, kterým se určují opatření týkající se stanovení některých podpor a náhrad v souvislosti se společnou organizací trhů se zemědělskými produkty, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení vlády č. 74/2017 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory na dodávky ovoce, zeleniny, mléka a výrobků z nich do škol a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění pozdějších předpisů, (č. 128/2018 Sb., č. 190/2019 Sb., č. 228/2021 Sb., č. 210/2022 Sb.).

6.3. Změny v předpisech EU pro kontrolu čerstvého ovoce a zeleniny

Kontrola čerstvého ovoce a zeleniny na vnitřním trhu ve všech stádiích obchodování, při dovozu nebo vývozu, ale i např. produkty určené ke zpracování, prošla v několika posledních letech legislativními změnami, které byly nezbytné pro zlepšení konkurenceschopnosti a tržní orientace. Cílem je dosažení udržitelné produkce konkurenceschopné na vnitřním i vnějším trhu, snížení výkyvů v příjmech producentů v důsledku krizí na trhu, zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny v EU a pokračování ve snahách odvětví o zachování a ochranu životního prostředí.

Nařízení Komise (EU) č. 543/2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k NR (ES) č. 1234/2007 pro odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny, ve znění pozdějších předpisů, stanovuje obchodní normy, údaje pro označování, pravidla pro třídění produktů a kontroly dodržování obchodních norem.

Obchodní normy

Obchodní normy slouží pro obchodování mezi členskými státy EU, dále pro dovoz ze třetích zemí a vývoz do třetích zemí. Existují zvláštní obchodní normy a všeobecná obchodní norma.

Zvláštní obchodní normy:

Jsou platné pro jablka, citrusové plody, kiwi, salát, endivii kadeřavou letní a endivii zimní, broskve a nektarinky, hrušky, jahody, papriku zeleninovou, stolní hrozny révy vinné a rajčata. Zvláštní obchodní normy odpovídají normám přijatým Evropskou hospodářskou komisí OSN (EHK/OSN), aby se zabránilo zbytečným překážkám v obchodu. Pokud není na úrovni Unie přijata zvláštní obchodní norma, měly by se produkty považovat za produkty splňující všeobecnou obchodní normu, pokud je držitel schopen prokázat, že produkty splňují platné normy přijaté EHK/OSN.

Všeobecná obchodní norma

Všeobecná obchodní norma byla zavedena pro hodnocení podmínek jakosti pro každý produkt, pro který neexistuje zvláštní obchodní norma EU. Tato norma zahrnuje minimální požadavky na jakost, minimální požadavky na zralost, odchylky a označování země původu produktu (např. minimální požadavky na zralost jsou velmi všeobecné, odchylky jsou jednotně 10 % početních nebo hmotnostních produktů nesplňujících min. požadavky na jakost). V rámci této odchylky smí celkem nejvýše 2 % sestávat z produktů postižených hnilobou.

Směsi ovoce a zeleniny

U maloobchodního balení obsahující směs různých druhů čerstvého ovoce a zeleniny, které nepřesahují čistou hmotnost 5 kg, pokud produkty pocházejí z více členských států nebo ze třetí země, mohou být názvy zemí původu nahrazeny podle potřeby jedním z následujících označení – dle čl. 7 nařízení 543/2011.

7. Státní zemědělský intervenční fond – opatření v rámci SOT

Výkonným orgánem pro opatření v rámci SOT pro sektor ovoce a zeleniny v ČR je SZIF. Provádí veškeré úkony a činnosti stanové zákonem č. 256/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 252/1997 sb., ve znění pozdějších předpisů, dále pak v NK (EU) č. 543/2011, NK (EU) 2017/891 a NK (EU) 2017/892, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 a NV č. 318/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Jedná se např. o úkony spojené s oběhem finančních prostředků vázaných na rozhodovací proces, týkající se finančního vztahu producentské sféry s institucemi EU, včetně vydávání vývozních a dovozních licencí. Informace lze získat na webových stránkách: <http://www.szif.cz>.

a) Přehled o předběžně uznaných seskupení producentů, organizací producentů a sdružení organizací producentů; poskytování finančních podpor pro pěstitele ovoce a zeleniny

Finanční prostředky může SZIF vyplácet pouze registrovaným organizacím producentů (OP) nebo sdružením organizací producentů (SOP) včetně nadnárodních OP a SOP, které byly uznány na základě žádosti o uznání. OP/SOP ovoce a zeleniny musí být registrované nebo předběžně registrované na základě NR (ES) č. 1234/2007, NK (EU) č. 543/2011, NK (EU) 2017/891, NK (EU) 2017/892, NEPR (EU) č. 1308/2013 a NV č. 318/2008 Sb., vše ve znění pozdějších předpisů, a dále fungovat v souladu s těmito nařízeními.

Finanční podpora je poskytována registrovaným OP na schválený operační program, který je strukturovaný na 3 až 5 let. Zahrnuje opatření vedoucí ke koncentraci nabídky, zlepšení jakosti a obchodní hodnoty produktů, propagaci, zajištění plánování produkce atd. Podpora je omezena stropem 4,1 % (4,6 %) obchodované produkce organizace producentů za referenční období a dále je poskytována ve výši 50 % nákladů na provádění opatření operačního programu z rozpočtu EU. Organizace producentů mohou žádat o poskytnutí podpory na základě realizovaných výdajů ve čtvrtletních, pololetních nebo ročních obdobích.

- **V roce 2006** byly v ČR čtyři registrované organizace producentů (OP) s operačním programem, a to:
CZ FRUIT, odbytové družstvo, Praha; JIHOFRUKT, družstvo, Velké Bílovice; Odbytové družstvo LITOZEL, Bohušovice n. Ohří; Jihomoravská zelenina, družstvo, Velké Bílovice,
a čtyři předběžně registrované skupiny producentů (SP) s plánem k dosažení uznání:
EB Fruit, odbytové družstvo ovocnářů, Holovousy; ZN FRUIT, družstvo, Hodonice, Družstvo producentů rajčat, Podivín; Východočeská zelenina – družstvo producentů zeleniny, Synkov-Slemeno.
- **V roce 2007** se rozšířil počet registrovaných OP na pět, kdy podmínky registrace splnilo Odbytové družstvo EKO-ODBYT, Slaný, a sedm předběžně registrovaných SP (nově registrovány Odbytové družstvo Polabí, Přerov n/Labem; OZC Jizera, Předměřice n/Jizerou; Družstvo BRAMKO CZ, Semice).
- **V roce 2008** podmínky pro řádné uznání za OP nově splnily tři předběžně uznané SP (Družstvo producentů rajčat, Podivín; EB Fruit, odbytové družstvo ovocnářů, Holovousy; Družstvo BRAMKO CZ, Semice). Jedné organizaci producentů (EKO-ODBYT, Slaný) byla odňata registrace pro neplnění podmínek (požádala si však znovu o registraci, která jí byla udělena) takže ke konci roku počet řádně uznaných OP činil 8.
Družstvo ZN FRUIT, Hodonice zaniklo a spojilo se s OP Jihomoravská zelenina, Velké Bílovice. Předběžně uznané jako SP bylo Odbytové Družstvo Ovoce Český ráj, Praha, Odbytové družstvo Berry, Břežany, M.O.Z. družstvo pěstitelů, Sedlnice a Bohemia Apple, družstvo, Tucharaz, Český Brod, což znamená celkem 7 předběžně uznaných SP.
- **V roce 2009** bylo SPVýchodočeská zelenina, družstvo producentů zeleniny uznáno jako OP, počet registrovaných OP tedy stoupl na 9. Nově registrované bylo SP Zeltr, odbytové družstvo, Troubky, člen koncernu Zeltr, Nature Fruit, družstvo, Choustníkovo Hradiště a G's Pěstitel, odbytové družstvo, Stratov, Lysá nad Labem – ke konci roku 2009 bylo tedy v ČR 9 předběžně uznaných SP.
- **V roce 2010** bylo SP Odbytové družstvo Polabí uznáno jako OP. Počet předběžně uznaných SP se tak snížil na 8 a počet uznaných OP stoupl na 10.
- **V roce 2011** se počet SP zvýšil na 9 přihlášením ZP Otice, počet uznaných OP činil 10.
- **V roce 2012** byly jako OP uznány družstvo OZC Jizera, odbytové družstvo ovoce Český ráj, odbytové družstvo Berry a M.O.Z. družstvo pěstitelů, čímž se ke konci roku 2012 zvýšil počet uznaných OP na celkových 14. Přihlášením dalšího družstva Suchá Loz činil počet předběžně uznaných SP 6.
- **V roce 2013** činil počet uznaných OP 15 a počet předběžně uznaných SP 6.

- **V roce 2014** bylo v ČR uznáno 18 OP, počet předběžně uznaných SP se tím snížil na dva subjekty (ZP Otice, OD Suchá Loz) a dále byla uznána jedna nadnárodní organizace producentů Družstvo BRAMKO CZ.
- **V roce 2015** je v ČR uznáno 19 OP (nově odbytové družstvo Mochov), z toho jedna uznaná nadnárodní OP; předběžně uznaných SP jsou 2.
- **V roce 2016** je v ČR uznáno 19 OP (odbytové družstvo Mochov skončilo), z toho je jedna uznaná nadnárodní OP, předběžně uznaných SP činí 2.
- **V roce 2017** je v ČR uznáno 23 OP (nově ZP Otice, odbyt s.r.o., OD Suchá Loz, Piletice, odbytové družstvo, Čerstvě utrženo, družstvo), z toho je jedna uznaná nadnárodní OP.
- **V roce 2018** je uznáno 22 OP ;(činnost ukončilo odbytové družstvo ZELTR), z toho jedna uznaná nadnárodní OP.
- **V roce 2019** je uznáno 22 OP (činnost ukončilo odbytové družstvo JIHOFRUKT, nově bylo uznáno Dobré družstvo Zlín), z toho jedna uznaná nadnárodní OP.
- **V roce 2020** je v ČR uznáno 21 OP (činnost ukončilo odbytové družstvo Vital), z toho jedna uznaná nadnárodní OP.
- **V roce 2021** je v ČR uznáno 21 OP, z toho jedna uznaná nadnárodní OP.
- **K 31. 8. 2022** je v ČR uznáno 19 OP, z toho jedna uznaná nadnárodní OP (činnost ukončilo Družstvo producentů rajčat a Odbytové družstvo Suchá Loz).

Finanční podpora pro OP a SP ovoce a zeleniny (tj. od 1. 1. –31. 12. daného roku) v Kč

Ukazatel	2017	2018	2019	2020 ²	2021	2022 (k 31.8.)
Finanční podpora pro OP	83 283 355	51 243 199	97 173 447	115 270 561	109 093 292	15 252 402
Finanční podpora předběžně uznaným SP ¹⁾	2 358 659	---	---	---	---	---

Poznámka: součet podpor pro OP a SP pěstujících ovoce a zeleninu

¹⁾ Podpora je stanovena na základě objemu obchodované produkce určitou procentní sazbou, žádat je možno o semestrální nebo roční platbu v intervalu od data uznání. Na podpoře se podílí 25 % členský stát, 75 % jde ze zdrojů EU.

²⁾ V roce 2020 byla vyplacena vyšší částka podpory než v předešlých letech, neboť byly vyplaceny pozastavené platby z roku 2018.

V roce 2021 organizace producentů (OP) ovoce a zeleniny v ČR (jejichž celkový počet producentů činil 195) disponovaly pěstební plochou dosahující celkem 11 745,1 ha (z toho výměra ovocných sadů činila 4 808,13 ha, výměra pro pěstování zeleniny 6 936,97 ha), ze kterých bylo vyprodukováno celkem 225 130,51 t ovoce a zeleniny v hodnotě 4 187 174 965 Kč. Organizovanost producentů ovoce tak dosahuje 39,3 % a producentů zeleniny 43,3 %.

Vydávání licencí pro čerstvé ovoce a zeleninu

NK v přenesené pravomoci (EU) 2016/1237 s platností od 1. října 2017 zrušila povinnost dovozních licencí jak pro dovoz čerstvého ovoce a zeleniny, tak i výrobků z ovoce a zeleniny. Zrušení licenčních povinností se týká běžného dovozu za plné dovozní clo. Licenční povinnost nadále zůstane pro dovoz čerstvého nebo chlazeného česneku a prozatímne konzervovaných hub v rámci dovozních celních kvót řízených licencemi.

8. Právní předpisy ČR vztahující se ke komoditě ovoce

Následující přehled právních předpisů zahrnuje výběr právních předpisů, týkajících se komodity ovoce:

Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, ve znění pozdějších předpisů

■ prováděcí předpisy:

- 397/2021 Sb., o požadavcích na konzervované ovoce a zeleninu, skořápkové plody, houby, brambory a banány,
- 58/2018 Sb., o doplňcích stravy a složení potravin (ruší vyhl. č. 225/2008 Sb. včetně č. 352/2009 Sb.),
- 417/2016 Sb., o některých způsobech označování potravin (ruší vyhl. č. 113/2005 Sb. včetně jejich pozdějších předpisů),
- 231/2016 Sb., o odběru, přípravě a metodách zkoušení kontrolních vzorků potravin a tabákových výrobků, ve znění vyhlášky č. 78/2018 Sb., 56/2022 Sb.,
- 172/2015 Sb., o informační povinnosti příjemce potravin v místě určení, ve znění vyhl. č. 141/2017 Sb.,
- 366/2005 Sb., o požadavcích vztahujících se na některé zmrazené potraviny,
- 320/2004 Sb., kterou se mění vyhl. č. 212/2004 Sb., o stanovení zásob a způsobu jejich ohlašování SZPI,
- 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody, ve znění pozdějších předpisů,
- 133/2004 Sb., o podmínkách označování potravin a surovin, o nejvyšší přípustné dávce záření a o způsobu označení ozáření na obalu,
- 54/2004 Sb., o potravinách určených pro zvláštní výživu a o způsobu jejich použití, ve znění vyhl. č. 402/2006 Sb., 473/2006 Sb., 157/2008 Sb., 35/2012 Sb., 46/2014 Sb., 39/2018 Sb., 80/2021 Sb.

Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů

■ prováděcí předpisy:

- 156/2022 Sb., o stanovení některých podmínek provádění mimořádné podpory na přizpůsobení pro producenty v zemědělských odvětvích v roce 2022,
- 217/2020 Sb., kterým se mění některá nařízení vlády v oblasti zemědělství v souvislosti s mimořádnou epidemií v roce 2020,
- 330/2019 Sb., o podmínkách provádění navazujících agroenvironmentálně-klimatických opatření, ve znění vyhl. č. 54/2021 Sb., 177/2021 Sb., 33/2022 Sb.,
- 44/2018 Sb., o podmínkách poskytování plateb pro přechodně podporované oblasti s přírodními omezeními, ve znění NV č. 57/2019 Sb., 64/2020 Sb., 217/2020 Sb., 55/2021 Sb., 177/2021 Sb.,
- 74/2017 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory na dodávky ovoce, zeleniny, mléka a výrobků z nich do škol a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění vyhl. č. 128/2018 Sb., 190/2019 Sb., 228/2021 Sb., 210/2022 Sb.,
- 49/2017 Sb., kterým se mění některá nařízení vlády v souvislosti s přijetím nařízení vlády o stanovení požadavků podle aktů a standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu pro oblasti pravidel podmíněnosti a důsledků jejich porušení pro poskytování některých zemědělských podpor,
- 48/2017 Sb., o stanovení požadavků podle aktů a standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu pro oblasti pravidel podmíněnosti a důsledků jejich porušení pro poskytování některých zemědělských podpor, ve znění NV č. 126/2018 Sb., 292/2019 Sb., 31/2020 Sb., 567/2020 Sb., 177/2021 Sb.,

- 76/2015 Sb., o podmínkách provádění opatření ekologické zemědělství, ve znění NV č. 113/2015 Sb., 64/2016 Sb., 236/2016 Sb., 18/2017 Sb., 49/2017 Sb., 29/2018 Sb., 57/2019 Sb., 332/2019 Sb., 217/2020 Sb., 55/2021 Sb., 177/2021 Sb., 33/2022 Sb.,
- 75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění NV č. 113/2015 Sb., 63/2016 Sb., 236/2016 Sb., 47/2017 Sb., 49/2017 Sb., 315/2017 Sb., 28/2018 Sb., 59/2019 Sb., 351/2019 Sb., 217/2020 Sb., 270/2020 Sb., 54/2021 Sb., 177/2021 Sb., 33/2022 Sb.,
- 72/2015 Sb., o podmínkách poskytování plateb pro oblasti s přírodními nebo jinými zvláštními omezeními, ve znění NV č. 113/2015 Sb., 64/2016 Sb., 49/2017 Sb., 43/2018 Sb.,
- 50/2015 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění NV č. 113/2015 Sb., 185/2015 Sb., 423/2016 Sb., 48/2017 Sb., 49/2017 Sb., 427/2017 Sb., 293/2018 Sb., 350/2019 Sb., 217/2020 Sb., 566/2020 Sb., 55/2021 Sb., 177/2021 Sb., 33/2022 Sb., 102/2022 Sb.,
- 307/2014 Sb., o stanovení podrobností evidence využití půdy podle uživatelských vztahů (druhy zemědělské kultury), ve znění NV č. 61/2016 Sb., 407/2016 Sb., 312/2017 Sb.,
- 83/2009 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování přímých podpor, některých podpor v rámci společné organizace trhu s vínem a některých podpor PRV, a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění NV č. 480/2009 Sb., zákona č. 179/2014 Sb.,
- 318/2008 Sb., o provádění některých opatření společné organizace trhu s ovocem a zeleninou, ve znění NV č. 215/2010 Sb., 309/2012 Sb., 179/2015 Sb., 327/2015 Sb., 341/2016 Sb., 425/2017 Sb., 322/2020 Sb., 177/2021 Sb.,
- 112/2008 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb přímým podporám, ve znění NV č. 480/2009 Sb., 86/2010 Sb., 107/2012 Sb., 332/2012 Sb., 50/2015 Sb., 61/2016 Sb., 426/2017 Sb., 217/2020 Sb., 177/2021 Sb.,
- 47/2007 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování jednotné platby na plochu zemědělské půdy a některých podmínek poskytování informací o zpracování zemědělských výrobků, pocházejících z půdy uvedené do klidu, ve znění NV č. 83/2009 Sb., 480/2009 Sb., 369/2010 Sb., 448/2012 Sb., 400/2013 Sb., 308/2014 Sb., 50/2015 Sb., 49/2017 Sb.,
- 257/2006 Sb., kterým se mění NV č. 181/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek provádění společných organizací trhu, pokud jde o systém poskytování subvencí při vývozu pro zemědělské výrobky a zpracované zemědělské výrobky, ve znění NV č. 99/2005 Sb.,
- 69/2005 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotace v souvislosti s předčasným ukončením provozování zemědělské činnosti u zemědělského podnikatele, ve znění NV č. 512/2006 Sb., 96/2008 Sb.,
- 242/2004 Sb., o podmínkách provádění opatření na podporu rozvoje mimoprodukčních funkcí zemědělství spočívajících v ochraně složek životního prostředí (o provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění NV č. 542/2004 Sb., 119/2005 Sb., 515/2005 Sb., 351/2006 Sb., 81/2007 Sb., 99/2008 Sb.),
- 241/2004 Sb., o podmínkách provádění pomoci méně příznivým oblastem a oblastem s ekologickými omezeními, ve znění NV č. 121/2005 Sb., 510/2005 Sb., 512/2006 Sb.,
- 159/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek poskytování a propadnutí záruk pro zemědělské výrobky,
- 505/2000 Sb., o stanovení podpůrných programů k podpoře mimoprodukčních funkcí zemědělství, ve znění NV č. 500/2001 Sb. a 203/2004 Sb.

Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zák. č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

■ prováděcí předpisy:

16/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ekologickém zemědělství, ve znění vyhl. č. 80/2012 Sb.

Zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů (ve znění pozdějších předpisů),

■ prováděcí předpisy:

295/2011 Sb., o způsobu hodnocení rizik ekologické újmy a bližších podmínkách finančního zajištění,

17/2009 Sb., o zjišťování a nápravě ekologické újmy na půdě.

Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, ve znění pozdějších předpisů

■ prováděcí předpisy:

5/2020 Sb., o ochranných opatřeních proti škodlivým organizmům rostlin (ruší vyhl. č. 215/2008 Sb. včetně všech jejích pozměňovacích vyhlášek),

132/2018 Sb., o přípravcích a pomocných prostředcích na ochranu rostlin, ve znění vyhl. č. 359/2019 Sb., 222/2022 Sb.,

327/2012 Sb., o ochraně včel, zvěře, vodních organizmů a dalších necílových organizmů při použití přípravků na ochranu rostlin, ve znění vyhl. č. 428/2017 Sb.,

207/2012 Sb., o profesionálních zařízeních pro aplikaci přípravků a o změně vyhl. č. 384/2011 Sb., 334/2004 Sb.,

206/2012 Sb., o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky, ve znění vyhl. č. 17/2018 Sb.,

205/2012 Sb., o obecných zásadách integrované ochrany rostlin.

Zákon č. 408/2000 Sb., o ochraně práv k odrůdám rostlin a o změně zákona č. 92/1996 Sb., o odrůdách, osivu a sadbě pěstovaných rostlin, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin, ve znění pozdějších předpisů,

■ prováděcí předpisy:

366/2020 Sb., kterou se mění vyhl. č. 332/2006 Sb., o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu chmele, révy, ovocných rodů a druhů a okrasných druhů a jeho uvádění do oběhu, ve znění pozdějších předpisů, a vyhl. č. 96/2018 Sb., o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu ovocných rodů a druhů a jeho uvádění do oběhu, ve znění vyhl. č. 138/2020 Sb.,

218/2019 Sb., o výčtu metodik zkoušek odlišnosti, uniformity, stálosti a užitné hodnoty odrůd, ve znění vyhl. č. 256/2020 Sb. (ruší vyhl. č. 449/2006 Sb. včetně všech jejích pozměňovacích vyhlášek), 447/2021 Sb.,

331/2017 Sb., o stanovení dalších odrůd ovocných druhů s úředně uznaným popisem, které se považují za zapsané do Státní odrůdové knihy, ve znění vyhl. č. 3/2018 Sb.,

129/2012 Sb., o podrobnostech uvádění osiva a sadby pěstovaných rostlin do oběhu, ve znění vyhl. č. 409/2013 Sb., 368/2015 Sb., 334/2017 Sb., 299/2018 Sb., 313/2020 Sb., 505/2021 Sb.,

61/2011 Sb., o stanovení požadavků na odběr vzorků, postupy a metody zkoušení osiva a sadby, ve znění vyhl. č. 410/2013 Sb., 3/2018 Sb., 156/2021 Sb., 505/2021 Sb.,

378/2010 Sb., o stanovení druhového seznamu pěstovaných rostlin, ve znění vyhl. č. 42/2014 Sb., 3/2018 Sb., 315/2020 Sb., 505/2021 Sb.

Zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů,

■ prováděcí předpisy:

273/2021 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, změna vyhl. č. 78/2022 Sb.,

8/2001 Sb., o Katalogu odpadů a posuzování vlastností odpadů (Katalog odpadů).

Zákon č. 156/1998 Sb., zákon o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd, ve znění pozdějších předpisů,

■ prováděcí předpisy:

309/2021 Sb., o odběrech a chemických a biologických rozborech vzorků hnojiv (ruší vyhl. č. 273/1998 Sb., 475/2000 Sb.),

377/2013 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv, ve znění vyhl. č. 131/2014 Sb., 229/2017 Sb., 392/2021 Sb.,

257/2009 Sb., o používání sedimentů na zemědělské půdě,

474/2000 Sb., o stanovení požadavků na hnojiva ve znění vyhl. č. 401/2004 Sb., 271/2009 Sb., 131/2014 Sb., 237/2017 Sb., 312/2021 Sb., 392/2021 Sb.,

275/1998 Sb., o agrochemickém zkoušení zemědělských půd a zjišťování půdních vlastností lesních pozemků ve znění vyhl. č. 477/2000 Sb., 400/2004 Sb., 335/2017 Sb.

Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech, ve znění pozdějších předpisů,

■ prováděcí předpisy:

30/2021 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o obalech (ruší vyhl. č. 641/2004 Sb., 400/2017 Sb.),

116/2002 Sb., o způsobu označování vratných zálohovaných obalů.

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a jeho prováděcí předpisy.

Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší (ruší zákon č. 86/2002 Sb. a jeho prováděcí předpisy).

Zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejich zneužití, ve znění zákona č. 50/2016 Sb., 104/2017 Sb., 183/2017 Sb., 254/2020 Sb., 261/2021 Sb., 417/2021 Sb.

Některé další související předpisy právního řádu ČR:

Vyhláška č. 298/2014 Sb., o stanovení seznamu katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků, ve znění vyhl. č. 344/2015 Sb., 432/2016 Sb., 403/2017 Sb., 288/2018 Sb., 318/2019 Sb., 548/2020 Sb., 453/2021 Sb.

Nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností, ve znění NV č. 288/2010 Sb., 368/2012 Sb., 365/2013 Sb., 155/2016 Sb., 178/2017 Sb., 143/2019 Sb., 208/2021 Sb.

Zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, ve znění zákona č. 121/2000 Sb., 237/2004 Sb., 257/2004 Sb., 296/2007 Sb., 188/2011 Sb., 350/2012 Sb., 303/2013 Sb., 340/2013 Sb., 344/2013 Sb., 228/2014 Sb., 225/2017 Sb., 237/2020 Sb., 284/2021 Sb., 36/2021 Sb.,

■ prováděcí předpisy:

441/2013 Sb., k provedení zákona o oceňování majetku (oceňovací vyhláška), změna vyhl. č. 199/2014 Sb., 345/2015 Sb., 53/2016 Sb., 443/2016 Sb., 457/2017 Sb., 188/2019 Sb., 488/2020 Sb., 424/2021 Sb.

9. Kontrola jakosti ovoce a ovocných výrobků

a) Výsledky kontroly jakosti a zdravotní nezávadnosti čerstvého ovoce v roce 2021

V roce 2021 byla inspektory Státní zemědělské a potravinářské inspekce (SZPI) provedena kontrola zaměřená na dodržování jakostních požadavků a správnosti označování u čerstvého ovoce celkem u 279 kontrolovaných osob. V rámci 794 kontrol bylo v tržní síti zkontrolováno 1 471 vzorků čerstvého ovoce, z nichž 234 (tj. 15,9 %) nevyhovělo požadavkům na jakost nebo označování.

Nejvyšší počet nevyhovujících vzorků dle země jejich původu byl zaznamenán u vzorků původem ze států EU (43,2 %), dále ze třetích zemí (28,6 %) a z ČR (7,3 %). Z jednotlivých skupin čerstvého ovoce bylo nejvyšší procento vzorků, u nichž nebyly dodrženy požadavky na jakost nebo označování, zjištěno u bobulového ovoce (33,3 % ze všech nevyhovujících vzorků) a dále u citrusového ovoce (20,9 %) a jádrového ovoce (20,9 %). Vyšší procento nevyhovujících vzorků bylo zjištěno rovněž u skupiny peckového (12,4 %) a tropického ovoce (12,4 %).

Kontroly čerstvého ovoce byly prováděny především v maloobchodě (78,4 % zkontrolovaných vzorků) a ve velkoobchodech (18 %). V maloobchodě byly zjištěny prakticky všechny nevyhovující vzorky (97,9 %). Ve velkoobchodech a ve výrobě byl podíl nevyhovujícího čerstvého ovoce minimální.

Nejčastějším nedostatkem u hodnoceného čerstvého ovoce bylo nedodržení minimálních požadavků na jakost a požadavků na označování dle nařízení (EU) č. 543/2011, kdy se na plodech vyskytovala hniloba nebo plíseň, dále hluboké otlaky.

V případě označování čerstvého ovoce byly zjištěny opakující se nedostatky. Na obale nebo v místě nabídky nebyl uveden údaj o zemi původu, dále údaj s názvem odrůdy, tržního druhu a třídou jakosti. V několika případech bylo zjištěno zavádějící označení země původu. U maloobchodních balení bylo zjištěno v 7 případech nedodržení deklarované hmotnosti.

Počet kontrolovaných šarží ovoce v roce 2021 dle místa kontroly

Skupina komodit	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Jádrové	13	0,0	344	14,2	89	0,0	10	0,0	456	10,7
Peckové	10	0,0	155	17,4	42	4,8	3	0,0	210	13,8
Bobulové	10	0,0	247	31,6	31	0,0	0	0,0	288	27,1
Citrusové	0	0,0	263	17,5	63	4,8	6	0,0	332	14,8
Tropické	0	0,0	142	20,4	40	0,0	1	0,0	183	15,8
Subtropické	0	0,0	2	0,0	0	0,0	0	0,0	2	0,0
CELKEM	33	0,0	1 153	19,9	265	1,9	20	0,0	1 471	15,9
Původ zboží										
ČR	33	0,0	164	10,4	20	0,0	5	0,0	222	7,7
EU mimo ČR	0	0,0	608	16,4	154	0,6	8	0,0	770	13,1
Třetí země	0	0,0	300	21,0	88	4,5	6	0,0	394	17,0
Neuveden	0	0,0	81	60,5	3	0,0	1	0,0	85	57,6

Pramen: SZPI

Přítomnost cizorodých látek, a to především reziduí pesticidů, chemických prvků (dle **NK č. 1881/2006**, v platném znění, maximální limity reziduí stanovuje nařízení Evropského parlamentu a Rady **č. 396/2005**, v platném znění) byla ověřena u celkem 348 vzorků čerstvého ovoce. U tří z analyzovaných vzorků bylo zaznamenáno překročení hygienického limitu (mandarinky – chlorpyrifos, Albánie; mandarinky – propiconazol, Španělsko; grapefruit – chlorpyrifos, Turecko).

Výsledky rozborů šarží ovoce z laboratoří a z hodnocení na místě v roce 2021

Skupina komodit	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		značení	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Jádrové	2	0,0	4	0,0	101	0,0	348	12,4	284	12,3
Peckové	1	0,0	5	20,0	55	0,0	149	16,8	128	10,9
Bobulové	0	0,0	17	29,4	51	0,0	220	33,2	113	9,7
Citrusové	6	83,3	5	40,0	82	3,7	235	13,2	209	12,0
Tropické	2	100,0	1	100,0	59	0,0	112	15,2	65	20,0
Subtropické	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	0,0	2	0,0
Celkem	11	63,6	32	28,1	348	0,9	1 066	17,7	801	12,2

Pramen: SZPI

■ Skořápkové ovoce

V roce 2021 byla v rámci 76 provedených kontrol u 45 kontrolovaných osob ověřena jakost, zdravotní nezávadnost a označení u 102 vzorků skořápkových plodů (především mandlí, arašídů, pistácií, lískových, vlašských, kešu, makadamových a pekanových ořechů). Z tohoto celkového počtu bylo 9 vzorků vyhodnoceno jako nevyhovující požadavkům právních předpisů, což představuje 8,8 % ze všech odebraných vzorků. Dle procentuálního vyjádření nevyhovujících vzorků ze všech nevyhovujících vzorků dle země jejich původu bylo nejvyšší procento zaznamenáno u skořápkového ovoce původem ze třetích zemí (66,7 %) a také z EU (11,1 %). U 22,2 % nevyhovujících vzorků nebyla země původu uvedena.

Počet kontrolovaných šarží skořápkového ovoce v roce 2021 dle místa kontroly

Ukazatel	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Celkem	18	16,7	68	8,8	9	0	7	0,0	102	8,8
Původ zboží										
ČR	1	0,0	0	0,0	2	0,0	0	0,0	3	0,0
Třetí země	13	23,1	33	9,1	7	0,0	7	0,0	60	10,0
EU mimo ČR	1	0,0	7	14,3	0	0,0	0	0,0	8	12,5
Neuveden	3	0,0	28	7,1	0	0,0	0	0,0	31	6,5

Pramen: SZPI

Nejčastějším nedostatkem u skořápkového ovoce bylo nevyhovující označování a dále nedodržení smyslových požadavků (vůně, chuť) a výskytu plísní na povrchu a uvnitř skořápky ořechů. U vzorku krému z kešu ořechů byla zjištěna přítomnost arašídů, přičemž tento alergen nebyl uveden ve složení potraviny. Vzorek mletých jader lískových ořechů byl vyhodnocen jako nevyhovující kvůli přítomnosti Enterobacteriaceae. Na přítomnost cizorodých látek bylo odebráno a analyzováno celkem 44 vzorků.

Výsledky rozborů šarží skořápkového ovoce z laboratoří v roce 2021

Ukazatel	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		značení	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Celkem	4	25,0	20	10,0	44	2,3	53	3,8	5	60,0

Pramen: SZPI

V roce 2021 byly prováděny kontroly dovozu zejména dle nařízení (EU) 2019/1793, o dočasném zintenzivnění úředních kontrol a mimořádných opatření upravujících vstup určitého zboží z určitých třetích zemí do Unie, kterým se provádějí nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/625 a (ES) č. 178/2002 a kterým byla s použitelností od 14. prosince 2019 zrušena nařízení Komise (ES) č. 669/2009, (EU) č. 884/2014, (EU) 2015/175, (EU) 2017/186 a (EU) 2018/1660.

V průběhu roku 2021 bylo dle tohoto nařízení do ČR dovezeno celkem 116 zásilek. Vzorky byly odebrány ze 14 zásilek, z nichž jedna byla vyhodnocena jako nevyhovující (čaj z Číny). Na základě výše uvedených kontrol nebyly 2 zásilky propuštěny do volného oběhu.

■ Certifikace čerstvého ovoce v roce 2021

V roce 2021 prováděla SZPI certifikaci čerstvého ovoce a zeleniny v souladu s požadavky nařízení Komise (EU) č. 543/2011. **Certifikace čerstvého ovoce a zeleniny je prováděna pouze při dovozu či vývozu čerstvého ovoce a zeleniny ze třetích zemí, jedná se o kontrolu shody těchto produktů s obchodními normami.** Inspektoři SZPI kontrolují jakost i označování produktů dle požadavků stanovených v jednotlivých obchodních normách.

Osoba, která vyváží nebo dováží čerstvé ovoce a zeleninu (včetně čerstvých pěstovaných hub a skořápkových plodů) ze třetích zemí, je povinna tuto skutečnost nahlásit na příslušný inspektorát SZPI. Bez platného osvědčení o shodě není možné danou šarží propustit do volného oběhu. Vydávání osvědčení o shodě s obchodními normami pro čerstvé ovoce a zeleninu je prováděno podle zákona č. 146/2002 Sb., o SZPI, ve znění pozdějších předpisů.

Při dovozu čerstvého ovoce a zeleniny určené k přímé spotřebě bylo v roce 2021 na jednotlivé inspektoráty hlášeno celkem 40 zásilek, z toho 9 zásilek tvořilo čerstvé ovoce a 31 zásilek čerstvá zelenina. Inspektoři SZPI vystavili celkem 18 certifikátů (2 certifikáty vystaveny při dovozu čerstvého ovoce, 16 certifikátů při dovozu čerstvé zeleniny).

Při vývozu čerstvého ovoce a zeleniny byla provedena kontrola shody s obchodními normami u 1 zásilky česneku, na kterou byl vystaven certifikát o shodě s obchodními normami EU pro čerstvé ovoce a zeleninu.

b) Výsledky kontroly jakosti a zdravotní nezávadnosti čerstvého ovoce v I. pololetí roku 2022

V prvním pololetí roku 2022 bylo v rámci 366 kontrol zaměřených na jakost, zdravotní bezpečnost a označování prověřeno celkem 582 vzorků čerstvého ovoce. Jako nevyhovující požadavkům na jakost nebo označování bylo z nich vyhodnoceno 151 vzorků. Dle procentuálního zastoupení hodnocených vzorků podle jejich země původu tvořily největší podíl vzorky z EU (57,7 %), dále vzorky pocházející ze třetích zemí (25,1 %) a z ČR (10,3 %). U 6,9 % odebraných vzorků nebyla země původu uvedena.

Z jednotlivých skupin čerstvého ovoce bylo nejvyšší procento vzorků, u nichž nebyly dodrženy požadavky na jakost nebo označování, zjištěno u bobulového ovoce (34,4 %) a u citrusového ovoce (28,5 % odebraných vzorků). Vyšší procento nevyhovujících vzorků bylo zjištěno rovněž u skupiny jádrového (18,5 %), tropického (15,2 %) a peckového (3,3 %) ovoce.

Kontroly čerstvého ovoce byly prováděny především v maloobchodě (78,4 % zkontrolovaných vzorků) a ve velkoobchodech (18,9 %). Četnost závad byla nejvyšší v maloobchodní síti (90,3 % zkontrolovaných vzorků). Nejčastějším nedostatkem u hodnoceného čerstvého ovoce bylo nedodržení minimálních požadavků na jakost a nedostatečné označování na obale nebo v místě nabídky. U 8 vzorků citrusového ovoce byla zjištěna hmotnost balení neodpovídající deklarované hmotnosti ovoce. U jednoho vzorku papáji z Kambodže byla zjištěna přítomnost genetické modifikace (35S promotor z CaMV).

Přítomnost cizorodých látek (především reziduí pesticidů, chemických prvků) byla ověřena u celkem 117 vzorků čerstvého ovoce. U 13 analyzovaných vzorků bylo zaznamenáno překročení maximálního reziduálního limitu.

Počet kontrolovaných šarží ovoce dle místa kontroly v I. pololetí roku 2022

Skupina komodit	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Jádrové	3	0,0	123	22,0	47	2,1	5	0,0	178	15,7
Peckové	1	0,0	35	14,3	7	0,0	0	0,0	43	11,6
Bobulové	6	0,0	145	35,2	12	8,3	0	0,0	163	31,9
Citrusové	0	0,0	106	37,7	24	12,5	0	0,0	130	33,1
Tropické	0	0,0	47	29,8	20	45,0	1	0,0	68	33,8
Celkem	10	0,0	456	30,0	110	12,7	6	0,0	582	25,9
Původ zboží										
ČR	8	0,0	44	13,6	8	0,0	0	0,0	60	10,0
Třetí země	0	0,0	101	43,6	45	28,9	0	0,0	146	39,0
EU mimo ČR	0	0,0	278	22,7	54	0,0	4	0,0	336	18,8
Neuveden	2	0,0	33	72,7	3	33,3	2	0,0	40	62,5

Pramen: SZPI

■ Skořápkové ovoce

V I. pololetí 2022 bylo provedeno 25 kontrol zaměřených na jakost, zdravotní nezávadnost a označování skořápkového ovoce. Bylo zkontrolováno celkem 32 šarží, z nichž 6 nevyhověly požadavkům právních předpisů. Největší podíl odebraných vzorků tvořilo skořápkové ovoce původem ze třetích zemí (53,1 %), dále z ČR (9,4 %) a ze zemí EU (6,3 %). Země původu nebyla uvedena u 31,3 % zkontrolovaných šarží.

U zkontrolovaných šarží skořápkových plodů bylo ve čtyřech případech zjištěno nevyhovující značení. Vzorek kokosového ořechu nevyhověl smyslovým požadavkům. U jednoho vzorku para ořechů z Bolívie byl překročen maximální povolený limit pro obsah aflatoxinů.

Výsledky rozborů šarží skořápkového ovoce z laboratoří v I. pololetí 2022

Ukazatel	Počet vzorků									
	analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		značení	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Celkem	0	0,0	3	0,0	22	4,5	6	16,7	4	100,0

Pramen: SZPI

c) Výsledky kontroly zdravotní nezávadnosti a jakosti zpracovaného ovoce v roce 2021

V roce 2021 bylo inspektory SZPI provedeno 171 kontrol zaměřených na dodržování jakostních požadavků a správnosti označování u zpracovaného ovoce. Bylo odebráno celkem 257 vzorků, z nichž jako nevyhovující bylo vyhodnoceno 30 vzorků, tj. 11,6 %. Nevyhovující vzorky pocházely nejčastěji z ČR (9 vzorků) a ze třetích zemí (8 vzorků) a vzorky ze zemí EU (2 vzorky). U 36,7 % nevyhovujících vzorků nebyla země původu uvedena. K nejproblematictější náležely ovocné pomazánky (14 vzorků) a také sušené ovoce (10 vzorků) a kompoty (4 nevyhovující vzorky). Porovnáním výsledků kontroly zdravotní nezávadnosti, jakosti a označování u vzorků kontrolovaných ve výrobě, velkoobchodech a maloobchodech lze konstatovat, že četnost závad byla nejvyšší v maloobchodní síti (53,3 % ze všech nevyhovujících vzorků).

Počet kontrolovaných vzorků zpracovaného ovoce v roce 2021

Ovoce	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní*		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
ovocné pomazánky	53	15,1	22	27,3	6	0,0	0	0,0	81	17,3
kompoty	1	0,0	12	33,3	1	0,0	0	0,0	14	28,6
proslazené a kandované ovoce	5	0,0	3	0,0	0	0,0	0	0,0	8	0,0
sušené ovoce	19	10,5	86	4,7	30	13,3	0	0,0	135	7,4
ostatní ovoce	0	0,0	2	100,0	0	0,0	0	0,0	2	100,0
zmražené ovoce	9	0,0	2	0,0	5	0,0	1	0,0	17	0,0
Celkem	87	11,5	127	12,6	42	9,5	1	0,0	257	11,7
Původ zboží										
ČR	41	17,1	4	50,0	0	0,0	0	0,0	45	20,0
EU mimo ČR	0	0,0	14	14,3	8	0,0	0	0,0	22	9,1
Třetí země	21	0,0	52	7,7	26	15,4	1	0,0	100	8,0
Neuveden	25	12,0	57	14,0	8	0,0	0	0,0	90	12,2

Pramen: SZPI

Poznámka: * restaurace, přeprava, suroviny

Nejčastějším nedostatkem bylo nedostačující označování spotřebitelských obalů (nebyly informace uvedeny v češtině, přeznačení údaje o DMT, neuvedení množství zdůrazněné složky, nesoulad označení výrobku s regálovou etiketou). 8 vzorků ovocných pomazánek nevyhovělo na obsah refraktometrické sušiny nebo ovocného podílu. U dvou vzorků sušeného ovoce byl stanoven nedeklarovaný přídavek cukrů. Vzorek raw ovocné tyčinky obsahoval nadlimitní množství ochratoxinu. Dva vzorky rozinek obsahovaly přídavek minerálního oleje. U jednoho vzorku sušených meruněk byl zjištěn nedeklarovaný oxid siřičitý. V některých případech nebyly dodrženy podmínky skladování.

d) Výsledky kontroly zdravotní nezávadnosti a jakosti zpracovaného ovoce za I. pololetí roku 2022

V průběhu I. pololetí 2022 bylo inspektory SZPI zkontrolováno celkem 96 šarží. Nejvíce nevyhovujících vzorků pocházelo ze třetích zemí (7 vzorků) a dále ze zemí EU (6 vzorků), u 6 nevyhovujících vzorků nebyla země původu uvedena. Nejčastější byly nedostatky v označování výrobků. Dva vzorky rozinek obsahovaly nepovolený minerální olej, u dalšího vzorku rozinek byly zjištěny nevyhovující senzorické vlastnosti.

Počet kontrolovaných vzorků zpracovaného ovoce v I. pololetí roku 2022

Ovoce	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní*		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
ovocné pomazánky	18	0,0	18	55,6	0	0,0	0	0,0	36	27,8
kompoty	1	0,0	5	20,0	0	0,0	2	0,0	8	12,5
sušené ovoce	11	9,1	26	19,2	5	0,0	0	0,0	42	14,3
zmrazené ovoce	2	0,0	4	0,0	2	0,0	0	0,0	8	0,0
Celkem	32	3,1	54	31,5	8	12,5	2	0,0	96	19,8
Původ zboží										
ČR	22	0,0	0	0,0	1	0,0	0	0,0	23	0,0
EU mimo ČR	0	0,0	15	40,0	0	0,0	0	0,0	15	40,0
Třetí země	3	0,0	17	41,2	3	0,0	2	0,0	25	28,0
Neuveden	7	14,3	22	18,2	4	25,0	0	0,0	33	18,2

Pramen: SZPI

Poznámka: * restaurace, přeprava, suroviny

SVĚTOVÝ TRH

Světový trh s jablky

Světová produkce jablek se pohybuje v průměru v rozmezí 74–79 mil. t, pro sezónu 2021/2022 se předpokládá nárůst na 81,6 mil. t. Produkce jablek v Asii je nejvyšší ze všech kontinentů. Hlavní světovou producentkou zemí je Čína, ale jsou zde i další velmi významné státy, jako je Írán, Indie a Japonsko, které produkují sice významné množství jablek, což se však projevuje na celosvětovém obchodu s čerstvými jablky jen minimálně, neboť prakticky celá produkce je spotřebována v místě produkce. V Severní Americe jsou po Číně druhým největším světovým producentem jablek USA, v Jižní Americe jsou to Chile a Brazílie.

Čínská produkce jablek se neustále zvyšuje díky produkci z nových výsadeb přicházejících do plodnosti, ačkoli řada nepříznivých povětrnostních událostí během roku 2022 snížila dodávky vysoce kvalitního ovoce. Odhaduje se, že výměra zůstane téměř nezměněna, ale někteří farmáři převádějí sady na výnosnější druhy, jako jsou třešně. Navzdory vyšším dodávkám ovoce nižší kvality se vývoz podle prognózy sníží o 72 tis. t na 1,0 mil. t, protože problémy související s COVID-19 brání přepravě na několik klíčových trzích jihovýchodní Asie včetně Myanmaru, Filipín a Thajska. Očekává se, že dodávky z Nového Zélandu a Jižní Afriky se udrží téměř beze změny na úrovni 65 tis. t.

Produkce jablek ve vybraných třetích zemích (tis. t)

Země	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 (odhad)
Čína	43 882	44 500	32 000	43 000	44 060	45 973	36 089
Turecko	2 852	2 004	3 090	3 524	3 928	4 402	4 660
Kanada	329	298	366	357	403	-	-
USA	5 114	4 737	4 940	5 308	4 935	4 719	4 511
Mexiko	714	714	660	761	714	868	820
Japonsko	765	735	756	702	-	-	-
Indie	2 521	2 265	2 327	2 316	2 075	2 200	2 650
Írán	2 097	2 399	1 937	2 241	-	-	-
Moldávie	689	570	665	610	480	665	485
Rusko	1 736	1 100	1 300	1 000	1 200	1 400	1 300
Bosna a Hercegovina	28	30	33	27	-	-	-
Bělorusko	155	125	150	120	-	380	-
Srbsko	400	400	460	500	506	516	454
Ukrajina	1 117	1 007	1 458	1 153	1 115	1 279	1 157

Pramen: WAPA, Prognosfruit 2022

V roce 2021 dosáhla produkce jablek v zemích jižní hemisféry 5,2 mil. t jablek, tj. nárůst o více než 7 % oproti předchozímu roku. Vysoká byla sklizeň jablek v Brazílii a také v Jižní Africe. První odhady produkce v roce 2022 nejsou většinou příznivé, vyšší sklizeň očekává pouze Nový Zéland a Jižní Afrika, v hlavní producentské zemi této oblasti – Brazílii – se vlivem negativních klimatických vlivů dokonce předpokládá až 30% propad.

Produkce jablek v **Chile** zaznamenává v posledních letech pokles. Důvodem je snižování výsadeb v hlavních pěstitelských oblastech, protože tamní pěstitelé přecházejí na výnosnější druhy ovocných

stromů, jako jsou vlašské ořechy a třešně. Očekává se, že export jablek bude díky této skutečnosti i nadále klesat.

Na **Novém Zélandu** se plochy sadů nemění, ačkoli pěstitelé nadále nahrazují staré výsadby stromů novějšími, vysoce výnosnými odrůdami a novými opěrnými konstrukcemi. Očekává se, že vývoz jablek po loňském poklesu vzroste, protože pěstitelé upřednostňují sběr vysoce hodnocených odrůd a ovoce exportní kvality.

Produkce jablek v zemích jižní hemisféry (tis. t)

Země	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 (odhad)
Argentina	774	545	557	550	578	502	445
Austrálie	301	306	292	288	263	321	311
Brazílie	826	1 329	1 094	1 101	939	1 277	900
Chile	1 635	1 675	1 761	1 665	1 515	1 485	1 455
Nový Zéland	539	506	576	554	575	515	590
Jižní Afrika	902	940	884	878	991	1 117	1 163
Celkem	4 977	5 300	5 165	5 036	4 861	5 217	4 864

Pramen: WAPA, Prognosfruit 2022

V Srbsku se jablka pěstují na 27 tis. ha s produkcí cca 1,5 mil. t jablek. V posledních 15 letech se zde značně obměnily výsadby, např. Idared, který býval hlavní odrůdou, je pěstován již jen na 7 % výměry. Zdejší pěstitelé jablek se orientují převážně na export mimo země EU (ve spolupráci s FAO se jim daří nalézat nové trhy). Produkce jablek v **Moldávii** v posledních letech klesá. Produkční potenciál představuje asi 500 tis. t jablek. Letošní jarní mrazy však zničily v mezeročném srovnání až 27 % produkce. V Moldávii se do sektoru významně investuje – budují se závlahy, likvidují se tradiční odrůdy a nahrazují se moderními červenoplodými odrůdami. Mimo odrůdovou změnu se zde zaměřují na oblast nízkoreziduální produkce. Výhodou země je obliba moldavských jablek v Rusku, kde jsou stále považována za domácí produkci, nicméně si uvědomují rizikovitost závislosti na jednom odběrateli. Diverzifikují export, který se snaží zaměřit mimo země EU. Vývoj ovocnářství na **Ukrajíně** byl před rokem 2022 celkem dynamický, kdy jablonoňové sady dosahovaly 25 tis. ha. Rok 2022 je však pro řadu pěstitelů katastrofální, nesklizeno zůstane asi 40 % ploch, řada sadů nebyla ošetřována, nebyly přípravy, paliva ani finanční zdroje; některé sady jsou na okupovaných územích.

Kazachstán a další státy oblasti (Uzbekistán, Kyrgyzstán) – územně je tato oblast větší než Indie ale s daleko menším počtem obyvatel. Benefitem oblasti je velmi levná pracovní síla. Jablka jsou hlavním ovocným druhem. Roční produkce této oblasti je obvykle okolo 1,7 mil. t jablek, avšak nízké kvality. Produkce tak nalézá uplatnění zejména v Rusku. Na údajích o exportu se významně projevují objemy jablek provážených do Ruska z Evropy. V roce 2022 se očekává rekordní sklizeň jablek v objemu 2,2 mil. t (ovšem produkce bude zřejmě neskladovatelná z důvodu extrémně vysokých teplot v červnu). **Gruzie, Ázerbájdžán a Arménie** – Gruzie produkuje asi 60 tis. t jablek, z toho se asi polovina vyváží do Ruska. Ázerbájdžán hlavně prováží jablka z Íránu do Ruska. Celkový produkční potenciál oblasti je aktuálně asi 90 tis. t jablek, avšak sady se zde dynamicky rozvíjejí a panuje zde z hlediska produkce velmi příhodné klima.

Situace na trhu s jablky v EU

V současné době je největším problémem pěstitelů jablek v EU ztráta exportního potenciálu, který se v poslední sezóně velmi výrazně snížil. Přestože úroda jablek v Číně je výrazně nižší a v posledních letech významně roste vliv Indie, kde uplatňovali svou produkci jak pěstitelé z Polska, tak z některých západních zemí, do budoucna může být i s ohledem na náklady na dopravu evropská produkce jablek vytěsněna zejména tureckou produkcí.

S ohledem na aktuální vývoj na trhu a ve světě lze předpokládat velmi obtížnou sezónu. Na evropském trhu je nyní velký převis nabídky jablek kvůli konfliktu na Ukrajině, protože jablka se z Polska ve velkém objemu vyvážela do Ruska a Běloruska.

V naskladnění jablek se od jara 2022 kumulovala zejména obtížně prodejná zásoba odrůd skupiny Jonagoldu a v závěru sezóny stagnoval i odbyt odrůdy Golden Delicious. Uspokojivou variantou může být v letošní sezóně zejména zpracování neuplatnitelných jablek. Poptávka po klasickém koncentrátu i přímo lisovaném moštu ve světě neustále roste, navíc může být značně umocněna letošním výpadkem produkce jablek (koncentrátu) v Číně, který směřoval zejména do USA a také celními vztahy USA-Čína.

Produkce jablek v zemích EU

První odhady ukazují, že se objem sklizně jablek v roce 2022 nebude výrazně lišit od sklizně v předchozím roce. Západní Evropu, zejména však Španělsko, Portugalsko, Francii, země Beneluxu, Velkou Británii a část Německa a Itálie, zasáhla dlouhotrvající vlna veder a sucha, což bude mít negativní dopad na výši sklizně jaderovin a rovněž na velikost a kvalitu plodů.

V Polsku byl zaznamenán relativně normální průběh léta s dostatkem srážek. Lze předpokládat, že celková sklizeň jablek zde bude meziročně výrazně vyšší. Hlavním problémem Polska je, kromě nedostatku pracovníků pro sklizeň, zejména nadprodukce jablek a jejich klesající export. Vzhledem ke špatné perspektivě realizace stolních jablek na trhu zkouší stále více pěstitelů pěstovat třešně a meruňky. Sklizeň jablek ve **Francii** bude nakonec nižší, než se předpokládalo v srpnu. V zásadě lze říct, že úroda klasických mezinárodních odrůd jablek bude průměrná, až slabě podprůměrná. V **Německu** se především v regionech zasažených horky a suchem očekává nižší produkce zejména z důvodu menší velikosti plodů. Největší škody na produkci jsou ve východním Německu.

Sklizeň jablek v **Itálii** se odhaduje víceméně na stejné úrovni jako v předchozím roce. Řadu pěstitelských oblastí postihly vysoké letní teploty, avšak největší škody napáchaly silné deště ke konci srpna (zejména v oblasti Veneto), což mělo za následek pukání plodů. I v této zemi panují obavy zejména z růstu ceny elektřiny pro skladování. Špatná sklizeň ovoce ve **Španělsku** je následkem zejména silných jarních mrazů. Situaci dále ještě umocnilo velmi horké a suché léto. V **Maďarsku** se výměra jabloňových sadů pohybuje okolo 25 tis. ha, jedná se však o staré sady, kde většina produkce je vhodná spíše na zpracování. Řada pěstitelů uvažuje z důvodu extrémního růstu cen elektrické energie o skladování jablek pouze do období Vánoc.

Tržní produkce jablek v EU a Velké Británii podle zemí (tis. t)

Země	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 (odhad)	2022/21 (%)
Itálie	2 272	1 704	2 264	2 096	2 124	2 053	2 079	+1
Francie	1 515	1 424	1 477	1 651	1 337	1 383	1 321	-4
Německo	1 033	597	1 093	991	1 023	1 005	1 000	0
Španělsko	495	480	476	555	425	563	400	-29
Nizozemsko	317	228	267	272	220	243	240	-1
Belgie	234	88	231	242	158	250	215	-14
Řecko	259	231	301	276	280	246	280	+14
Portugalsko	263	314	267	354	278	368	294	-20
Velká Británie	183	206	219	205	196	185	233	+26
Rakousko	40	67	184	146	126	120	148	+23
Dánsko	24	19	24	15	24	18	24	+33
Švédsko	20	18	32	20	32	27	30	+11
Celkem EU-15	6 655	5 376	6 835	6 823	6 233	6 461	6 264	-3
Polsko	4 035	2 870	4 810	2 910	3 410	4 300	4 750	+10
Maďarsko	498	530	782	452	350	520	350	-33
ČR	126	102	145	103	118	110	134	+22
Bulharsko*	49	45	50	44	38	44	-	-
Rumunsko*	327	230	425	327	354	444	410	-8
Litva	38	48	62	26	60	32	25	-22
Slovinsko	12	6	72	36	46	44	38	-14
Slovensko	21	32	44	35	30	31	34	+10
Lotyšsko	10	8	14	10	14	8	8	0
Chorvatsko**	35	66	86	60	55	65	57	-12
Celkem	5 151	3 937	6 490	4 003	4 475	5 598	5 806	+4
Celkem EU	11 806	9 313	13 325	10 826	10 708	12 059	12 070	0

Pramen: WAPA, Prognosfruit 2022, ÚKZÚZ Brno

Poznámka: * Bulharsko a Rumunsko členy EU od r. 2007,

** Chorvatsko je členem EU od července 2013

Celková **produkce hrušek** v EU se v roce 2022 odhaduje v objemu 2,1 mil. t, což je o 19 % více v porovnání s velmi nízkou úrodou minulého roku. Největší nárůst je díky více než dvojnásobné sklizni hrušek v Itálii a Francii, ačkoliv v případě Itálie úroda hrušek zůstala pod jejich plným potenciálem.

Tržní produkce hrušek v EU a Velké Británii podle zemí (tis. t)

Země	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 (odhad)	2022/21 (%)
Itálie	681	738	730	363	611	202	474	+135
Španělsko	311	331	298	313	307	309	256	-17
Francie	138	133	134	121	133	58	137	+136
Portugalsko	113	186	142	202	139	225	167	-26
Belgie	322	310	369	332	393	356	366	+3
Nizozemsko	374	330	402	373	400	340	368	+8
Německo	36	23	45	42	39	37	37	0
Rakousko	24	46	111	108	-	-	-	-
Řecko	47	59	60	58	80	67	101	+51
Velká Británie	27	23	23	20	17	15	16	+4
Dánsko	6	5	6	4	6	6	7	+17
Švédsko	1	1	2	1	2	2	2	0
CELKEM EU-15	2 080	2 185	2 322	1 937	2 127	1 617	1 931	+19
Polsko	55	40	70	70	65	70	95	+36
Maďarsko	38	35	38	32	16	16	17	+4
Slovinsko	1	0	5	1	1	1	2	+96
Bulharsko*	2	3	3	5	3	3	-	-
Rumunsko*	16	12	21	16	19	21	21	0
ČR ¹⁾	7	4	7	6	6	7	7	0
Slovensko ¹⁾	0	1	1	1	1	1	1	0
Chorvatsko**	1	6	4	3	2	2	2	0
Lotyšsko	0	0	0	1	1	1	1	0
CELKEM	120	101	149	135	114	122	147	+20
CELKEM EU-28	2 210	2 288	2 471	2 072	2 241	1 739	2 078	+19

Pramen: WAPA, Prognosfruit 2022, ŠÚ SR, ÚKZÚZ Brno

Poznámka: – údaje nejsou k dispozici,

¹⁾ produkce hrušek z intenzivních sadů,

* Bulharsko a Rumunsko členy EU od r. 2007,

** Chorvatsko je členem EU od července 2013

PRODUKCE OVOCE V ČR

Celková výměra ovocných sadů v ČR zaznamenala v roce 2022 pokles, k 31.5. dosahuje podle ČSÚ 15 419 ha, tj. o 580 ha méně oproti předchozímu roku. Největší plochy sadů se nacházejí v kraji Středočeském (2 902 ha, meziroční pokles o 201 ha), Jihomoravském (2 740 ha, tj. meziroční nárůst o 220 ha), následuje kraj Královéhradecký (1 768 ha) a Ústecký (1 320 ha).

Průběh počasí byl v sezóně 2020/2021 v jednotlivých pěstitelských oblastech značně odlišný. Z hlediska úhrnu srážek byl podzim roku 2020 na většině území ČR nadprůměrný. Vydatné dešťové srážky v některých oblastech významně komplikovaly a prodlužovaly sklizeň jaderovin a školkařských výpěstků, která se i s ohledem na nedostatek vhodných pracovních sil způsobenou pandemií viru COVID-19 protáhla až do listopadu a prosince.

Zima 2020/2021 po několika velmi mírných zimách přinesla i menší, ovšem déle trvající sněhový pokryv. Zimní mrazy nezpůsobily na ovocných kulturách prakticky žádné významné škody. Časný jarní pokles teplot negativně ovlivnil v mnoha pěstitelských oblastech zejména květní pupeny teplomilných peckovin a třešní. Mrazová poškození u meruněk se na velké části výsadeb podařilo eliminovat pomocí protimrazových opatření (pálení svící, apod.). Dlouhotrvající jarní mrazy způsobily u jabloní přímé poškození květů vedoucí k propadu nebo deformacím plodů. Vlivem chladného počasí byla letová aktivita včel velmi nízká, což se později negativně projevilo na nedostatečném opylení a intenzivním pozdním propadu ovoce. V červnu a červenci 2021 bylo zaznamenáno několik výskytů silných bouřek provázených krupobitím, které v sadech napáchaly významné škody. Oblast jižní Moravy (obce Mikulčice, Lužice, Moravská Nová Ves a Hrušky) byla těžce poničena dne 24. 6. tornádem. Kromě přímo jmenovaných obcí byla krupobitím zasažena velká část jižní Moravy, velké škody jsou hlášené i ze středních Čech, ojediněle pak i z dalších oblastí republiky. Některé oblasti zejména na jižní Moravě zasáhlo krupobití i opakovaně.

Z výše uvedených důvodů dosáhla v roce 2021 celková produkce ovoce v ČR objemu 319,3 tis. t, což je v meziročním porovnání pokles o 0,5 %. Z produkčních sadů se sklídilo 133,9 tis. t ovoce, což bylo v porovnání s předchozí sklizní snížení o 5,3 %, ve srovnání s pětiletým průměrem se jedná o 7% pokles. Celková úroda jablek v ČR činila 207,4 tis. t, což znamenalo sklizeň spíše podprůměrnou. Propad produkce oproti předchozímu roku nastal u švestek, višní, rybízu a jahod.

Celková sklizeň ovoce v roce 2021			320 382 t ¹⁾		
z toho:					
produkční sady ²⁾	135 686 t	42 %	extenzivní sady	184 696 t	58 %
– konzumní ovoce	83 913 t	62 %	– pro zpracování	30 140 t	16 %
– pro zpracování	48 851 t	36 %	– samozásobení	100 284 t	55 %
– neuplatněno	2 922 t	2 %	– neuplatněno	54 272	29 %

Poznámka: ¹⁾ údaj včetně produkce malin;

²⁾ údaj včetně produkce jahod

Celkový počet stromů, keřů v ČR (ks)

Ovocný druh	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Jabloně	16 448 389	15 971 348	16 155 689	15 976 827	16 350 844	16 311 593	16 033 852
Hrušně	1 824 329	1 788 020	1 754 167	1 764 056	1 772 023	1 834 989	1 874 337
Broskvoně	1 008 849	956 202	912 792	858 697	815 029	766 654	743 230
Meruňky	1 299 078	1 304 799	1 313 402	1 275 764	1 298 528	1 263 879	1 303 327
Švestky pravé	2 217 722	2 148 744	2 148 946	2 155 613	2 266 182	2 325 525	2 365 579
Třešně	1 429 460	1 394 524	1 394 412	1 391 262	1 404 935	1 407 169	1 405 371
Višně	1 073 943	1 077 398	1 062 230	1 063 090	1 052 926	1 061 300	1 035 173
Ostatní švestky, slívy, renklódy	1 189 769	1 144 170	1 006 611	1 006 614	1 016 460	985 446	1 001 615
Angrešt	1 252 041	1 150 158	1 144 110	1 124 823	1 020 331	987 816	922 468
Rybíz	8 423 691	7 836 388	7 746 634	7 671 189	7 738 402	7 639 087	7 209 666
Ořešáky vlašské	637 109	635 711	623 358	622 854	573 875	566 587	555 910
Počet celkem (bez jahod)	36 804 380	35 407 462	35 262 351	34 910 789	35 309 535	35 150 045	34 450 528
Jahody (ha)	1 688	1 878	1 816	1 823	1 823	1 625	1 692

Pramen: ČSÚ

Poznámka: údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností

Celková sklizeň ovoce v ČR (t)

Ovocný druh	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Jablka	259 165	209 590	174 023	253 431	192 142	209 881	207 362
Hrušky	23 765	17 001	10 604	19 262	17 738	18 735	20 573
Broskve	11 796	3 620	3 902	8 073	5 509	5 148	5 731
Meruňky	6 427	3 883	4 082	9 196	10 618	4 430	6 973
Švestky pravé	33 094	28 590	19 625	37 476	25 403	32 152	28 269
Třešně	9 918	9 926	8 912	10 050	9 848	7 488	8 228
Višně	8 340	9 436	6 813	9 508	8 034	8 425	7 785
Ostatní švestky, slívy, renklódy	12 343	8 652	7 229	11 477	9 944	9 518	8 536
Angrešt	3 084	2 999	3 127	2 178	1 555	2 094	2 765
Rybíz	16 423	11 689	10 614	11 748	9 480	12 152	10 065
Ořechy vlašské	7 072	4 270	3 963	4 945	4 518	4 121	7 184
Ovoce celkem (bez jahod a malin)	391 427	309 656	252 894	377 343	294 791	314 144	313 471
Jahody	9 691	9 271	8 257	6 822	6 384	6 828	5 861

Pramen: ČSÚ

Poznámka: údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností

Výnos ovoce v ČR v kg/strom, keř

Ovocný druh	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Jabloně	15,76	13,12	10,77	15,86	11,75	12,87	12,93
Hrušně	13,03	9,51	6,05	10,92	10,01	10,21	10,98
Broskvoň	11,69	3,79	4,27	9,40	6,76	6,72	7,71
Meruňky	4,95	2,98	3,11	7,21	8,18	3,51	5,35
Švestky pravé	14,92	13,31	9,13	17,39	11,21	13,83	11,95
Třešně	6,94	7,12	6,39	7,22	7,01	5,32	5,86
Višně	7,77	8,76	6,41	8,94	7,63	7,94	7,52
Ostatní švestky, slívy, renklódy	10,37	7,56	7,18	11,40	9,78	9,66	8,52
Angrešt	2,46	2,61	2,73	1,94	1,52	2,12	3,00
Rybíz	1,95	1,49	1,37	1,53	1,23	1,59	1,40
Ořešáky vlašské	11,10	6,72	6,36	7,94	7,87	7,27	12,92
Jahody (t/ha)	5,74	4,94	4,55	3,74	3,50	4,20	3,46

Pramen: ČSÚ

Poznámka: údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností

Situace na trhu ČR s jablky v marketingovém roce 2021/2022

Produkce jablek je v ČR v rámci celého ovocnářství nejdůležitější. Jablka jsou významnou komoditou, jejíž rentabilita je přímo úměrná k rentabilitě celého ovocnářství. V roce 2021 se jablka na celkové produkci ovoce z produkčních sadů podílela 82 % a na tržbách ovocnářských podniků 74 %. Dlouhodobě je u konzumních jablek vykazována záporná obchodní bilance, která se v posledních letech prohlubuje. Komodita jablka je u nás přímo ovlivněna produkcí jablek v Polsku, které je největším producentem jablek v rámci EU a jedním z největších na světě.

Sezóna 2021/2022 byla charakteristická nižší sklizní a tedy i nižší zásobou jablek na začátku skladovací sezóny. Jejich ceny už po sklizni byly meziročně nižší a postupně se dále snižovaly (po deseti měsících byly farmářské ceny o 15 % nižší než v době sklizně). Ke snížení cen v průběhu skladovací sezóny došlo zejména se začátkem konfliktu na Ukrajině. Polsko tak ztratilo odbytové trhy a část jejich produkce byla neprodejná, což způsobilo pokles cen jablek ve střední a východní Evropě. Vzhledem k rostoucím spotřebitelským cenám všech potravin došlo také k poklesu poptávky a tedy i spotřeby jablek.

Rok 2021 byl pěstitelský příznivější než ty předešlé. Pozdní jarní mrazy způsobily lokální škody spíše na kvalitě plodů. Nedošlo však k tak zásadním ztrátám na ovoci, jako ve sklizňovém roce 2019. Na evropském trhu byla od začátku sezóny vyrovnaná nabídka a poptávka. Následně během skladovací sezóny se poptávka snižovala, docházelo ke zpomalení odbytu a zásoby jablek se zvyšovaly. Na konci skladovací sezóny, před sklizní úrody 2022, došlo k dalšímu propadu cen, některé země vyprodávaly staré zásoby jablek velmi levně. Tato skutečnost spolu s extrémně rostoucími cenami energií způsobily pokračování této situace až na začátek sklizně 2022.

V obchodní síti v ČR se v marketingovém roce 2021/2022 prodalo 109,2 tis. t, což představuje meziroční 3% zvýšení, z toho tuzemská konzumní jablka činila 51,6 tis. t. Podíl tuzemských jablek na maloobchodním trhu byl 47 %, což je stejně jako v minulé sezóně. Dále lze odhadovat, že mimo maloobchodní síť se prodalo cca 22 tis. t jablek.

Množství jablek na zpracování v roce 2021/2022 bylo zhruba stejné množství jako v minulé sezóně, což též dokladuje objem vývozu moštových jablek ve výši 33,5 tis. t, což je meziročně jen o 1,8 tis. t méně.

Dovozy konzumních jablek meziročně mírně vzrostly o 2 %, což v absolutním vyjádření činí zvýšení dovozu konzumních jablek o 1 tis. t.

Stav ovocných dřevin v ČR v průběhu marketingového roku 2021/2022

Na rozdíl od zimy 2020/2021, která přinesla po několika letech ve většině oblastí déle trvající sněhový pokryv a teploty v průběhu zimních měsíců klesaly na několik dnů k úrovni -10 až -15°C , patřila zima 2021/2022 k 10. nejteplejším zimám za 100 let (teplejší byla v poslední době zima 2019/2020 a nejteplejší byla zima 2006/2007). Zatímco na horách lze zimu 2021/2022 hodnotit jako teplotně normální a srážkově dokonce nadnormální, ve středních polohách byla tato zima teplotně nadprůměrná, přičemž sněhové srážky rychle odtávaly prakticky ve všech polohách. V nížinách pak lze za teplotně i srážkově průměrný označit pouze prosinec – teploty v lednu a zejména pak v únoru byly nadprůměrné, přičemž nížiny trpěly již touto dobou výrazným srážkovým deficitem. Vysychání půd umocňovalo i větrné počasí, které přetrvávalo i v jarních měsících.

Duben 2022 lze označit, stejně jako v předchozích několika letech, za velmi chladný, větrný a suchý. Mrazivé počasí se v tomto měsíci vyskytlo ve třech vlnách a ačkoliv na většině území ČR neklesaly příliš hluboko pod bod mrazu, dlouhotrvající a opakované působení způsobilo ve spojení s deficiencí půdní vlhkosti a větrným počasím na řadě ovocných kultur poškození květních orgánů a vyvíjejících se plůdků. Tato celoevropská vlna mrazů způsobila významné škody na peckovinách a zelenině zejména v jihozápadní Evropě. Chladové epizody dubna a května se negativně projeví zejména na úrodě višní a nižším počtu plodů hrušní, specificky byly poškozeny též některé odrůdy meruněk.

Zpočátku pomalejší vývoj vegetace byl u většiny ovocných druhů akcelarován v letních měsících výraznými dešťovými srážkami a nástupem vysokých teplot. Od druhé poloviny června až do konce srpna sužovala celou Evropu rekordní vedra, kdy teploty přesahovaly 40°C . Zatímco v zemích západní Evropy je letošní léto označováno za nejsušší v posledních 500 letech, v ČR lze díky výraznému ochlazení v první části července a alespoň ojedinělým srážkám považovat letní počasí ve srovnání s těmito extrémy za celkem příznivé. S ohledem na dlouhotrvající sucha přistoupila řada pěstitelů k provedení dodatečné ruční probírky plodů za účelem dosažení tržních kalibrů ovoce.

V průběhu jara, léta i nastupujícího podzimu došlo k výskytu několika významných krupobití. V době zrání meruněk byla zasažena zejména oblast Jižní Moravy (Velké Bílovice), dále pak částečně oblast Jičínska nebo středních Čech a na podzim pak silné krupobití zasáhlo Chelčickou pěstitelskou oblast (Jižní Čechy).

Podle odhadů sklizně k 1. 9. 2022 byla úroda **jablek** odhadována ve srovnání s pětiletým průměrem o 16 % vyšší v objemu 133 895 t. Na produkci se pozitivně projeví významné srážky z druhé poloviny srpna a září. Celkově je letošní produkce jablek v produkčních sadech ČR mírně nadprůměrná, jakost jablek je velmi dobrá a dobré je i vybarvení plodů.

Z hlediska ochrany bylo třeba od samého počátku vegetace věnovat pozornost zejména zásahům proti strupovitosti, velké problémy byly na mnoha lokalitách zaznamenány též s výskytem mšic, proti kterým bylo třeba v některých oblastech zasahovat až 4x. Suché počasí bylo rovněž předpokladem pro rozvoj padlí jabloňového. V červenci se po velkých srážkách následovaných opětovně velmi vysokými teplotami projeví ve větším množství rozsáhlejší infekce porostů bakterií *Erwinia amylovora*, působící bakteriální spálu růžokvětých. Eliminaci tohoto patogenu z porostů mechanickou i chemickou cestou je nutno věnovat maximální úsilí, ovšem riziko opětovných infekcí bude přetrvávat i do příští sezóny. Naproti tomu byl v letošním roce výskyt obaleče jablečného nižší.

Produkce **hrušek** byla k 1. 9. 2022 odhadována v objemu 6 719 t, což představuje ve srovnání s pětiletým průměrem 4 % nárůst. U hrušní došlo ve většině pěstitelských oblastí vlivem nepříznivého jarního počasí k velmi silnému propadu plůdků, nejvíce byla poškozena oblast severních Čech. Vzhledem k relativnímu dostatku dešťových srážek během vegetace a malé násadě plodů narostly hrušky,

stejně jako v roce 2021, do velkých kalibrů, nicméně limitujícím faktorem sklizně byla sklizňová zralost, která v nejteplejších oblastech neumožnila ponechat plody na stromech déle. Velkou hrozbou hrušňových výsadb je v letošním roce, stejně jako u jabloní, spála růžokvětých. Zatímco v ČR lze sklizeň hrušek označit za relativně uspokojivou, sklizeň hrušek v EU se potýkala s extrémně suchým a horkým počasím, v důsledku čehož hrušky nedorostly v mnoha případech do větších tržních kalibrů.

Úroda **švestek** je v roce 2022 odhadována vyšší o 16 % než činí pětiletý průměr. Na počátku léta se jevila úroda švestek ve většině pěstitelských oblastí jako vynikající. S přetrvávajícím letním suchem však došlo v hlavních produkčních oblastech ke značnému propadu plodů. Švestky nebyly významně poškozeny chladným jarem a násada plodů byla v první části vegetace dobrá u většiny odrůd. S ohledem na teplotní a srážkové zvraty v průběhu roku 2022 zrají některé odrůdy (např. Stanley) v jiných termínech než obvykle. Sklizeň většiny odrůd švestek byla v letošním roce spíše ranější. S ohledem na deštivý začátek září vyžadovala zvýšené úsilí ochrana proti monilióze. Ve výsadbách ČR se dále postupně rozšiřuje nový invazivní škůdce – tmavka švestková.

Úroda **třešní** je odhadována vyšší oproti předchozímu roku a o 32 % vyšší v porovnání s pětiletým průměrem. Ačkoliv je třešeň relativně teplomilný ovocný druh, byla úroda třešní významně poškozena mrazy jen v některých, spíše méně vhodných lokalitách v teplých oblastech. Nástup I. sklizňového týdne nastal ve středních polohách na přelomu května a června, ve druhé polovině června však bylo nazrávání pozdních odrůd uspišeno vysokými teplotami. Po předchozím výpadku produkce odrůdy Kordia byla tato odrůda velmi často přeplozená – plody nedosahovaly tržních kalibrů a nebyly často sklizeny. Naopak velmi dobrá byla sklizeň pozdní odrůdy Regina. Praskání třešní bylo problémem jen v oblastech s velmi vysokým úhrnem srážek (na přelomu června a července), ale většina produkce neutrpěla zásadní škody.

Úroda **višní** je odhadována v téměř stejném objemu jako v předchozím roce, ve srovnání s pětiletým průměrem se jedná o 91% produkce. Na rozdíl od roku 2021, kdy došlo k propadu produkce u maďarských odrůd, byl letos hlavním důvodem poklesu produkce výpadek odrůdy Fanal, která byla závažně poškozena jarními mrazy. Prakticky ke 100% výpadku došlo v jižních Čechách, kde dubnové teploty klesaly nejnižší, ale i více než 50% propad produkce u této hlavní odrůdy pro lisování byl zaznamenán i v dalších pěstitelských oblastech. Nutnou podmínkou úspěšné sklizně pozdních odrůd byla ochrana proti monilióze jak v době květu, tak před sklizní.

Úroda **meruněk** je odhadována nižší než v minulém roce, ale ve výši 105 % pětiletého průměru. Na většině porostů jak v Čechách, tak na Moravě se projeví negativně zejména opakované dubnové poklesy teplot pod bod mrazu. Zatímco u některých odrůd v nejlepších pěstitelských polohách bylo možné vliv mrazu hodnotit dokonce jako pozitivní redukcí květní násady, u citlivějších odrůd docházelo až k úplnému výpadku produkce. Prakticky totální škody mrazem byly zaznamenány ve všech nevhodných lokalitách. Na relativně menší úrodu mělo vliv i menší rozsah nasazení protimrazové ochrany s ohledem na značný nárůst ceny svíci, plynu apod. Na jakosti meruněk se negativně projevilo také silné krupobití, které v době sklizně zasáhlo především oblast Velkých Bílovic a přiléhajících obcí. Na porostech bez řádně provedených probírek pak bylo místy zaznamenáno i přeplození. Termín sklizně meruněk pak byl u raných odrůd asi o týden ranější než v letech 2021 a 2020, v zásadě u většiny odrůd odpovídal roku 2019. U středně pozdních odrůd pak vlivem chladného začátku července doba zrání v zásadě odpovídala průměru posledních tří let. Stejně jako u višní bylo nutnou podmínkou sklizně zvládnutí ochrany proti monilióznímu úžehu.

V pěstování **broskví** pokračuje trvalý propad produkce. Samotná produkce broskví byla ve většině pěstitelských oblastí dobrá až vynikající, nicméně za poklesem produkce je především pokles výměr tohoto ovocného druhu. Výše sklizně je tak odhadována na úrovni 72 % pětiletého průměru.

Rovněž produkce **červeného i černého rybízu** v ČR s eliminací přestárých ploch dále klesá. Sklizeň červeného rybízu se očekává meziročně vyšší, vůči pětiletému průměru se však jedná o 17% pokles. Produkce černého rybízu je odhadována vyšší než v předešlém roce a ve srovnání s pětiletým průměrem představuje 24% nárůst. Nicméně i většina ploch černého rybízu začíná být přestárlá. Cena černého rybízu se oproti roku 2021 dále zvýšila (až na 24 Kč/kg), naopak u červeného rybízu nedosahovala ani 3 Kč/kg. Perspektivní zůstává pěstování malých objemů rybízu pro přímý konzum.

Angrešt, maliník a ostružiník se v profesionálním ovocnářství pěstují jen okrajově, byť v posledních letech výsadeb drobného ovoce přibývá a na trhu je o drobné ovoce zájem. Perspektivně se rozvíjí pěstování těchto ovocných druhů pod fóliovými kryty. Výměra plantáží kanadských **borůvek** přesáhla 100 ha. Problémem pěstování bobulovin pro přímý trh je v poslední době zejména rostoucí cena práce, vstupů a snižování kupní síly obyvatel v souvislosti s vysokou inflací. Obtížně zvladatelným problémem je rovněž invazivní škůdce – *Drosophila suzuki*, která působí škody zejména na později zrajících bobulovinách. Produkce **jahodníku** byla v letošním roce dobrá. Mírné zpoždění sklizně se projevilo spíše jen ve středních a vyšších polohách. Velmi vysoké teploty závěrem června již zasáhly pouze nejpozději zrající odrůdy a většinu produkce se tak podařilo odbýt v dobré jakosti bez větších problémů. Na rozdíl od předchozího roku se opětovně zvýšil zájem i o samosběr. Pokračuje trend přesouvání produkce jahodníku pod foliové kryty a zvyšuje se též obliba pěstování jahodníku ve speciálních substrátech.

Vývoj situace s letním ovocem ze sklizně 2022

Odbyt konzumního ovoce ze sklizně 2022 byl velmi problematický. Zájem byl o meruňky, broskve, maliny a černý rybíz. Výrazně poklesly ceny třešní i letních jablek. Vyšší úroda třešní nejen u nás, ale i v Evropě, a také nižší zájem spotřebitelů způsobila, že obchodní řetězce vyžadovaly jen třešně vyšších kalibrů (min. 26 mm + nebo spíše 28 mm+). Z tohoto důvodu zůstala až polovina produkce třešní nesklizena, část produkce byla i poškozena deštěm. Začátek sezóny u jahod byl uspokojivý, úroda byla na řadě míst nadprůměrná, ale druhou část sezóny ovlivnily deště a plody se znehodnotily. Ceny samosběrů, kterými se u nás sklízí až 90 % produkce, zůstaly většinou na loňské úrovni. V poslední době roste u obyvatel též zájem o hrušky. Jejich letošní úroda v Evropě bude jedna z nejvyšších za poslední roky, ve srovnání s tříletým průměrem má být o 5 % vyšší.

Mnohem horší situace s odbytem a cenami je u ovoce na zpracování. Již několikátý rok přetrvávají velmi nízké ceny a až nezájem o červený rybíz. Naopak roste zájem o rybíz černý, kde se ceny v tomto roce pohybovaly kolem 35 Kč/kg. Tento nárůst ceny souvisí se poklesem produkce černého rybízu v Polsku, jehož plochy nahradily borůvky. Ceny višní na zpracování vzrostly jen velmi mírně. Úroda byla mírně podprůměrná a výpadky byly zejména u odrůd na koncentráty (odrůda Fanal). Cena jablek na zpracování se opět propadla, důvodem je vyšší nabídka suroviny jednak neprodaných skladovaných jablek z minulé sklizně zejména v Polsku a také vyšší podíl kvalitativně poškozených jablek v Polsku. Cena za moštová jablka na začátku sklizně byla ve výši cca 2,40 Kč/kg, což je cena, která sotva pokrývá náklady na samotnou sklizeň.

Lze očekávat, že nejen u nás, ale i v jiných zemích zůstane část jablek nesklizena. Důvodem jsou jednak nízké ceny moštových jablek, ale také i obavy, jak vysoké budou ceny energií a zda se tyto náklady dokážou promítnout do realizačních cen. Mezi ovocnáři je tak velká nejistota před nastávající sklizní a skladovací sezónou.

PRODUKČNÍ OVOCNÉ SADY V ČR

Brzký pokles teplot v jarních měsících roku 2021 negativně ovlivnil v mnoha pěstitelských oblastech zejména květní pupeny teplomilných peckovin a třešní. Mrazová poškození u meruněk se na velké části výsadeb podařilo eliminovat pomocí protimrazových opatření (pálení svící, apod.). Dlouhotrvající jarní mrazy způsobily u jabloní přímé poškození květů vedoucí k propadu nebo deformacím plodů. Vlivem velmi nízké letové aktivity včel došlo k nedostatečnému opylení a k intenzivnímu pozdnímu propadu ovoce. V červnu a červenci 2021 bylo zaznamenáno několik výskytů silných bouřek provázených krupobitím, které v sadech napáchaly významné škody. Oblast jižní Moravy (obce Mikulčice, Lužice, Moravská Nová Ves a Hrušky) byla těžce poničena dne 24. 6. tornádem. K významným škodám v sadech došlo i ve středních Čechách, ojediněle pak i v dalších oblastech republiky.

V produkčních ovocných sadech, které jsou rozhodující pro pěstování konzumního ovoce, bylo v roce 2021 sklizeno 133,9 tis. t, což byl meziroční pokles o 5,3 %, ve srovnání s pětiletým průměrem se jednalo o 7% snížení. Propad produkce oproti předchozímu roku nastal u višní, slivoní a švestek.

Vývoj ploch produkčních ovocných sadů v ČR (ha)

Ovocný druh	2018		2019		2020		2021		2022	
	Σ	plodné	Σ	plodné	Σ	plodné	Σ	plodné	Σ	plodné
Jabloně	6 874	6 524	6 828	6 509	6 474	6 136	6 348	6 172	5 864	5 678
Hrušně	749	645	756	661	754	661	731	659	705	654
Broskvoně	318	305	287	277	232	226	213	209	170	163
Meruňky	842	745	842	751	829	735	788	743	728	682
Třešně	850	768	837	773	836	769	802	724	744	689
Višně	1 384	1 238	1 390	1 286	1 275	1 172	1 242	1 164	1 219	1 085
Slivoně, švestky	1 948	1 711	1 967	1 736	1 990	1 760	1 964	1 736	1 919	1 692
Angrešt	2	2	3	2	3	3	3	3	3	3
Rybíz červ. a bílý	562	547	559	534	432	414	428	420	353	352
Rybíz černý	344	313	372	320	329	302	325	301	329	296
Maliník, ostružiník	37	36	35	32	36	36	35	33	29	29
Ořešák vl.	45	14	43	15	50	14	52	14	48	15
Ostatní druhy	30	25	74	34	104	28	116	55	113	100
Celkem	13 985	12 874	13 993	12 930	13 344	12 258	13 047	12 231	12 225	11 437

Pramen: ÚKZÚZ Brno – SRV, oddělení trvalých kultur

Poznámka: stav vždy k 31. 5.; případné rozdíly součtů jsou způsobeny zaokrouhlením na celá čísla;

ostatní druhy = líska obecná, jeřáb obecný, jeřáb černý, jeřáb oskeruše, ořešák vlašský, mandloň, bez černý, kdouloň podlouhlá, kaštanovník jedlý, borůvka, rakytník, muchovník, hloh peřenoklaný

Na základě odhadů k 1. 9. 2022 by měla celková produkce ovoce v produkčních sadech dosáhnout objemu 160,7 tis. t, což by bylo v meziročním porovnání zvýšení o 17,5 % a ve srovnání s tříletým průměrem by se jednalo o 19% nárůst. Sklizeň jablek je v roce 2022 odhadována průměrná v objemu 133,9 tis. t, což je v porovnání s předchozím rokem o 22 % více, oproti pětiletému průměru se jedná o 16% nárůst.

Na produkci ovoce v roce 2022 se pozitivně projeví až významné srážky z druhé poloviny srpna a září. Jarní mrazíky nezpůsobily na ovocných kulturách žádné významné škody. Ačkoliv na většině území neklesaly dubnové teploty příliš hluboko pod bod mrazu, dlouhotrvající a opakované působení sucha a chladu způsobilo ve spojení s deficiencí půdní vlhkosti a větrným počasím na řadě ovocných kultur poškození květních orgánů a vyvíjejících se plůdků. Dešťové srážky byly v rámci regionů značně nevyrovnané a přestože celkové úhrny srážek v červnu a červenci byly na většině území ČR značné, jejich četnost byla malá. V průběhu jara, léta i nastupujícího podzimu došlo k výskytu několika významných krupobití. V době zrání meruněk byla zasažena zejména oblast jižní Moravy (Velké Bílovice), dále pak částečně oblast

Jičínska nebo středních Čech a na podzim pak silné krupobití zasáhlo Chelčickou pěstitelskou oblast (Jižní Čechy). Obdobně jako v předchozích letech měly náhlé změny počasí značný vliv na opakované přemnožování a výskyt některých patogenů. V některých sadech byly zaznamenány škody na úrodě ať už silným propadem plodů v letních měsících nebo nedosažením tržních kalibrů ovoce. V celkovém výsledku je však třeba sklizeň ovoce roku 2022 hodnotit jako dobrou.

Vývoj sklizně a výnosů v produkčních ovocných sadech v ČR

Ovocný druh	Celková sklizeň v t					Průměrný výnos t/ha				
	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022
Jabloně	144 888	102 847	117 801	110 006	133 895 ²⁾	22,21	15,80	19,20	17,82	23,58 ²⁾
Hrušně	7 120	6 277	5 763	7 404	6 719 ²⁾	11,04	9,50	8,72	11,24	10,27 ²⁾
Broskvoně	959	448	433	366	380 ¹⁾	3,14	1,62	1,92	1,75	2,33 ¹⁾
Meruňky	1 926	2 109	471	1 856	1 500 ¹⁾	2,59	2,81	0,64	2,50	2,20 ¹⁾
Třešně	2 659	2 169	894	1 302	2 360 ¹⁾	3,46	2,81	1,16	1,80	3,43 ¹⁾
Višně	6 774	5 802	5 730	5 011	5 023 ¹⁾	5,47	4,51	4,89	4,30	4,63 ¹⁾
Slivoně, švestky	11 518	9 131	8 963	6 784	9 462 ¹⁾	6,73	5,26	5,09	3,91	5,59 ¹⁾
Angrešt	1,6	1,1	2	1,5	1,7 ¹⁾	0,80	0,56	0,67	0,51	0,57 ¹⁾
Rybíz červ., bílý	1 388	810	989	676	886 ¹⁾	2,54	1,52	2,39	1,61	2,52 ¹⁾
Rybíz černý	463	153	234	346	366 ¹⁾	1,48	0,48	0,77	1,15	1,24 ¹⁾
Maliník, ostružiník	126	164	94	115	71 ¹⁾	3,50	5,13	2,61	3,48	2,45 ¹⁾
Celkem	177 822	129 911	141 375	133 867	160 665	-	-	-	-	-
Jahody	2 355	2 525	2 083	1 818	2 300 ³⁾	3,32	3,56	4,51	3,80	4,69 ³⁾

Pramen: MZe, OU ČR, ÚKZÚZ Brno – SRV, oddělení trvalých kultur

Poznámka: ¹⁾ odhad ÚKZÚZ k 15. 6. 2022, ²⁾ odhad ÚKZÚZ k 1. 9. 2022, ³⁾ odhad MZe

Plachy plodných a mladých ovocných produkčních sadů podle ovocnářských oblastí ČR červen 2022 (ha)

Ovocné druhy	Střední Čechy		Severní Čechy		Jižní a západní Čechy		Východní Čechy		Jižní Morava		Severní Morava		Celkem	
	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé	plodné	mladé
Jabloně	1 407	20	990	34	592	14	993	38	1 044	40	651	40	5 678	186
Hrušně	180	15	148	2	35	6	114	8	83	20	95	1	654	52
Třešně	184	2	119	14	87	1	185	10	79	9	36	18	689	55
Višně	331	92	169	16	138	8	170	12	225	5	53	1	1 085	55
Meruňky	43	5	46	0	2	0	32	1	542	38	17	1	682	46
Broskvoně	40	0	9	0	0	0	7	0,2	104	6	3	0,3	163	7
Slivoně, švestky	118	9	105	2	152	8	247	23	645	136	424	49	1 692	227
Angrešt	0,3	0	2	0	0	0	0,4	0	0,1	0	0,2	0	3	0
Rybíz červ., bílý	20	0	68	0	40	0	110	2	41	0	72	0	351	2
Rybíz černý	29	0	87	0	28	0	68	3	3	0	83	30	296	33
Ořešák vlašský	3	24	10	0	0	7	1	2	0	0,4	0	0,5	15	33
Maliník, ostružiník	22	0	0	0	0	0	4	0	0	0	3	0,2	29	0,2
Ost. druhy	8	3	24	0	15	6	0	0	53	4	0	0	100	13
Celkem	2 385	171	1 776	69	1 089	50	1 930	99	2 820	259	1 438	141	11 437	788

Pramen: ÚKZÚZ Brno – SRV, oddělení trvalých kultur

Poznámka: ostatní druhy = líska obecná, jeřáb obecný, jeřáb černý, jeřáb oskeruše, ořešák vlašský, mandloň, bez černý, kdouloň podlouhlá, kaštanovník jedlý, borůvka, rakytník, muchovník, hloh peřenoklaný; případné rozdíly součtů jsou způsobeny zaokrouhlováním

Skližeň ovoce z produkčních ovocných sadů podle ovocnářských oblastí ČR v roce 2021 a prognóza na rok 2022 (t)

Ovocné druhy	Střední Čechy		Severní Čechy		Jižní a západní Čechy		Východní Čechy		Jižní Morava		Severní Morava		Celkem	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Jabloně ²⁾	30 537	36 619	17 365	22 981	9 823	9 405	18 992	23 779	17 114	22 693	16 175	18 418	110 006	133 895
Hrušně ²⁾	2 902	2 655	816	374	266	242	1 586	1 444	804	381	1 029	1 624	7 404	6 719
Třešně ¹⁾	442	792	149	342	159	274	381	618	82	241	88	92	1 302	2 360
Višně ¹⁾	1 845	2 788	892	415	823	383	813	684	468	589	169	164	5 011	5 023
Meruňky ¹⁾	127	111	189	149	2	1	76	42	1 450	1 134	12	64	1 856	1 500
Broskvoně ¹⁾	94	96	18	18	0	0	32	16	217	243	4	7	366	380
Slivoně, švestky ¹⁾	329	642	446	599	709	1 165	1 213	2 163	2 854	3 102	1 232	1 792	6 784	9 462
Angrešt ¹⁾	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
Rybíz červ., bílý ¹⁾	24	11	107	125	36	75	195	309	88	101	227	266	676	886
Rybíz černý ¹⁾	10	18	55	64	36	60	133	109	3	1	110	114	346	366
Maliny, ostružiny ¹⁾	113	66	0	0	0	0	2	5	0	0	1	1	115	71
Celkem	36 423	43 799	20 038	11 606	11 854	25 068	23 425	29 168	23 080	28 484	19 047	22 541	133 867	160 665

Pramen: ÚKZÚZ Brno – SRV, oddělení trvalých kultur

Poznámka: ¹⁾ odhad ÚKZÚZ k 15. 6. 2022, ²⁾ odhad ÚKZÚZ k 1. 9. 2022; případné rozdíly součtů jsou způsobeny zaokrouhlováním

Inventarizace ovocných sadů

Od roku 2015 dochází k výrazným redukcím ploch produkčních sadů. Kromě nastavení nových dotačních podmínek a zpřísnění definice kultury „sad“ v registru půdy LPIS (kde se změnila např. počty jedinců, které je potřeba k zařazení do půdního bloku s označením sad), byly likvidovány staré výsadby u řady pěstitelů. Důvodem klučení sadů je špatná ekonomická situace českého ovocnářství v posledních letech, kdy rentabilita pěstování ovoce stále více klesá. Na tuto situaci měly hlavně vliv hluboce podprůměrné sklizně z let 2010 až 2012. Situaci ovocnářů významně zhoršily, kromě zavedení ruského embarga na dovoz ovoce z EU v roce 2014, také pozdní jarní mrazy (v roce 2016, 2017 a 2019) a sucho (v roce 2015 a 2018).

Za perspektivní ovocné druhy jsou považovány hrušně, švestky a višně, u kterých se výměra výsadeb mladých a na počátku plodnosti pohybuje v současnosti v rozmezí 20–24 % a výměra starých výsadeb v rozmezí 17–36 %. Naproti tomu u jabloní spadá do kategorií mladých výsadeb a výsadeb na začátku plodnosti 14,2 % ploch a necelých 51 % ploch jablonových sadů je přestárých. Výrazně na ústupu je pěstování broskví, červeného a bílého rybízu.

V roce 2021 bylo v ČR dle evidence ÚKZÚZ Brno v Registru sadů celkem 13 047 ha produkčních ovocných sadů, z toho plodné výsadby představují 12 231 ha, což je mírný meziroční pokles o 27 ha.

Přesný soupis ploch produkčních ovocných sadů podle ovocných druhů, odrůd, podnoží, stáří a krajů provádí od roku 1993 ÚKZÚZ Brno. Vyhodnocení uvádí následující tabulka.

Vyhodnocení plochy produkčních sadů hlavních ovocných druhů v ČR podle plodnosti (červen 2022)

Ovocný druh		Výsadby neplodné (mladé)	Začátek plodnosti	Plná plodnost	Pokles plodnosti (staré výsadby)	Celkem
Jabloně	ha %	186,4 3,2	606,0 10,3	2 149,5 36,7	2 922,5 49,8	5 864,4 100,0
Hrušně	ha %	51,6 7,3	87,2 12,4	279,6 39,6	286,8 40,7	705,2 100,0
Broskvoně	ha %	7,0 4,2	4,8 2,8	41,8 24,6	116,2 68,4	169,8 100,0
Meruňky	ha %	45,8 6,3	131,1 18,0	350,4 48,2	200,4 27,5	727,8 100,0
Třešně	ha %	55,2 7,4	103,3 13,9	434,1 58,4	151,4 20,3	744,0 100,0
Višně	ha %	134,1 11,0	120,7 9,9	589,0 48,3	375,4 30,8	1 219,2 100,0
Slivoně, švestky	ha %	227,0 11,8	228,8 11,9	1 132,1 59,0	330,9 17,3	1 918,8 100,0
Angrešt	ha %	0,1 2,7	0,2 6,7	1,6 52,3	1,1 38,3	3,0 100,0
Rybíz bílý	ha %	0,0 0,0	0,03 3,8	0,0 0,0	0,8 96,2	0,8 100,0
Rybíz červený	ha %	1,8 0,5	18,2 5,1	15,9 4,6	316,9 89,8	352,7 100,0
Rybíz černý	ha %	33,0 10,0	26,6 8,1	82,8 25,2	186,7 56,7	329,1 100,0
Celkem	ha %	742,1 6,2	1 326,8 11,0	5 076,7 42,2	4 889,1 40,6	12 034,7 100,0

Pramen: ÚKZÚZ Brno – SRV, oddělení trvalých kultur

Plochy produkčních (intenzivních) ovocných sadů v ČR v ekologickém režimu vedených v Registru sadů k červnu 2022 (ha)

Ovocný druh	Střední Čechy	Jižní a západní Čechy	Severní Čechy	Východní Čechy	Jižní Morava	Severní Morava	Celkem
Jabloně	259	95	165	63	93	60	734
Hrušně	4	4	58	19	35	10	130
Třešně	7	21	9	11	20	39	107
Višně	3	11	13	9	27	14	78
Meruňky	1	0	2	9	107	4	123
Broskvoně	1	0	2	0	11	1	16
Slivoně, švestky	28	16	18	70	277	275	685
Rybíz červený a bílý	2	0	22	0	0	14	38
Rybíz černý	26	5	60	7	2	53	153
Angrešt	0	0	1	0	0	0	1
Maliník, ostružiník	0	0	0	0	0	1	1
Ořešák vlašský	0	8	10	0	0	0	18
Ostatní druhy	0	12	6	0	0	0	18
Celkem	331	172	366	189	573	472	2 103

Pramen: ÚKZÚZ Brno – SRV, oddělení trvalých kultur

Poznámka: ostatní druhy – líska obecná, jeřáb obecný, jeřáb černý, jeřáb oskeruše, ořešák vlašský, mandloň, bez černý, kdouloň podlouhlá, kaštanovník jedlý, borůvka, rakytník, muchovník, hloh peřenoklaný
případné rozdíly součtů jsou způsobeny zaokrouhlováním

Plochy ostatních ovocných sadů v ČR v ekologickém režimu vedených v Registru sadů k červnu 2022 (ha)

Ovocný druh	Střední Čechy	Jižní a západní Čechy	Severní Čechy	Východní Čechy	Jižní Morava	Severní Morava	Celkem
Jabloně	88	113	159	33	103	32	528
Hrušně	2	7	51	10	32	2	104
Třešně	10	23	11	5	16	3	69
Višně	4	2	0	0	34	2	43
Meruňky	2	1	3	0	31	1	37
Broskvoně	0	1	0	0	1	0	2
Slivoně, švestky	6	38	30	15	143	13	245
Rybíz červený a bílý	0	1	0	0	0	1	2
Rybíz černý	0	2	0	5	2	22	31
Angrešt	0	0	0	0	0	0	0
Maliník, ostružiník	0	1	0	0	1	0	2
Ořešák vlašský	8	4	34	6	30	1	82
Ostatní druhy	26	13	119	7	58	3	226
Celkem	145	203	407	82	450	81	1 369

Pramen: ÚKZÚZ Brno – SRV, oddělení trvalých kultur

Poznámka: ostatní druhy – líska obecná, jeřáb obecný, jeřáb černý, jeřáb oskeruše, ořešák vlašský, mandloň, bez černý, kdouloň podlouhlá, kaštanovník jedlý, borůvka, rakytník, muchovník, hloh peřenoklaný; případné rozdíly součtů jsou způsobeny zaokrouhlováním

K červnu 2022 dosahovala celková výměra ovocných sadů ČR v ekologickém režimu vedených v Registru sadů ÚKZÚZ Brno 3 472 ha, tj. meziroční pokles o 6,4 %.

Podle údajů odboru trvalých kultur ÚKZÚZ Brno je k červnu 2022 v Registru sadů evidováno 1 011 subjektů obhospodařujících produkční ovocné sady, včetně sadů pěstovaných v režimu ekologického zemědělství (v roce 2021 to bylo 1 323 subjektů, v roce 2020 1 035 subjektů, v roce 2019 1 061 subjektů). Jinak je v Registru sadů vedeno celkem 1 308 subjektů, včetně neprodukčních sadů.

Obnova ovocných sadů v ČR

V období od roku 1994 do 31. 5. 2022 bylo v ČR nově vysázeno celkem 15 648,8 ha produkčních ovocných sadů, z toho s podporou v rámci dotační politiky státu 12 192,4 ha. Za období 2021/22 bylo vysázeno celkem 518,4 ha nových produkčních ovocných sadů, z toho s finanční podporou státu 254,5 ha.

Plochy výsadeb ovocných sadů v ČR podle ovocnářských oblastí za období 1994 – 31. 5. 2022 (ha)

Ovocný druh	Střední Čechy	Jižní a západní Čechy	Severní Čechy	Východní Čechy	Jižní Morava	Severní Morava	Celkem
Jabloně	1 322,6	483,4	987,9	1 487,4	1 193,0	1 241,4	6 715,7
Hrušně	211,8	39,9	125,6	186,4	135,8	131,0	830,5
Třešně	252,1	84,1	127,1	193,0	111,2	134,1	901,5
Višně	468,7	183,3	202,7	293,7	246,4	180,9	1 575,7
Meruňky	80,5	1,9	58,2	36,0	769,3	36,0	981,8
Broskvoně	45,5	1,0	20,7	30,9	393,1	13,8	505,0

Ovocný druh	Střední Čechy	Jižní a západní Čechy	Severní Čechy	Východní Čechy	Jižní Morava	Severní Morava	Celkem
Slivoně, švestky	177,0	218,3	166,3	341,6	932,5	617,5	2 453,1
Rybíz červený a bílý	85,6	56,7	93,1	172,4	61,1	107,1	576,0
Rybíz černý	51,2	28,8	100,8	126,0	5,0	226,2	538,0
Angrešt	0,9	0,1	2,2	1,8	0,9	1,9	7,7
Maliník, ostružiník	96,4	2,2	3,1	4,4	11,3	59,7	177,1
Ostatní druhy	65,3	37,8	51,7	11,6	165,8	54,6	386,8
Celkem	2 857,4	1 137,4	1 939,3	2 885,3	4 025,3	2 804,2	15 648,8

Pramen: ÚKZÚZ Brno – SRV, oddělení trvalých kultur

Poznámka: ostatní druhy – líška obecná, jeřáb obecný, jeřáb černý, jeřáb oskeruše, ořešák vlašský, mandloň, bez černý, kdouloň podlouhlá, kaštanovník jedlý, borůvka, muchovník, hloh peřenoklaný; případné rozdíly součtů jsou způsobeny zaokrouhlováním

Výše dotací/sazeb na 1 ha:

1995 – 53 tis. Kč, 1996 – 42 tis. Kč, 1997 – 50 tis. Kč, 1998 – 80 tis. Kč,
 1999 – 60 tis. Kč, 2000 – 77 tis. Kč, 2001 – 55 tis. Kč,
 2002 – jádroviny 150 tis. Kč, peckoviny 50 tis. Kč, bobuloviny 25 tis. Kč
 2003 – jádroviny 155 tis. Kč, peckoviny 52 tis. Kč, bobuloviny 26 tis. Kč
 2004 – jádroviny 150 tis. Kč, peckoviny 50 tis. Kč, bobuloviny 25 tis. Kč
 jádroviny 144,5 tis. Kč, peckoviny 57,8 tis. Kč, bobuloviny 28,9 tis. Kč
 2005 – jádroviny 200,0 tis. Kč, peckoviny 100,0 tis. Kč, bobuloviny 50,0 tis. Kč
 2006 – jádroviny 200,0 tis. Kč, peckoviny 100,0 tis. Kč, bobuloviny 50,0 tis. Kč
 2007 – jádroviny 179,2 tis. Kč, peckoviny 89,6 tis. Kč, bobuloviny 44,8 tis. Kč
 2008 – jádroviny 159,6 tis. Kč, peckoviny 79,8 tis. Kč, bobuloviny 39,9 tis. Kč
 2009 – jádroviny 183,3 tis. Kč; peckoviny 100,0 tis. Kč; bobuloviny 50,0 tis. Kč
 2010 – jádroviny 163,0 tis. Kč; peckoviny 80,0 tis. Kč; bobuloviny 50,0 tis. Kč
 2011 – jádroviny 145,2 tis. Kč; peckoviny 72,6 tis. Kč; bobuloviny 36,3 tis. Kč
 2012 – jádroviny 196,2 tis. Kč; peckoviny 95,3 tis. Kč; bobuloviny 27,6 tis. Kč
 2013 – jádroviny 194,8 tis. Kč; peckoviny 97,0 tis. Kč; bobuloviny 49,1 tis. Kč
 2014 – jádroviny 200,0 tis. Kč; peckoviny 100,0 tis. Kč; bobuloviny 50,0 tis. Kč
 2015 – jádroviny 200,0 tis. Kč, peckoviny 100,0 tis. Kč; bobuloviny 50,0 tis. Kč
 2016 – jádroviny 200,0 tis. Kč, peckoviny 100,0 tis. Kč, bobuloviny 50,0 tis. Kč
 2017 – jádroviny 240,0 tis. Kč, peckoviny 120,0 tis. Kč, bobuloviny 60,0 tis. Kč
 2018 – jádroviny 240,0 tis. Kč, peckoviny 120,0 tis. Kč, bobuloviny 60,0 tis. Kč
 2019 – jádroviny 240,0 tis. Kč, peckoviny 120,0 tis. Kč, bobuloviny 60,0 tis. Kč
 2020 – jádroviny 240,0 tis. Kč, peckoviny 120,0 tis. Kč, bobuloviny 60,0 tis. Kč
 2021 – jádroviny 240,0 tis. Kč, peckoviny 120,0 tis. Kč, bobuloviny 60,0 tis. Kč

Plochy výsadby produkčních sadů 2021/2022 (jaro)

Ovocný druh	Výměra v ha	Ovocný druh	Výměra v ha
Jabloně	174,2	Slivoně, švestky	99,9
Hrušně	14,2	Rybíz červený	1,8
Třešně	40,3	Rybíz černý	32,9
Višně	106,9	Angrešt	0,1
Meruňky	39,6	Maliník, ostružiník	2,6
Broskvně	4,5	Ostatní druhy	1,5
Celkem	518,4 ha		

Pramen: ÚKZÚZ Brno – SRV, oddělení trvalých kultur

Zastoupení odrůd jablek v produkčních sadech v ČR

Skupina odrůd	Odrůda jableoní	Celková ýměřa v ha				
		2017	2018	2019	2020	2021
Letní odrůdy celkem		117,1	106,7	100,8	94,6	89,2
Podzimní odrůdy	James Grieve a mutace	90,3	77,8	68,3	63,9	49,8
	Ostatní	54,7	53,0	52,9	53,5	46,7
Podzimní odrůdy celkem		145,0	130,8	121,2	117,4	96,4
Zimní odrůdy	Šampion	383,0	361,2	326,2	302,2	256,5
	Spartan, McIntosh	298,3	280,3	245,3	243,3	199,1
	Rubín, Bohemia	544,0	525,5	488,0	465,8	400,6
	Gala a mutace	520,1	586,0	614,0	632,5	646,4
	Skup. Golden Delicious	1 406,2	1 387,9	1 314,7	1 297,0	1 187,0
	Skup. Red Delicious	88,3	96,4	83,0	97,9	98,1
	Jonagold a mutace	711,6	738,5	762,7	752,9	733,3
	Melrose	65,7	62,6	52,6	46,0	32,3
	Gloster	164,6	155,2	120,2	109,8	85,2
	Rubinola	204,4	198,5	181,1	175,1	159,2
	Topaz	217,2	250,7	244,5	240,6	230,6
	Idared	1 101,6	1 025,7	949,3	889,2	800,6
	Melodie	55,0	52,8	47,8	38,2	35,2
	Ost. zimní odrůdy	849,2	868,9	806,2	844,8	814,5
Jižní a západní Čechy		6 612,2	6 590,1	6 235,4	6 135,2	5 678,8
Celkem		6 874,3	6 827,7	6 457,4	6 347,2	5 864,4

Pramen: ÚKZÚZ Brno – SRV, oddělení trvalých kultur

Plochy vykloučených ovocných sadů v ČR podle ovocnářských oblastí za období 1995 – jaro 2022 (ha)

Ovocný druh	Střední Čechy	Jižní a západní Čechy	Severní Čechy	Východní Čechy	Jižní Morava	Severní Morava	Celkem
Jabloně	1 444,0	716,0	988,1	1 565,4	1 432,4	811,2	6 970,53
Hrušně	53,1	30,4	78,4	89,7	63,0	20,2	334,1
Třešně	300,5	99,3	44,1	105,4	83,7	73,6	706,4
Višně	297,2	142,3	207,8	295,3	340,5	137,1	1 421,0
Meruňky	46,5	0,0	50,9	8,8	1 487,4	7,2	1 598,4
Broskvoně	150,9	0,0	23,4	48,7	1 536,9	14,1	1 773,5
Slivoně, švestky	115,9	70,8	69,7	73,8	127,7	118,0	574,5
Rybíz červený a bílý	166,6	159,7	167,8	188,5	43,4	145,7	871,1
Rybíz černý	24,4	42,7	28,1	136,9	31,4	178,2	440,7
Angrešt	0,1	21,4	9,0	4,0	11,5	45,3	91,3
Maliník, ostružiník	77,0	1,8	6,0	18,1	4,3	54,6	161,8
Ostatní druhy	2,5	7,7	0,0	4,0	65,0	4,3	83,5
Celkem	2 686,0	1 293,1	1 671,5	2 540,7	5 227,8	1 607,7	15 026,8

Pramen: ÚKZÚZ Brno – SRV, oddělení trvalých kultur

Poznámka: ostatní druhy = líska obecná, jeřáb obecný, jeřáb černý, jeřáb oskeruše, ořešák vlašský, mandloň, bez černý, kdouloň podlouhlá, kaštanovník jedlý, borůvka, rakytník, muchovník, hloh peřenoklaný; případné rozdíly součtů jsou způsobeny zaokrouhlováním

Plochy vykloučených ovocných sadů 2021/2022 (jaro)

Ovocný druh	Střední Čechy	Jižní a západní Čechy	Severní Čechy	Východní Čechy	Jižní Morava	Severní Morava	Celkem
Jabloně	33,7	34,9	166,4	79,4	113,9	77,0	505,3
Hrušně	8,9	0,0	8,4	16,1	6,9	4,2	44,6
Třešně	30,0	10,6	4,6	11,0	3,6	13,0	72,7
Višně	7,5	9,5	32,3	8,0	10,5	21,3	89,0
Meruňky	2,0	0,0	6,9	0,5	72,9	0,3	82,6
Broskvoně	2,7	0,0	0,4	0,5	33,4	0,5	37,5
Slivoně, švestky	0,3	13,7	12,4	8,9	15,3	31,6	82,1
Rybíz červený a bílý	0,0	0,0	7,7	8,8	17,0	11,4	44,8
Rybíz černý	0,0	0,0	0,0	8,4	0,0	11,7	20,1
Angrešt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Maliník, ostružiník	1,5	0,0	1,6	0,2	0,8	0,1	4,1
Ostatní druhy	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,5
Celkem	86,5	68,9	240,6	141,6	274,7	171,1	983,5

Pramen: ÚKZÚZ Brno – SRV, oddělení trvalých kultur

Finanční vyjádření sklizně ovoce

Tržby za celkovou produkci ovoce v roce 2021 vzrostly v porovnání s předchozím rokem o 5 % a dosáhly celkem 2,6 mld. Kč. Produkce ovoce z produkčních sadů byla zrealizována za 1,63 mld. Kč (tj. o 2 % více v porovnání s rokem 2020), přičemž největší podíl na tržbách měla jablka (74 %) a hrušky (6 %). V porovnání s předchozí sezónou největší nárůst vykázaly tržby u meruněk, černého rybízu a hrušek, naopak výrazný propad tržeb byl zaznamenán u slivoní, jahod a višní. Tržby za produkci ovoce z extenzivních sadů se v roce 2021 zvýšily o 10 % na 974,7 mil. Kč. K poklesu tržeb došlo u černého rybízu, hrušek a jahod z důvodu nižších sklizní.

Porovnání finančního vyjádření produkce ovoce v ČR v produkčních a extenzivních ovocných sadech v letech 2018–2021 uvádí tabulka v příloze č. 3 této zprávy.

INTEGROVANÁ PRODUKCE OVOCE V ČR

Integrovaná produkce (IP) je ekonomická produkce ovoce vysoké kvality při uplatnění ekologicky přijatelných metod pěstování a minimalizace nežádoucích vedlejších účinků agrochemikálií při jejich používání. Klade důraz na zvýšení ochrany životního prostředí a lidského zdraví. Vyžaduje jak důkladné znalosti o cílech a zásadách integrované produkce ovoce, dodržování stanovené pěstitelské technologie, vyhovující zásadám integrované produkce, tak i kladný aktivní přístup pěstitelů ovoce k ochraně přírody.

Integrovaná ochrana rostlin (IOR) je definována Směrnicí Evropského Parlamentu a Rady 2009/128/ES stanovující rámec pro činnost Společenství za účelem dosažení udržitelného používání pesticidů (dále jen Směrnice). Tato Směrnice je implementována do legislativy ČR (roślinolékařský zákon č. 326/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a prováděcí vyhláška č. 205/2012 Sb., o obecných zásadách integrované ochrany rostlin).

Dle uvedených legislativních dokumentů je IOR definována jako “Pečlivé zvažování veškerých dostupných metod ochrany rostlin a následná integrace vhodných opatření, která potlačují rozvoj populací škodlivých organismů a udržují používání přípravků na ochranu rostlin a jiných forem zásahu na úrovních, které lze z hospodářského a ekologického hlediska odůvodnit a které snižují či minimalizují rizika pro lidské zdraví nebo životní prostředí”.

Cílem IP je především ochrana přírodního prostředí ovocného sadu a živých organismů, které se v něm vyskytují, zajištění druhové rozmanitosti přirozeně se vyskytujících nebo introdukovaných živočišných a rostlinných druhů v ovocných sadech a jejich blízkém okolí.

Na rozdíl od obecných zásad integrované ochrany rostlin, která se od 1. 1. 2014 stává ze zákona povinnou pro všechny profesionální pěstitelé zemědělských plodin, integrovaná produkce hlouběji rozpracovává jednotlivá témata a okruhy nad rámec těchto obecných zásad a stanovuje další úkoly.

V ČR je IP na nevládní úrovni reprezentována Ovocnářskou unií ČR resp. jejím Svazem pro integrované systémy pěstování ovoce (SISPO). SISPO pro pěstitelé v režimu integrované produkce vydává závazné Směrnice a metodiky pěstování. Tento Svaz byl v ČR založen v roce 1990 jako dobrovolné sdružení pěstitelů a zástupců výzkumu a je součástí Ovocnářské unie ČR.

Ke dni 1. 8. 2022 bylo v tomto svazu registrováno celkem 345 členů s celkovou výměrou ovocných výsadeb přes 9 tis ha. V roce 2022 byla známka SISPO udělena 237 členům, kteří pěstují ovoce na 8 137 ha. Ochranná známka nebyla udělena nebo byla odebrána 81 subjektům, kteří hospodaří na výměře sadů 1 078 ha. V rámci členské základny se 21 podniků s výměrou 106 ha nachází v přechodném období, 6 subjektů je bez výsadeb.

Výměry ovocných sadů členů SISPO k 1. 8. 2022

Ovocný druh	Plocha ovocných sadů s nárokem na udělení známky SISPO v ha	Plocha ovocných sadů čekatelů na známku SISPO v ha	Celková plocha přihlášených ovocných sadů v ha
Jabloně	4 309	434	4 755
Hrušně	533	44	578
Třešně	526	78	616
Višně	874	133	1 013
Slivoně	976	237	1 258
Meruňky	445	62	523
Broskvoně	70	33	103
Rybíz červený	189	35	224
Rybíz černý	154	19	173
Rybíz bílý	0	0	0
Ostatní	61	3	78
Celkem	8 137	1 078	9 321

Pramen: OU ČR

Podmínky a pravidla pěstování ovoce v integrovaném systému jsou řízeny **nařízením vlády č. 75/2015 Sb.**, ve znění pozdějších předpisů.

ŠKOLKAŘSTVÍ V ČR

Školkařská produkce je v posledních letech, kromě výkyvů v produkci způsobených extrémním suchem v letech 2018 a 2019, více méně stabilní s mírně rostoucím potenciálem. Ovocné školky zaujímají v ČR rozlohu okolo 400 ha.

V posledních letech došlo opětovně k výraznému zvýšení produkce sazenic kanadské borůvky. Za touto skutečností je zavedení komerční produkce mikro-sadby v technologiích in vitro. In vitro jsou kromě podnoží produkovány zejména borůvky, maliník a ostružiník, ale také např. líska nebo pravokořenné višně. U neprofesionálních pěstitelů narůstá zájem o výsadbu drobného ovoce a netradičních ovocných druhů.

Z níže uvedené tabulky vyplývá, že v roce 2021 se produkce školkařských výpěstků snížila z téměř 18,0 mil. ks na 16,2 mil. ks (tj. -10 %). K poklesu zájmu malospotřebitelů o výsadbu došlo především u sazenic jabloní, višní, broskvoní, jahodník a ořešáku, naopak k výraznému nárůstu poptávky došlo u sazenic borůvek, maliníku, ostružiníku a rybízů, dále též u lísky mandloní a slivoní.

Přehled o školkařské výrobě v ČR (ks)

Druh	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Jabloň	1 229 181	1 538 180	1 558 636	1 153 646	1 711 293	1 465 634	1 288 554
Hrušeň	219 352	271 411	315 749	184 165	231 531	203 898	221 789
Třešeň	178 724	191 874	159 025	115 241	161 479	168 503	189 577
Višeň	72 443	137 171	124 709	84 755	72 729	67 937	64 632
Slivoň	372 160	368 269	339 437	228 898	338 502	318 524	343 841
Meruňka	242 311	231 962	161 210	124 883	195 807	183 471	187 733
Broskvoň	136 364	124 511	81 856	64 697	62 094	86 694	83 398
Mandloň	2 940	3 570	4 363	2 979	3 937	4 450	12 686
Myrobalán – plodový	-	-	-	810	885	831	1 350
Kdouloň	1 827	1 269	4 863	1 118	3 453	3 765	4 776
Ořešák vlašský	83 524	79 130	109 867	81 984	131 089	129 517	121 351
Kaštanovník jedlý	2 090	500	100	0	0	0	1 000
Angrešt	218 282	278 315	287 148	178 518	271 902	237 342	217 471
Rybíz bílý	63 575	76 847	75 112	70 537	83 223	82 461	84 847
Rybíz černý	177 389	230 433	184 647	122 892	137 668	142 401	170 228
Rybíz červený	238 497	278 337	247 874	188 241	257 423	249 663	262 580
Maliník	314 368	433 588	361 097	305 136	502 564	260 819	446 244
Ostružiník	33 925	56 916	46 802	16 542	79 703	19 177	29 977
Borůvka	542 108	268 686	1 429 150	1 360 022	2 457 512	1 632 062	1 903 766
Jahodník	5 763 062	7 473 362	8 542 499	7 293 072	9 197 186	12 569 185	10 231 255
Líska obecná	14 360	12 710	14 880	20 416	694 080	114 063	257 356
Ribes x (mezidruhoví kříženci)	22 148	21 783	23 288	17 736	18 471	24 374	35 326
Rubus x (mezidruhoví kříženci)	-	-	-	14 248	15 374	23 420	13 531
Slivoň vrbová (japonská)	-	-	-	674	370	754	729
Temnoplodec černoplodý (Arónie černá)	-	-	-	330	233	172	4 287
Jeřáb obecný	0	0	0	0	0	127	85
Prunus x (mezidruhoví kříženci)	4 313	1 320	598	4 686	5 420	751	8 515
Meruzalka zlatá – plodová	1 601	38	17	0	171	210	400
Celkem	9 934 544	12 080 182	14 072 927	11 636 226	16 634 099	17 990 205	16 187 284

Pramen: ÚKZÚZ Brno – SRV, oddělení trvalých kultur

Česká republika je také producentem podnoží ovocných druhů. Po útlumu produkce in-vitro podnoží v letech 2016 a 2017 dochází v letech 2019 až 2021 k opětovnému navýšení produkce na maximální výrobní kapacity.

Produkce klasických podnoží pro trh v rámci ČR vykazuje kromě meruzalky zlaté trvale klesající trend. Velmi špatná situace je zejména u generativně množených podnoží, výrazný propad produkce byl zaznamenán zejména v roce 2018, kdy celý sektor školkařství byl postižen extrémním suchem. Některé výsevy vůbec nevzešly nebo podnože nedosáhly upotřebitelných parametrů.

Produkce podnoží se v roce 2021 zvýšila o 4 % v porovnání s předchozím rokem. Výrazný meziroční pokles byl zaznamenán zejména u produkce podnoží mandloně, meruňky, kdouloně, myrobalánu a ořešáku. Naproti tomu k meziročnímu nárůstu produkce došlo především u podnoží hrušní, jabloní, slivoně švestky, třešně a višní.

Přehled o výrobě podnoží pro ovocné druhy v ČR (ks)

Druh	Období						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Broskvomandloň	0	0	0	0	0	0	0
Broskvoň	35 850	66 450	27 100	47 790	19 550	53 050	19 114
Hrušeň	94 250	87 820	64 235	145 880	81 935	31 050	65 748
Jabloň	1 683 287	1 454 031	1 593 420	1 889 678	1 634 220	1 294 828	1 365 444
Kaštanovník	0	0	0	0	0	0	0
Kdouloně	55 250	31 230	23 213	41 745	32 718	35 925	11 705
Mahalebka	72 700	23 000	13 000	30 000	43 000	17 000	10 000
Mandloň	0	0	400	0	7 450	44 300	2 400
Meruňka	9 900	163 000	113 610	161 400	90 000	42 350	5 090
Meruzalka zlatá – podnožová	1 235 764	1 211 164	1 311 373	1 290 881	1 530 570	1 173 793	1 033 286
Myrobalán	-	-	-	990 958	635 500	1 054 590	726 910
Ořešák vlašský	80 000	98 000	130 000	97 150	81 300	99 000	71 000
Prunus x (mezidruhoví kříženci)	1 788 180	1 633 500	1 300 624	4 672 674	2 275 180	2 978 805	3 735 160
Slivoň	786 690	800 740	1 249 170	961 468	621 355	289 072	295 450
Slivoň japonská (vrbová)	-	-	-	32 500	0	0	0
Třešeň	291 400	276 600	204 814	132 131	209 660	118 852	172 297
Višeň	6 000	0	0	66 946	15 000	0	15 000
CELKEM	6 139 271	5 845 535	6 030 959	10 561 201	7 277 438	7 232 615	7 528 604

Pramen: ÚKZÚZ Brno – SRV, oddělení trvalých kultur

ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL OVOCE V ČR

V I. polovině roku 2022 proběhlo roční statistické zjišťování o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků za rok 2021. Na základě aktuálního registru zpracovatelů ovoce a zeleniny bylo obesláno a údaje poskytlo 65 respondentů, z nichž 2 subjekty uvedly, že se v příštím roce už uvedenou činností nebudou zabývat. Uvedené statistické šetření je od roku 2006 zařazeno do Programu statistických zjišťování schválených ČSÚ pro MZe a předkládání statistických výkazů je povinné. Vzhledem k tomu, že některé druhy ovoce se nakupují pro výrobu pouze částečně upravené (zejména ze zahraničí), jsou údaje o nákupu rozděleny do tabulek zvlášť pro čerstvé ovoce a zvlášť pro mražené, sušené nebo jinak upravené ovoce.

Celkový nákup ovoce pro zpracování v roce 2021 se meziročně zvýšil přibližně o 3 % na 54 278 t. Nákup pouze čerstvého ovoce pro zpracování původem z tuzemska vzrostl v porovnání s rokem 2020 o 7 % na 31 340 t, z čehož největší podíl (cca 59 %) tvořil nákup jablek průmyslových (18 396 t). Nižší nákup jablek průmyslových byl v tomto roce nahrazen vyšším nákupem jablek konzumních, takže nákup čerstvých jablek pro zpracování byl celkově oproti roku 2020 vyšší. Nákup čerstvého ovoce pro zpracování ze zahraničí vzrostl od roku 2020 o 48 % na 9 933 t, z čehož více jak polovinu tvořil také nákup jablek průmyslových. Nákup upraveného ovoce pro zpracování z tuzemska byl při srovnání s rokem 2020 o 6 % vyšší (1 672 t). Pro výrobu ovocných výrobků se v roce 2021 nakoupilo ze zahraničí 11 332 t mraženého, sušeného a jinak upraveného ovoce, ovocných protlaků a koncentrátů, což bylo o 25 % méně než v roce předchozím. Jahody, angrešt, borůvky, brusinky, maliny, ostružiny a šípek byly nakupovány ze zahraničí již upravené.

Nákup ovoce v ČR (t)

Ovoce	Nákup ovoce původem						Nákupní ceny v Kč/kg bez DPH ¹⁾					
	z tuzemska			ze zahraničí			2019		2020		2021	
	2019	2020	2021	2019	2020	2021	od	do	od	do	od	do
Jablka konzumní	*	*	*	*	-	-	7,32	7,40	5,20	8,56	5,50	8,00
Jablka průmyslová	15 689	26 360	18 396	3 551	2 835	5 424	3,44	6,40	3,60	6,20	2,73	5,87
Hrušky	969	326	589	*	400	*	2,76	6,37	4,87	5,62	3,78	5,16
Třešně	88	*	97	-	*	*	19,91	22,35	10,41	15,14	17,54	19,84
Višně	465	646	98	-	*	*	8,90	10,14	8,18	10,17	11,02	12,19
Meruňky	*	-	130	563	157	*	9,85	12,84	17,01	18,94	14,82	16,51
Broskve (vč. nektarinek)	*	*	*	*	*	-	10,98	11,41	13,90	14,59	*	*
Rybíz červený	118	253	210	-	-	-	11,04	11,41	11,07	11,48	10,39	11,26
Rybíz černý	*	5	3	*	-	*	9,62	13,22	16,49	16,49	22,09	27,65
Švestky pravé	*	1 669	749	*	*	*	5,76	8,43	6,18	7,99	8,11	11,09
Švestky ost., slívy, renklódy, mirabelky	*	*	*	441	*	*	6,12	9,31	8,20	10,31	9,27	11,11
Vinné hrozny	*	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*
Jahody	*	-	*	*	-	-	24,07	47,19	-	-	*	*
Angrešt	-	-	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Borůvky	*	-	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*
Brusinky	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Maliny	-	-	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Ostružiny	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Šípek	*	*	*	-	-	-	*	*	*	*	*	*
Ostatní	*	*	7	34	61	78	8,44	15,34	12,97	69,25	30,16	55,17
Celkem	22 823	29 421	31 340	6 796	6 729	9 933	X	X	X	X	X	X

Pramen: MZe, Roční výkaz o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků

Poznámka: ¹⁾ nákupní ceny bez DPH jsou zveřejněny jako vážený aritmetický průměr cen, které uvedly jednotlivé podniky;

* nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Nákup ovoce pro další zpracování (zmražené, sušené a jinak upravené)

Ovoce	Nákup ovoce v t původem				Náкупní ceny v Kč/kg bez DPH ¹⁾			
	z tuzemska		ze zahraničí		2020		2021	
	2020	2021	2020	2021	od	do	od	do
Jablka konzumní	*	*	*	-	*	*	*	*
Jablka průmyslová	*	*	2 770	906	9,99	166,64	10,43	159,37
Hrušky	*	33	*	590	21,21	77,33	22,14	64,64
Třešně	-	*	*	*	*	*	33,03	34,15
Višně	59	*	431	734	19,76	77,48	17,24	88,99
Meruňky	*	*	1 127	1 425	21,09	132,91	22,11	92,76
Broskve (vč. nektarinek)	-	*	699	520	18,58	34,47	17,77	50,00
Rybíz červený	*	*	77	66	21,71	24,39	19,95	22,27
Rybíz černý	*	*	111	52	31,39	69,37	38,02	64,26
Švestky pravé	*	-	1 509	*	19,04	100,21	24,98	119,17
Švestky ost., slívy, renklódy, mirabelky	-	-	1 162	*	23,12	45,41	21,45	47,43
Vinné hrozny	-	-	141	166	45,20	45,64	39,62	40,20
Jahody	*	*	1 314	1 399	31,86	335,91	26,72	149,82
Angrešt	-	-	-	*	-	-	*	*
Borůvky	*	*	761	772	62,14	176,87	60,78	244,51
Brusinky	*	*	283	211	75,69	143,77	74,03	113,89
Maliny	*	*	435	304	53,32	154,06	70,75	358,62
Ostružiny	-	*	64	71	24,76	31,87	46,64	223,75
Šípek	*	-	*	*	36,71	37,54	40,05	40,48
Ostatní	*	*	2 613	1 686	19,60	279,19	17,99	222,49
Celkem	1 581	1 672	15 074	11 332	X	X	X	X

Pramen: MZe, Roční výkaz o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků

Poznámka: ¹⁾ náкупní ceny bez DPH jsou zveřejněny jako vážený aritmetický průměr cen, které uvedly jednotlivé podniky;

* nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti statistických údajů dle zákona č. 89/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Celková výroba výrobků z ovoce včetně diaproductů v roce 2021 vzrostla cca o 5 % na 75 967 t. Největší podíl z celkové výroby z ovoce (37 %) tvořily, podobně jako v minulých letech, ovocné šťávy, z toho největší podíl (53 %) tvořila výroba šťávy jablečné (meziroční nárůst o 23 %). Výroba džemů a marmelád, která tvořila v roce 2021 z celkové výroby 23% podíl, se oproti předchozímu roku zvýšila cca o 11 %. V roce 2021 vzrostla také výroba dětské a kojenecké ovocné výživy, zatímco výroba kompotů naopak mírně poklesla.

Výroba výrobků z ovoce (t)

Ovocný výrobek		Výroba v tunách				
		2017	2018	2019	2020	2021
Džemy, marmelády, švestková povidla, rosoly apod.		25 678	18 870	11 577	15 967	17 647
Ovocné šťávy celkem (vč. nektarů, ovoc. nápojů, sirupů, koncentrátů atp.)		25 115	*	28 955	*	27 978
v tom	jablečná	10 638	9 988	12 709	12 037	14 838
	pomerančová	*	*	*	*	*
	rybízová	*	*	*	*	115
	višňová	363	594	240	160	316
	ostatní	*	*	*	*	*
Proslazené (kandované) ovoce		*	*	*	-	-
Dětská a kojenecká výživa ovocná		24 833	21 959	21 954	*	15 173
Kompoty		3 993	4 155	2 288	2 496	2 461
Sušené ovoce		161	*	20	*	*
Ovocné pyré		592	1 086	631	914	*
Ovocné chlazené saláty		-	-	-	-	-
Zmrazené ovoce		894	*	799	598	*
Ostatní (kromě výrobků obsahujících alkohol)		*	*	*	*	*
Celkem		83 478	83 610	77 581	72 294	75 967

Pramen: MZe, Roční výkaz o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků

Poznámka: * nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti statistických údajů dle zákona č. 89/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů

SKLADOVACÍ KAPACITY V OVOCNÁŘSTVÍ ČR

Od větších změn v roce 2020, kdy došlo k dokončení několika rekonstrukcí starších provozů, odstavení provozu nevyhovujících zastaralých chladírenských provozů a také vybudování několika zcela nových skladů, nedošlo v roce 2022 prakticky k žádným významným změnám. Vzhledem k celkové nestabilitě sektoru, způsobené zejména extrémními výkyvy počasí a nízké či dokonce záporné rentabilitě produkce ovoce, pokračuje trend ve snižování objemu výroby.

S ohledem na extrémní nárůst ceny elektrické energie (ale prakticky všech vstupů) a stagnujícím či dokonce klesajícím cenám velkoobchodních cen je aktivita významných skladovatelů ovoce zaměřena do oblasti úspor energií. Řada podniků přistoupila k projektování vlastních fotovoltaických zdrojů elektřiny. Úspory skladování budou dále řešeny optimalizací osvětlení, optimalizací využívání vody, optimalizace sanitačních procesů, precizním tříděním skladované produkce a rovněž potenciálně omezením skladovaných objemů zejména v dlouhodobém horizontu.

Celková skladovací kapacita v ovocnářství představuje objem 103 300 t. Větrané sklady, které lze využít pouze pro krátkodobé uložení produkce, představují necelých 8 tis. t skladové kapacity. Téměř 65 400 t skladových kapacit (61%) je vybaveno ULO technologií, která umožňuje celoroční skladování vhodných odrůd jablek a hrušek bez zásadní ztráty kvality. Objem starých typů skladů s řízenou atmosférou (CA sklady) dnes představuje již pouze 150 t.

Nejmoderněji vybudované skladové kapacity jsou zařízené na využívání inovativní technologie dynamicky řízené atmosféry, která představuje další potenciální posun v kvalitě skladovaného ovoce, ale zároveň představuje při nesprávném řízení i riziko vnitřního zadušení skladovaného ovoce. Tato technologie je zajímavá rovněž s ohledem na energetické úspory, nicméně v praxi nebyla tato technologie dosud využívána.

Sklady vybavené pouze chlazením představují stále ještě 29% skladové kapacity ČR. Využívají se spíše pro krátkodobé skladování letního a podzimního ovoce nebo na menších farmách zásobujících místní trh v podzimním a zimním období. Pro letní ovoce se standardně využívají technologie skladování s využitím ozonu, kde je možno chladit na vyšší teploty a dochází tak k úspoře elektrické energie. Nejmoderněji vybudované skladové kapacity jsou zařízené na využívání inovativní technologie dynamicky řízené atmosféry, která představuje další potenciální posun v kvalitě skladovaného ovoce, ale zároveň představuje při nesprávném řízení i riziko vnitřního zadušení skladovaného ovoce.

Nadále pokračuje modernizace v oblasti třídících linek, obalů, manipulace, apod., které mají přímou vazbu na kvalitu skladovaného a expedovaného ovoce.

Struktura skladových kapacit v ovocnářství v ČR v roce 2022 (t)

Region	TYP SKLADU				
	Větraný	Chlazený	Řízená atmosféra	ULO	CELKEM
Jižní Morava	1 785	3 306	-	6 480	11 571
Severní Morava	1 380	2 902	-	5 218	9 500
Východní Čechy	2 000	6 000	-	31 000	39 000
Střední Čechy	-	8 440	-	13 633	22 0723
Jižní a záp. Čechy	2 111	5 250	150	1 200	8 711
Severní Čechy	600	3 985	-	7 860	12 445
CELKEM ČR	7 876	29 883	150	65 391	103 300
Změna 2022/2021 v %	0	0	0	0	0

Pramen: OU ČR

Pro sezónu 2021/2022 bylo v ČR k 1. prosinci 2021 naskladněno meziročně o 4 % méně jablek a to 53 tis. t. Celková skladovací kapacita tak mohla být využita z 51,3 %. Ve srovnání s pětiletým průměrem bylo zaskladnění o 8 % vyšší. K 1. 6. 2022 bylo na skladě ještě 7,8 tis. t, což je o 35 % více než činí pětiletý průměr zásob k tomuto datu. Sklizňový rok 2021 byl pěstitelský příznivější než ty předešlé. Pozdní jarní mrazy způsobily lokální škody spíše na kvalitě, nedošlo však k tak zásadním ztrátám na ovoci, jako ve sklizňovém roce 2019.

V obchodní síti se v marketingovém roce 2021/2022 prodalo celkem 109,2 tis. t jablek (z toho 51,6 tis. t tuzemských konzumních jablek), což bylo meziroční zvýšení o 3 %. Podíl tuzemských jablek na maloobchodním trhu činil 47 %, což je stejně jako v minulé sezóně. Lze odhadovat, že mimo maloobchodní síť se prodalo cca 22 tis. t jablek, a to je o 3 tis. t méně než v předchozím roce.

Přehled o stavu zásob konzumních jablek (t)

Odrůda	1.12.19	1.12.20	1.12.21	1.1.22	1.2.22	1.3.22	1.4.22	1.5.22	1.6.22
Spartan, McIntosh	88	319	32	2	0	0	0	0	0
Šampion	933	1 830	1 641	1 363	1 129	803	556	151	84
Rubín	800	695	780	496	276	61	20	10	5
Gala	4 317	7 123	6 256	4 922	3 605	2 720	2 002	825	461
Ostatní raně zimní	1 196	179	343	358	311	159	64	40	0
Golden Delicious	12 615	15 610	11 946	9 741	7 876	6 593	4 774	2 935	1 476
Idared	6 363	7 531	7 822	7 008	6 130	5 408	3 880	2 387	1 393
Jonagold a mutace	4 966	8 638	11 588	9 109	7 727	5 770	4 023	2 679	1 184
Topaz	531	624	973	699	623	361	232	71	0
Melrose	42	180	106	81	75	33	34	32	22
Gloster	241	1 003	303	249	228	138	94	49	25
skup.Red Delicious	1 817	2 082	2 386	2 286	1 876	1 511	992	408	327
Braeburn	5 031	5 488	5 705	5 117	4 654	4 024	3 147	2 352	1 751
Ostatní zimní	1 763	3 675	2 982	2 753	2 499	2 202	1 965	1 586	1 072
Jablka celkem	40 703	54 977	52 863	44 184	37 009	29 783	21 783	13 525	7 800
Rozdíl oproti stejnému období předchozího roku v (%)	-39	+35	-4	-4	-1	-2	+21	-1	+1

Pramen: MZe ve spolupráci s OU ČR

Poznámka: skup. Red Delicious: Starking, Starkrimson, Red Delicious, Red Spur, Well Spur

CENOVÝ VÝVOJ OVOCE V ČR

Ceny zemědělských výrobců

Trend vývoje cen ovoce, započatý v roce 2019, pokračoval i v roce 2020. V důsledku opatření zavedených z důvodu šíření viru COVID-19 ve všech zemích (např. nedostatek zahraničních i sezónních pracovních sil) se ceny zemědělských výrobců ovoce i spotřebitelské ceny razantně zvyšovaly. V roce 2021 lze vyzkoušet již postupný pokles jak cen zemědělských výrobců, tak i spotřebitelských cen.

V únoru roku 2022 vypukl válečný konflikt na Ukrajině, v jehož důsledku začaly strmě stoupat ceny energií, pohonných hmot i hnojiv. V případě jablek se však nepodařilo promítnout nárůst vstupů do CZV.

Průměrné ceny zemědělských výrobců v ČR v Kč/t

Druh ovoce	2017	2018	2019	2020	2021	2022*
Jablka konzumní	11 995	10 948	11 695	14 543	14 767	13 642
Jablka moštová	6 089	2 625	3 370	3 646	3 379	3 286
Hrušky	15 400	11 190	14 035	17 206	16 774	17 169
Broskve	21 564	16 433	20 139	23 307	20 556	23 413
Meruňky	24 724	21 940	23 767	34 448	23 926	33 485
Švestky	15 337	9 381	10 777	11 789	13 826	14 282
Třešně	40 207	34 313	42 556	56 293	48 837	44 768
Višně	18 153	8 647	15 834	11 207	8 710	12 312
Rybíz červený a bílý	16 044	14 702	26 524	39 365	22 803	7 828
Rybíz černý	12 015	9 991	33 792	-	20 726	-
Jahody tříděné	77 325	89 538	90 000	103 705	104 833	120 045

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * průměr za období od 1. 1. – 30. 9. 2022

Průměrné ceny zemědělských výrobců u jablek konzumních podle jednotlivých měsíců v ČR v Kč/t

Měsíc	Jablka konzumní								
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Leden	10 526	9 175	9 467	9 905	14 261	9 723	12 271	15 064	13 055
Únor	10 800	8 919	9 686	9 305	13 430	10 215	13 864	14 545	13 248
Březen	10 319	8 427	8 985	9 162	14 086	9 561	14 032	14 662	13 920
Duben	10 217	8 921	9 040	9 888	14 227	8 751	14 713	13 748	14 086
Květen	9 701	8 987	9 147	10 294	13 327	8 489	13 587	13 662	12 751
Červen	10 971	8 961	8 695	9 205	13 897	8 245	11 423	14 538	12 193
Červenec	11 333	9 284	9 161	11 340	12 563	8 467	-	15 903	12 874
Srpen	9 351	10 433	9 163	11 491	10 822	10 366	15 856	14 170	11 893
Září	9 407	10 622	11 022	13 406	10 394	11 574	15 559	14 709	14 017
Říjen	8 765	10 014	10 421	14 056	10 105	12 670	14 492	14 859	
Listopad	8 067	9 355	9 753	14 493	9 885	12 737	14 566	15 022	
Prosinec	8 377	9 400	10 153	14 061	9 513	13 744	14 432	14 931	
Průměr	9 498	9 436	9 797	11 995	10 948	11 695	14 543	14 767	13 642

Pramen: ČSÚ

Spotřebitelské ceny ovoce mírného pásma

Výše úrody ovoce v ČR nemá přímý dopad na spotřebitelské ceny ovoce v ČR, ty zásadně ovlivňuje situace na trhu v Evropě. V roce 2021 spotřebitelské ceny ovoce v porovnání se stejným obdobím předchozího roku výrazně klesly. V průběhu sledovaného období roku 2022 vykazovaly spotřebitelské ceny u jednotlivých druhů ovoce různou míru růstu s výjimkou konzumních jablek, kde se spotřebitelské ceny v porovnání se stejným obdobím předchozího roku pohybují na nižších úrovních.

Spotřebitelské ceny vybraných druhů ovoce mírného pásma I. jakostní třídy v jednotlivých měsících v Kč/kg

Měsíc	Jablka			Broskve			Stolní hrozny			Jahody		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Leden	31,45	31,77	30,19	40,35	-	-	104,61	95,76	104,88	201,85	-	-
Únor	32,75	32,36	30,68	40,35	-	-	117,52	96,09	100,12	142,86	-	-
Březen	33,75	32,45	32,08	40,35	-	-	108,20	91,28	99,62	96,02	-	-
Duben	36,17	31,56	31,12	40,35	-	-	86,89	76,23	83,29	84,67	-	-
Květen	38,87	33,68	32,73	80,49	-	-	86,31	73,07	80,24	107,92	-	-
Červen	41,34	34,23	32,31	77,39	-	-	96,30	93,46	93,82	140,51	-	-
Červenec	43,12	36,17	33,64	56,49	-	-	83,19	75,42	74,99	164,81	-	-
Srpen	47,72	34,78	34,34	55,59	-	-	67,78	62,97	66,24	165,29	-	-
Září	43,28	35,33	34,96	67,00	-	-	57,86	55,74	54,52	157,51	-	-
Říjen	36,24	28,27		66,00	-	-	61,84	56,09		193,53	-	-
Listopad	34,10	28,34		66,00	-	-	77,01	73,81		221,60	-	-
Prosinec	34,01	29,26		66,00	-	-	102,10	100,87		244,96	-	-
Průměr za rok	37,73	32,35	32,45	*	-	-	87,47	79,23	84,19	160,13	-	-

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * z důvodu malého počtu respondentů nelze hodnotit; – od roku 2021 ČSÚ nesleduje

Spotřebitelské ceny jižního ovoce

Podobně jako u ovoce mírného pásma vykazují v roce 2021 i spotřebitelské ceny jižního ovoce podobný trend, kdy se oproti stejnému období předchozího roku výrazně snížily. V roce 2022 se naproti tomu začaly, a to zejména u citrónů a banánů, výrazně zvyšovat.

Spotřebitelské ceny vybraných druhů jižního ovoce I. jakostní třídy v jednotlivých měsících v Kč/kg

Měsíc	Pomeranče					Citróny				
	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022
Leden	32,71	32,10	31,99	27,92	28,12	46,61	37,10	46,23	45,04	42,80
Únor	36,09	29,46	30,14	27,41	28,71	45,29	38,06	46,93	45,49	45,71
Březen	33,81	31,50	32,52	29,20	27,95	45,56	40,04	51,10	46,24	46,64
Duben	32,73	31,01	39,51	25,86	28,80	45,28	41,02	69,90	45,06	52,45
Květen	35,78	32,86	43,89	32,06	33,46	55,60	46,25	77,30	49,66	55,85
Červen	36,60	34,21	48,21	35,88	30,61	66,64	48,33	75,68	48,97	57,94
Červenec	39,29	36,19	48,28	36,35	32,78	67,70	48,17	71,53	47,90	58,01
Srpen	43,55	37,57	50,99	42,45	46,91	69,01	51,43	69,88	64,58	56,53
Září	43,99	37,89	51,27	42,04	41,17	72,96	50,01	71,85	58,01	58,46
Říjen	42,88	39,10	54,22	41,75		46,21	50,94	61,91	52,39	
Listopad	34,83	36,43	39,51	29,94		39,09	46,51	49,77	49,67	
Prosinec	28,76	32,85	30,76	25,13		38,93	46,16	46,04	44,37	
Průměr	36,75	34,26	41,77	32,99	33,17	53,24	45,33	61,51	49,78	52,71

Měsíc	Banány					Kiwi				
	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022
Leden	32,13	29,28	32,32	27,04	26,69	80,39	63,59	67,90	-	-
Únor	35,80	32,11	33,24	28,12	28,13	78,79	56,96	67,45	-	-
Březen	36,95	33,31	32,08	28,10	30,60	83,37	56,80	76,05	-	-
Duben	33,49	32,63	32,58	26,24	27,86	85,27	65,31	81,47	-	-
Květen	26,77	30,70	30,55	26,11	27,62	87,71	70,63	96,58	-	-
Červen	28,41	32,99	32,01	25,31	25,86	95,81	79,87	107,04	-	-
Červenec	26,09	31,45	29,07	22,31	26,08	98,67	86,03	103,90	-	-
Srpen	27,00	29,62	27,76	22,31	26,86	92,98	89,37	106,43	-	-
Září	26,79	29,25	23,30	23,48	25,48	95,69	96,31	99,77	-	-
Říjen	27,14	31,85	22,85	22,98		89,95	98,40	98,82	-	-
Listopad	25,01	32,94	23,90	25,60		78,27	87,99	85,52	-	-
Prosinec	27,37	29,87	25,04	22,78		72,06	73,92	71,95	-	-
Průměr	29,41	31,33	28,73	25,03	27,24	86,58	77,10	88,57	-	-

Pramen: ČSÚ

Poznámka: – ČSÚ údaje nesleduje

SPOTŘEBA OVOCE V ČR

Spotřeba ovoce v roce 2020 vzrostla na 87,8 kg/obyv./rok. Mírně se zvýšila spotřeba ovoce mírného pásma, u jižního ovoce došlo k meziročnímu nárůstu o 1 kg, a to především díky vyšší spotřebě citrónů a grapefruitů a banánů.

Spotřeba ovoce v ČR v hodnotě čerstvého (kg/osoba/rok)

– tj. přepočet všech výrobků z ovoce na hodnotu ovoce čerstvého

Ukazatel	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 (odhad)
Ovoce celkem	74,6	76,8	78,1	82,4	84,0	82,0	86,1	86,5	87,8	85,3
z toho:										
ovoce m.p.	43,4	45,6	47,0	48,9	49,0	46,9	49,7	49,0	49,3	48,1
jižní ovoce	31,2	31,2	31,2	33,5	35,0	35,1	36,4	37,5	38,5	37,2

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Do spotřeby ovoce se započítává ovoce určené na prodej spotřebitelům a na výrobní spotřebu. Výrobní spotřeba zahrnuje výrobu ovocných produktů tekutých, zahuštěných a tuhých, nezahrnuje se spotřeba ovoce používaného na průmyslovou výrobu alkoholických nápojů (vín, lihovin a destilátů).

Změna v metodice šetření nastala od roku 1992, proto nelze přesně srovnávat údaje o spotřebě jednotlivých druhů ovoce před uvedeným rokem a následnou časovou řadou, především vzhledem k tomu, že některé položky od roku 1992 již nelze sledovat (např. některé ovocné výrobky).

Spotřeba ovoce v ČR v hodnotě čerstvého podle jednotlivých druhů v kg/os./rok

Druh	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Jablka	22,5	20,0	19,1	20,2	21,2	22,3	23,7	22,3	23,9	23,9	24,6
Hrušky	2,6	3,0	2,7	2,6	3,0	3,5	3,4	2,7	3,3	3,1	3,0
Švestky	4,0	4,6	4,3	5,2	5,3	6,0	5,7	5,0	6,0	5,1	6,0
Třešně	1,0	1,2	1,1	1,1	1,1	0,9	1,0	0,9	0,9	0,9	0,7
Višně	0,5	0,5	0,5	0,7	0,5	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5
Meruňky	1,4	1,6	1,7	2,1	1,3	1,0	1,1	1,6	1,9	2,5	1,5
Broskve	4,5	4,4	3,9	3,8	3,7	4,2	3,6	4,1	3,6	3,7	2,8
Rybíz	1,2	1,2	1,2	1,3	1,5	1,4	1,0	0,9	1,0	0,9	1,1
Angrešt	0,3	0,3	0,3	0,2	0,4	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2
Jahody zahradní	2,8	3,0	2,4	2,7	2,7	2,5	2,5	2,4	2,5	2,5	2,6
Vinné hrozny	3,5	4,1	3,5	3,3	3,2	3,2	3,6	3,6	3,6	3,4	3,3
Lesní plody	1,7	1,8	1,9	1,7	2,1	2,2	1,9	2,0	1,8	1,8	2,6
Ostatní ovoce m.p.	1,0	1,0	1,0	0,9	1,1	0,7	0,6	0,6	0,5	0,5	0,4
Citróny a grapefruity	4,3	4,4	4,1	4,2	4,1	4,5	4,2	4,2	4,3	4,6	5,0
Pomeranče, mandarinky	13,8	12,2	11,3	11,6	11,9	13,1	13,2	12,3	12,4	13,0	12,9
Banány	12,4	10,5	10,1	9,7	9,4	9,9	10,7	11,5	12,2	12,5	13,1
Ananas	1,7	1,9	1,7	1,5	1,6	1,4	1,5	1,8	1,9	1,6	1,5
Kiwi	1,5	0,8	0,8	0,6	0,5	0,7	0,9	0,7	0,6	0,6	0,6
Ostatní jižní ovoce	6,7	5,8	5,7	5,7	5,7	6,0	6,9	7,1	7,5	7,4	7,4
Ořechy ve skořápce ¹⁾	3,5	3,5	3,2	3,0	3,4	3,2	3,6	3,6	3,9	3,8	4,0

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ údaj nevstupuje do součtu spotřeby ovoce; zahrnuje ořechy vlašské, arašídové, kokosové, para aj.

Na spotřebě jednotlivých druhů potravin, např. masa, ovoce, zeleniny, rýže, těstovin atd. se promítá změna stravovacích zvyklostí ovlivněná turistickým ruchem a počtem cizinců v naší populaci, ale největší vliv na spotřebu potravin mají ceny potravin, dané růstem cen energií, osiv, krmiv, hnojiv, přípravků na ošetřování zvířat i rostlin, vysokou marží obchodních řetězců a mírou koupěschopností obyvatelstva. Je třeba vzít v úvahu i zdravotní osvětu, dostupnost jednotlivých druhů potravin na trhu a masivní reklamu.

ZAHRANIČNÍ OBCHOD S OVOCEM V ČR

DOVOZ

Dovoz čerstvého a sušeného ovoce do ČR v roce 2021 meziročně mírně poklesl na 603,6 tis. t, hodnota dovezeného zboží se však nepatrně zvýšila na 19,0 mld. Kč. V porovnání s předchozím rokem klesly dovozy banánů a citrónů, výrazně poklesl dovoz grepů. U ovoce mírného pásma došlo k poklesu dovozu u jablek, jahod, višní, broskví a nektarinek. Naproti tomu se meziročně zvýšily dovozy hrušek, třešní, meruněk, švestek a rybízu.

Dodávky ovoce ze zemí EU ve srovnání s předchozím rokem mírně klesly na 345,3 tis. t a na celkovém objemu dovezeného čerstvého a sušeného ovoce do ČR se tak podílely 57 %. Nejvíce se do ČR dovážely banány, dále pak jablka, pomeranče, mandarinky, stolní hrozny a citróny. Mezi největší dodavatele patřilo Španělsko (95,2 tis. t, tj. meziroční nárůst o 5,9 %) a Německo (56,3 tis. t, meziroční pokles o 20,8 %), Itálie (43,0 tis. t, tj. meziročně -13,8 %) a Polsko (36,2 tis. t, meziroční pokles o 0,5 %), dále pak Belgie (28,8 tis. t) a Řecko (22,7 tis. t).

Dovoz ovoce ze třetích zemí v roce 2021 se meziročně zvýšil o 2,0 % na 258,3 tis. t. Dovážely se zejména banány, citrusové ovoce, ananas a stolní hrozny. Největšími dodavateli tohoto ovoce byly Kostarika, Kamerun, Kolumbie, Ekvádor, Panama a Jižní Afrika.

Dovoz vybraných druhů ovoce do ČR (t)

Komodita	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022*
Jablka	89 516	84 935	91 833	59 404	64 548	80 277	66 081	43 880
Hrušky	16 441	17 649	16 922	16 991	16 064	13 871	14 016	9 888
Třešně	499	274	774	574	255	288	674	643
Višně	196	65	61	53	2	48	35	51
Meruňky	6 019	6 123	12 633	7 744	10 850	6 041	6 172	8 036
Broskve	12 268	13 288	16 929	12 681	14 109	10 797	9 423	6 472
Nektarinky	18 973	18 927	23 164	14 901	16 737	9 860	9 596	8 414
Švestky, slívy	9 359	11 896	8 019	8 029	7 643	7 846	9 540	3 002
Rybíz, angrešt	92	113	54	114	54	68	88	55
Jahody	11 665	12 396	13 471	13 349	16 466	13 160	10 811	12 804
Maliny, ostružiny	494	641	1 080	1 044	1 343	1 345	1 692	1 194
Brusinky, borůvky	626	874	1 612	1 954	2 855	3 403	4 727	3 778
Citróny	40 364	37 276	37 791	40 558	37 071	40 915	37 205	23 777
Grapefruity	14 239	14 817	11 331	15 782	14 844	16 909	10 166	3 948
Mandarinky	57 344	60 631	51 514	53 244	51 821	49 629	51 706	25 988
Pomeranče	65 605	59 058	49 373	50 737	51 166	53 038	55 320	35 594
Ananas	10 129	11 425	14 205	15 683	11 776	11 817	12 581	5 274
Banány	163 907	197 040	198 530	196 629	186 397	183 686	182 669	116 075
Kiwi	8 138	12 650	6 113	7 745	9 876	7 420	8 246	4 777

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * údaje za období od 1. 1. – 31. 8. 2022

VÝVOZ

Vývoz čerstvého a sušeného ovoce včetně reexportu v roce 2021 meziročně mírně klesl o 3,5 % na 125,3 tis. t o celkové hodnotě 3,9 mld. Kč především díky poklesu vývozu jablek a jahod. Ovoce směřovalo téměř výhradně na trhy zemí EU, nejvíce na Slovensko (69,0 tis. t), dále do Rakouska (23,4 tis. t), Německa (12,2 tis. t), Itálie (4,0 tis. t) a Nizozemska (3,5 tis. t).

Vývoz ovoce do třetích zemí byl zanedbatelný a směřoval hlavně do Gruzie, Běloruska, na Ukrajinu a do Turecka. Jednalo se zejména o reexport vlašských, lískových a kešu ořechů, mandlí a sušeného ovoce.

Vývoz vybraných druhů ovoce z ČR (t)

Komodita	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022*
Jablka	110 494	67 998	38 552	55 336	38 723	41 574	40 057	10 572
Hrušky	2 725	3 551	1 921	1 503	1 821	1 735	1 963	1 238
Třešně	997	731	583	1 076	546	133	214	179
Višně	2 029	2 530	1 728	3 415	2 703	2 852	2 923	2 540
Meruňky	328	298	708	502	458	268	407	299
Broskve	1 068	1 304	1 692	967	611	751	772	439
Nektarinky	1 540	1 408	1 408	933	766	526	636	316
Švestky, slívy	871	782	980	396	477	310	351	159
Rybíz, angrešt	1 762	1 129	768	997	293	311	360	500
Jahody	966	534	468	188	508	275	264	197
Borůvky, brusinky	52	80	94	27	82	76	201	175

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * údaje za období od 1. 1.–31. 8. 2022

Vývoj zahraničního obchodu s čerstvým a sušeným ovocem v ČR

Rok	Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
	Export	Import	Export	Import
2004	159 507	575 498	1 574 451	10 010 249
2005	174 346	605 202	3 022 374	11 040 239
2006	176 582	538 967	2 356 987	9 848 538
2007	129 378	539 496	2 254 242	10 494 409
2008	140 749	540 469	2 169 556	10 830 292
2009	146 413	541 971	2 261 392	10 169 640
2010	167 214	621 162	2 259 598	10 179 471
2011	131 535	554 510	2 428 991	10 869 067
2012	201 465	540 045	2 975 048	11 371 737
2013	160 414	537 977	3 664 925	12 652 698
2014	160 291	552 087	3 597 884	13 199 054
2015	229 027	606 721	4 458 757	15 499 412
2016	187 136	649 988	4 171 878	16 480 799
2017	146 110	651 076	3 732 826	17 015 235
2018	156 698	615 882	3 231 350	16 363 783
2019	132 042	611 713	3 229 136	16 517 423
2020	129 938	614 461	3 553 173	18 916 577
2021	125 322	603 554	3 852 279	18 960 916
2022*	63 464	381 314	2 567 437	12 972 091

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * údaje za období od 1. 1.–31. 8. 2022

Bilance zahraničního obchodu s čerstvým a sušeným ovocem v roce 2021

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	Export	Import	Saldo	Export	Import	Saldo
Ovoce mírného pásma (bez hroznů) čerstvé	48 233	133 080	-84 847	496 026	4 175 777	-3 679 751
Hrozny stolní čerstvé	2 967	43 503	-40 536	147 369	1 920 786	-1 773 417
Ovoce tropické a subtropické čerstvé i sušené	64 974	380 179	-315 205	1 547 145	8 163 968	-6 616 823
Ovoce ostatní čerstvé	777	2 101	-1 324	109 328	153 390	-44 062
Ovoce skořápkové	6 977	26 360	-19 383	1 328 670	3 411 138	-2 082 468
Ovoce sušené (včetně hroznů) a slupek	1 394	18 331	-16 937	223 741	1 135 857	-912 116
Ovoce celkem	125 322	603 554	-478 232	3 852 279	18 960 916	-15 108 637

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Dovoz zpracovaného ovoce do ČR zaznamenal v roce 2021 meziroční nárůst téměř o 7 % na objem 187,9 tis. t především z důvodu zvýšení dovozu neslazeného, zmrazeného i vařeného ovoce, džemů a zavařenin a ovocných šťáv. Naproti tomu se snížil dovoz ovoce a ořechů konzervovaných cukrem nebo alkoholem a slazeného ovoce. Nejvýznamnějšími dodavateli těchto komodit bylo Polsko, Německo, Rakousko, Maďarsko, Řecko a Španělsko.

V roce 2021 **vývoz zpracovaného ovoce** se rovněž zvýšil o 7 % na celkových 60,6 tis. t. Největší položky vývozu představovaly ovocné šťávy, konzervované ovoce a ořechy cukrem nebo alkoholem a džemy a zavařeniny. Vývozy směřovaly zejména na Slovensko a do Německa, dále také do Polska, Rakouska a Maďarska.

Bilance zahraničního obchodu s ovocem zmrazeným, vařeným, prozatímně konzervovaným a konzervovaným též s cukrem nebo alkoholem v roce 2021

Název	Údaje v tunách			Údaje v tis. Kč		
	Export	Import	Saldo	Export	Import	Saldo
Ovoce neslazené, zmrazené i vařené	10 445	23 463	-13 018	576 835	1 229 731	-652 896
Ovoce slazené, zmrazené i vařené	32	2 312	-2 280	3 794	197 562	-193 768
Ovoce prozatímně konzervované	41	299	-258	4 521	16 703	-12 182
Ovoce, ořechy, ov. kůry ap. konzervované cukrem	84	1 361	-1 277	11 015	51 915	-40 900
Džemy, zavařeniny, protlaky, též s cukrem	14 036	18 036	-4 000	750 841	822 934	-72 093
Ovoce, ořechy konzerv. cukrem nebo alkoholem	16 201	49 885	-33 684	1 082 365	2 831 618	-1 749 253
Ovocné a zeleninové šťávy bez alkoholu, též s cukrem	19 773	92 641	-72 868	539 294	2 097 374	-1 558 080
Celkem	60 612	187 997	-127 385	2 968 665	7 247 837	-4 279 172

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Bilance zahraničního obchodu ČR s ovocem

Celková bilance zahraničního obchodu ČR s čerstvým a sušeným ovocem je stále vysoce pasivní a od roku 1996 se udržovala s malými ročními výkyvy na přibližně stejné úrovni. V posledních letech se však záporné saldo opět každoročně zvyšuje.

Bilance zahraničního obchodu ČR se zpracovanými výrobky z ovoce vykazuje rovněž záporné hodnoty. V porovnání s rokem 2020 se záporné saldo v roce 2021 z hlediska finančního zvýšilo o téměř 7 % z důvodu nejen celosvětově přetrvávajících problémů souvisejících s opatřeními COVID-19, ale rovněž se zvyšujícími se cenami energií.

Saldo zahraničního obchodu ČR čerstvým a sušeným ovocem

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022*
Tuny	-462 852	-504 966	-459 184	-479 670	-484 523	-478 232	-317 850
Tisíc Kč	-12 308 921	-13 282 409	-13 132 433	-13 288 287	-15 363 403	-15 108 637	-10 404 654

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * údaje za období od 1. 1.–30. 8. 2022

Saldo zahraničního obchodu ČR zpracovaným ovocem

Ukazatel	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Tuny	-81 464	-94 784	-91 157	-115 571	-112 430	-119 822	-127 385
Tisíc Kč	-2 951 097	-3 129 831	-3 196 838	-3 607 546	-3 744 523	-4 008 796	-4 279 172

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Podrobnější přehled o exportu i importu ovoce čerstvého i zpracovaného je uveden v tabulkové příloze č. 1. Přehled o nejvýznamnějších zemích zahraničního obchodu ČR ovocem je uveden v příloze č. 2.

Zahraniční obchod ČR s jablky

V marketingovém roce 2021/2022 bylo do ČR dovezeno 65,8 tis. t konzumních jablek, což představuje mírné meziroční zvýšení. Nejvýznamnějším dodavatelem konzumních jablek bylo v této sezóně opět Polsko, jehož dovoz jablek do ČR opětovně meziročně vzrostl o 22,5 % na 30,5 tis. t, a Itálie (12,5 tis. t, tj. což je pokles o 24 %), dále pak Slovensko (9,0 tis. t, tj. o 14% nárůst). Dovoz moštových jablek byl zanedbatelný.

Vzhledem k nižší produkci jablek v roce 2021 v ČR klesl vývoz moštových jablek oproti předchozí sezóně na 33,5 tis. t (tj. -5 %). Jablka směřovala především do Rakouska (23,7 tis. t) a Německa (7,5 tis. t). U vývozu konzumních jablek došlo k poklesu o téměř 3 % na 8,2 tis. t a směřoval převážně na Slovensko (6,2 tis. t).

Přehled o zahraničním obchodu ČR s konzumními a moštovými jablky (t)

Kalendářní rok				Marketingový rok (tj. od 1. 7.–30. 6. následujícího roku)			
		Konzumní jablka	Moštová jablka			Konzumní jablka	Moštová jablka
2017	DOVOZ	78 166	13 667	2017/18	DOVOZ	73 976	2 655
	VÝVOZ	9 701	28 850		VÝVOZ	9 859	27 934
2018	DOVOZ	59 059	345	2018/19	DOVOZ	50 225	242
	VÝVOZ	10 531	45 163		VÝVOZ	6 142	50 345
2019	DOVOZ	63 696	795	2019/2020	DOVOZ	85 088	827
	VÝVOZ	9 570	29 152		VÝVOZ	9 807	25 434
2020	DOVOZ	80 103	237	2020/2021	DOVOZ	64 703	48
	VÝVOZ	9 188	33 703		VÝVOZ	8 439	35 360
2021	DOVOZ	65 202	944	2021/2022	DOVOZ	65 766	1 116
	VÝVOZ	8 787	31 920		VÝVOZ	8 203	33 546

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

V rámci třetích zemí byla konzumní jablka do ČR dovážena z Chile a Jihoafrické republiky, menší objemy z Turecka a Nového Zélandu.

PŘEHLED O UŽITÍ OVOCE MÍRNÉHO PÁSMU V ČR

Bilance produkce a užití jablek v ČR v tis. t

Ukazatel	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22
Domácí produkce	209,6	174,0	253,4	192,1	209,9	207,4
z toho: produkční sady	126,4	101,8	144,9	102,8	117,8	110,0
Dovoz	98,1	76,6	50,5	85,9	64,7	66,9
Celková nabídka	307,7	250,6	303,9	278,0	274,6	274,3
Prodej do obchodní sítě včetně samozásobení	186,5	164,8	167,4	187,8	173,0	177,2
Nerealizovaná produkce	21,0	18,0	44,0	35,0	24,8	23,4
Nákup ke zpracování	40,0	30,0	36,0	20,0	33,0	32,0
Vývoz	60,2	37,8	56,5	35,2	43,8	41,7
Celková poptávka	307,7	250,6	303,9	278,0	274,6	274,3

Pramen: ČSÚ, MZe, OU ČR

Bilance produkce a užití meruněk v ČR v t

Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021	2022*
Domácí produkce	4 082	9 196	10 618	4 430	6 973	8 300
z toho: produkční sady	811	1 926	2 109	471	1 856	1 500
Dovoz	12 633	7 744	10 850	6 041	6 172	8 200
Celková nabídka	16 715	16 940	21 468	10 471	13 145	16 500
Přímá spotřeba včetně ztrát	15 157	15 288	19 750	9 923	12 038	15 350
Nákup ke zpracování	850	1 150	1 260	280	700	800
Vývoz	708	502	458	268	407	350
Celková poptávka	16 715	16 940	21 468	10 471	13 145	16 500

Pramen: ČSÚ, MZe, OU ČR

Poznámka: * odhady

Bilance produkce a užití broskví (včetně nektarinek) v ČR v t

Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021	2022*
Domácí produkce	3 902	8 073	5 509	5 148	5 731	5 800
z toho: produkční sady	428	959	448	433	366	380
Dovoz	40 093	27 582	30 846	20 657	19 020	20 000
Celková nabídka	43 995	35 655	36 355	25 805	24 751	25 800
Přímá spotřeba včetně ztrát	40 695	33 435	34 748	24 329	23 082	24 750
Nákup ke zpracování	200	320	230	200	260	200
Vývoz	3 100	1 900	1 377	1 276	1 409	850
Celková poptávka	43 995	35 655	36 355	25 805	24 751	25 800

Pramen: ČSÚ, MZe, OU ČR

Poznámka: * odhady

PŘÍLOHY

Příloha č. I – Zahraniční obchod ČR s čerstvým a zpracovaným ovocem

Ovoce mírného pásma, čerstvé – rok 2021

Název	Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
	export	import	export	import
Jablka stolní (konzumní)	8 787	65 202	131 541	1 062 141
Jablka moštová (průmyslová)	31 920	944	121 934	4 305
Hrušky stolní (konzumní)	1 676	13 785	34 392	288 565
Hrušky moštové (průmyslové)	287	231	1 255	6 740
Kdoule	0,1	20	15	411
OVOCE JÁDROVÉ	42 021	80 117	286 483	1 361 629
Třešně	214	674	7 721	55 084
Višně	2 923	35	41 716	1 140
Meruňky	407	6 172	20 022	281 688
Broskve	772	9 423	30 348	339 459
Nektarinky	636	9 596	26 450	376 607
Švestky, slívy	351	9 540	9 004	146 405
Trnky	-	67	-	3 214
OVOCE PECKOVÉ	5 304	35 508	135 262	1 203 597
Jahody	264	10 811	20 411	668 863
Maliny	63	1 692	8 681	270 829
Moruše, ostružiny, ap.	20	136	2 864	18 968
Rybíz černý	161	0,1	4 195	18
Rybíz červený	199	30	2 935	8 033
Rybíz bílý, angrešt	0,2	57	74	815
Brusinky	80	359	10 865	38 415
Borůvky	120	3 433	24 188	452 445
Ostatní druhy Vaccinium	0,5	935	67	152 165
OVOCE BOBULOVÉ	908	17 454	74 281	1 610 551
CELKEM (bez hroznů)	48 233	133 080	496 026	4 175 776
Hrozny stolní	2 967	43 503	147 369	1 920 786
CELKEM (včetně hroznů)	51 200	176 583	643 395	6 096 563

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce tropické a subtropické, čerstvé i sušené – rok 2021

Název	Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
	export	import	export	import
Banány a plantejny, čerstvé	44 132	182 558	853 838	2 937 381
Banány a plantejny, sušené	13	111	3 923	18 522
Datle, čerstvé i sušené	393	1 814	21 728	81 529
Fíky, čerstvé i sušené	87	883	11 023	73 027
Ananas čerstvý i sušený	498	12 581	14 788	267 595
Avokádo, čerstvé i sušené	1 050	6 963	98 362	562 210
Kvajava, mango, mangostany, čerstvé i sušené	546	5 864	45 071	288 710
Pomeranče, čerstvé i sušené	3 179	55 320	61 836	989 748
Klementinky, monreales, satsumas, mandarinky, wilkingy, tangerinky a ost. citrusové hybridy, čerstvé i sušené	4 381	51 706	102 836	1 166 922
Citrony a limety, čerstvé i sušené	5 805	37 205	147 886	958 544
Grapefruity, čerstvé i sušené	2 847	10 166	72 537	220 759
Ostatní citrusové ovoce	10	842	1 081	38 717
Duriany	10	49	7 415	4 612
Papaje čerstvé	21	381	5 074	39 057
Kiwi čerstvé	1 159	8 247	55 616	257 455
Tomely	645	4 323	23 827	135 716
Tamarindy, liči, jackfruity, duriany sapoty, karambola, apod., čerstvé	197	1 166	20 304	123 463
CELKEM, čerstvé i sušené	64 974	380 179	1 547 145	8 163 968
Ostatní ovoce m.p., tropické a subtropické	777	2 101	109 328	153 390

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce skořápkové – rok 2021

Název		Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
		export	import	export	import
OVOCE SKOŘÁPKOVÉ CELKEM		6 977	26 360	1 328 670	3 411 138
Z toho:	Ořechy kokosové	477	3 429	33 398	202 462
	Mandle, loupané i neloupané	514	4 958	76 153	630 381
	Oříšky lískové, loupané i neloupané	1 733	2 669	267 759	387 726
	Ořechy vlašské, loupané i neloupané	2 028	3 512	282 470	481 973
	Arašídý, loupané i neloupané	548	5 163	21 100	178 540
	Kaštany jedlé, čerstvé i sušené	64	263	7 570	24 194
	Pistácie, čerstvé i sušené	245	1 253	62 485	291 599

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce sušené – rok 2021

Název		Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
		export	import	export	import
OVOCE SUŠENÉ CELKEM		1 394	18 331	223 741	1 135 856
Z toho:	Jablka sušená	32	7 171	5 722	90 468
	Meruňky sušené	146	806	17 312	77 787
	Švestky sušené	238	1 985	23 729	122 996
	Směsi ořechů	179	1 863	49 340	228 475
	Směsi sušeného ovoce ostatního	54	172	14 433	26 821
	Slupky citrusových plodů, melounů, čerstvé, zmrazené, prozatímně konzervované, sušené	19	99	1 910	10 830
	Hrozny sušené	421	4 686	25 866	213 346

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce zmrazené a vařené i prozatímně konzervované, nevhodné k požívání – rok 2021

(skupina cel. sazebníku 0811)

Název		Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
		export	import	export	import
OVOCE NESLAZENÉ, ZMRAZENÉ I VAŘENÉ					
Jahody		1 941	6 370	70 978	206 740
Maliny		1 771	3 817	157 861	325 918
Rybíz černý		174	168	6 352	6 843
Rybíz červený		193	265	4 016	4 608
Rybíz bílý, angrešt		7	69	423	4 624
Višně		100	1 326	3 300	37 923
Třešně		927	162	9 404	7 394
Ostružiny, moruše apod.		518	815	34 354	51 286
Borůvky		2 527	4 137	190 841	318 422
Ovoce ostatní, ořechy		2 266	6 095	96 474	249 926
CELKEM		10 455	23 463	576 835	1 229 731
OVOCE SLAZENÉ, ZMRAZENÉ I VAŘENÉ					
Jahody		2	711	95	58 620
Maliny, ostružiny, rybíz		12	197	1 117	12 925
Ovoce ostatní		18	1 403	2 582	126 017
CELKEM		32	2 312	3 794	197 562
OVOCE PROZATÍMNĚ KONZERVOVANÉ (skupina cel. sazebníku 0812)					
Třešně a višně		0,01	9	3	597
Meruňky		0,4	3	13	464
Ovoce ostatní		40	286	4 505	15 642
CELKEM		41	299	4 521	16 703

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce, ořechy, ovocné kůry a slupky konzervované cukrem (máčením, glazováním nebo kandováním) – rok 2021
(skupina cel. sazebníku 2006)

Název	Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
	export	import	export	import
Třešně	2	58	333	5 318
Tropické ořechy a ovoce, obsah cukru nad 13 %	39	1 004	3 244	18 703
Ostatní	42	251	7 338	22 902
Tropické ořechy a ovoce, obsah cukru do 13 %	0,2	2	56	357
Ostatní	0,2	46	44	4 635
Celkem	84	1 361	11 015	51 915

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Džemy, zavařeniny, ovocné a ořechové protlaký ap., též s cukrem – rok 2021
(skupina cel. sazebníku 2007)

Název		Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
		export	import	export	import
Celkem		14 036	18 036	750 841	822 934
Z toho:	přípravky homogenizované–džemy apod. ovocné, ořechové, cukr nad 13 % (dětské přesnídávky)	2 236	606	121 544	40 030
	přípravky homogenizované–džemy apod. ostatní, cukr do 13 %, ne:tropické ovoce	3 691	3 399	278 475	156 955
	zavařeniny apod. z citrusového ovoce	18	180	1 434	11 525
	zavařeniny, marmelády apod., cukr nad 30 %				
	– z jahod	769	1 700	34 889	83 412
	– z malin	263	365	21 743	22 411
	– z třešní	100	191	4 595	10 981
	– protlaký (pyré) a pasta ze švestek	10	1 672	699	43 247
	– ostatní džemy, cukr nad 30 %	4 458	4 089	181 497	213 297

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovoce, ořechy konzervované, též s cukrem nebo alkoholem – rok 2021

(skupina cel. sazebníku 2008)

Název		Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
		export	import	export	import
Celkem		16 201	49 885	1 082 365	2 831 618
Z toho:	ořechy konzerv. i slazené	4 796	14 415	484 957	1 373 653
	citrusové plody	254	4 317	26 202	178 156
	ananas	945	4 311	39 716	148 021
	meruňky	342	1 741	12 045	58 719
	broskve	498	7 634	15 312	180 444
	třešně, višně	251	697	11 207	40 729
	hrušky	97	1 213	3 349	37 642
	jahody	1 543	5 415	58 222	184 133
	Z toho: kompoty	– meruňkové	29	307	1 247
		– broskvové	209	425	7 218
		– třešňové	37	292	1 489
		– jahodové	261	2 674	9 910
		– švestkové	127	246	3 620
		– ostatní (angreštové..)	385	686	27 090

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Ovocné a zeleninové šťávy bez alkoholu, též s cukrem – rok 2021

(skupina cel. sazebníku 2009)

Název			Údaje v tunách		Údaje v tis. Kč	
			export	import	export	import
Celkem			19 773	92 641	539 294	2 097 374
Z toho:	pomarančová šťáva		3 517	40 839	89 730	767 089
	z toho:	pomarančový džus	1 220	6 179	44 590	177 848
	grapefruitová šťáva		87	1 194	2 657	31 296
	šťáva z ost. citrusového ovoce		231	3 069	13 253	93 273
	z toho:	citrónová šťáva	21	198	1 206	8 202
	ananasová šťáva		152	1 522	3 423	38 120
	hroznová šťáva		655	2 373	22 684	60 989
	třešňová a višňová šťáva		1	109	97	8 923
	jablečná šťáva		5 549	21 681	129 785	372 418
	z toho:	bez cukru	3 819	17 424	72 747	226 735
		koncentrát	1 518	3 608	48 629	128 386
	šťáva z černého rybízu		524	1 630	29 218	75 530
	Brusinková šťáva		22	153	2 272	15 941
	z toho:	bez cukru	12	88	1 312	5 650
	směsi šťáv:					
	– jablečná a hrušková		5 088	3 492	148 353	151 681
	– z citrusových plodů a ananasu		15	324	431	8 905
	– z tropického ovoce		15	553	2 095	28 418

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Příloha č. 2 – Nejvýznamnější země zahraničního obchodu ČR s ovocem

Země s největším objemem dovozu čerstvého ovoce do ČR

Druh ovoce	Dovoz v tunách 2019	Země	Dovoz v tunách 2020	Země	Dovoz v tunách 2021	Země
Jablka konzumní	31 374*	Polsko	24 885*	Polsko	30 529*	Polsko
	19 216*	Itálie	16 851*	Itálie	12 470*	Itálie
	8 513*	Slovensko	7 867*	Slovensko	9 000*	Slovensko
Jablka moštová	669*	Slovensko	25*	Slovensko	676*	Polsko
Hrušky stolní	8 548	Nizozemsko	5 526	Nizozemsko	5 858	Nizozemsko
	4 015	Belgie	3 815	Belgie	3 826	Belgie
Třešně	157	Německo	87	Řecko	343	Německo
	29	Španělsko	69	Německo	118	Itálie
Višně	1	Francie	19	Polsko	21	Polsko
Meruňky	2 999	Itálie	2 538	Španělsko	1 772	Itálie
	2 933	Španělsko	1 490	Řecko	1 682	Španělsko
	1 649	Řecko	755	Německo	1 387	Řecko
Broskve, nektarinky	12 196	Itálie	6 242	Španělsko	8 151	Španělsko
	9 672	Španělsko	4 751	Řecko	6 484	Itálie
	6 661	Německo	4 650	Německo	3 383	Německo
Švestky	1 703	Srbsko	2 047	Srbsko	2 587	Moldavská republika
	1 089	Moldavská republika	1 762	Bývalá jug. republika Makedonie	2 012	Srbsko
Jahody	10 299	Španělsko	8 128	Španělsko	6 546	Španělsko
	3 911	Německo	3 255	Německo	2 004	Německo
	746	Nizozemsko	508	Nizozemsko	677	Nizozemsko
Maliny	506	Německo	473	Německo	945	Španělsko
Rybíz černý	21	Polsko	0,14	Polsko	0,07	Německo
Rybíz červený	6	Nizozemsko	14	Nizozemsko	13	Nizozemsko
Hrozny stolní	14 307	Itálie	16 407	Itálie	16 714	Itálie
	7 394	Německo	6 760	Německo	8 055	Německo
	4 869	Indie	3 275	Indie	4 222	Indie

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * - u jablek se jedná o marketingový rok 2019/2020, 2020/2021 a 2021/2022

Země s největším objemem dovozu čerstvého tropického ovoce do ČR

Druh ovoce	Dovoz v tunách 2019	Země	Dovoz v tunách 2020	Země	Dovoz v tunách 2021	Země
Banány	40 228	Kolumbie	38 999	Kostarika	36 139	Kostarika
	28 585	Kostarika	35 537	Kolumbie	30 934	Kamerun
	23 472	Ekvádor	28 746	Kamerun	29 456	Kolumbie
Ananas	5 958	Kostarika	5 367	Kostarika	6 037	Kostarika
	1 792	Německo	3 345	Německo	2 818	Německo
Pomeranče	24 465	Španělsko	23 588	Španělsko	20 986	Španělsko
	9 111	Německo	9 858	Německo	12 215	Řecko
	6 686	Řecko	9 632	Řecko	7 288	Německo
Mandarinky	21 377	Španělsko	19 094	Španělsko	26 705	Španělsko
	7 532	Turecko	6 428	Turecko	3 761	Německo
	6 940	Německo	6 336	Německo	3 475	Chorvatsko
Citrony	15 672	Španělsko	16 932	Španělsko	17 681	Španělsko
	6 687	Turecko	6 109	Turecko	4 768	Německo
	5 031	Německo	5 695	Německo	4 049	Turecko
Grapefruity	6 628	Čína	7 262	Čína	3 526	Čína
	3 470	Turecko	4 368	Turecko	2 472	Turecko
Kiwi	4 395	Řecko	3 175	Řecko	3 540	Řecko
	3 532	Itálie	2 230	Itálie	2 588	Itálie
	901	Německo	827	Německo	882	Německo

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Hlavní směry vývozu čerstvého ovoce mírného pásma z ČR

Druh ovoce	Dovoz v tunách 2019	Země	Dovoz v tunách 2020	Země	Dovoz v tunách 2021	Země
Jablka konzumní	7 315*	Slovensko	5 841*	Slovensko	6 165*	Slovensko
	2 408*	Itálie	2 175*	Itálie	1 850*	Itálie
Jablka moštová	15 297*	Německo	18 411*	Rakousko	23 652*	Rakousko
	9 945*	Rakousko	16 518*	Německo	7 511*	Německo
Hrušky stolní	1 074	Slovensko	1 010	Slovensko	1 249	Slovensko
	284	Bulharsko	415	Rakousko	257	Bulharsko
Třešně	222	Německo	55	Slovensko	133	Itálie
	155	Itálie	37	Polsko	58	Slovensko
Višně	1 794	Německo	1 854	Německo	1 763	Německo
	391	Belgie	610	Nizozemsko	729	Nizozemsko
Meruňky	368	Slovensko	231	Slovensko	366	Slovensko
	59	Maďarsko	33	Maďarsko	27	Německo
Broskve, nektarinky	1 125	Slovensko	1 042	Slovensko	1 325	Slovensko
	163	Maďarsko	140	Maďarsko	33	Bulharsko
Švestky	346	Slovensko	213	Slovensko	291	Slovensko
	64	Maďarsko	60	Polsko	38	Rakousko
Jahody	343	Slovensko	130	Slovensko	181	Slovensko
	181	Maďarsko	70	Rakousko	48	Maďarsko
	40	Rakousko	45	Maďarsko	27	Německo
Rybíz černý	51	Slovensko	95	Slovensko	98	Německo
	-	-	25	Itálie	39	Slovensko
Rybíz červený	194	Rakousko	85	Polsko	195	Rakousko
	32	Německo	74	Německo	4	Slovensko

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * – u jablek se jedná o marketingový rok 2019/2020, 2020/2021 a 2021/2022

Příloha č. 3 – Porovnání finančního vyjádření produkce ovoce v ČR (mil. Kč)

OVOČNÝ DRUH	Produkční sady					Neintenzivní sady					Produkce celkem				
	2018	2019	2020	2021	2021/20 v %	2018	2019	2020	2021	2021/20 v %	2018	2019	2020	2021	2021/20 v %
Jablka	802,3	923,5	1 233,3	1 214,4	-2	190,0	243,0	275,0	263,6	-4	992,3	1 166,5	1 508,3	1 478,0	-2
Hrušky	48,6	60,3	59,8	95,9	+60	16,3	20,3	25,3	22,1	-13	64,9	80,6	85,1	118,0	+39
Třešně	77,8	73,8	31,5	46,2	+47	40,0	44,8	44,0	40,0	-9	117,8	118,6	75,5	86,2	+14
Víšně	58,6	91,8	48,5	43,7	-10	8,5	8,0	5,0	6,0	+20	67,1	99,8	53,5	49,7	-7
Meruňky	40,4	48,1	11,4	43,0	+277	71,6	108,0	60,0	96,0	+60	112,0	156,1	71,4	139,0	+95
Broskve	15,7	9,0	8,1	7,5	-7	40,0	32,0	38,0	52,8	+39	55,7	41,0	46,1	60,3	+31
Slivoně	88,9	79,0	84,7	71,4	-16	166,0	140,5	136,0	145,0	+7	254,9	219,5	220,7	216,4	-2
Angrešt	0	0	0	0	0	10,0	12,0	18,0	22,5	+25	10,0	12,0	18,0	22,5	+25
Rybíz červený	14,3	13,6	5,2	2,9	-44	24,4	31,8	40,2	24,6	-39	38,7	45,4	45,4	27,5	-39
Rybíz černý	2,8	1,7	4,2	7,2	+71	5,2	6,5	14,2	32,8	+131	8,0	8,2	18,4	40,0	+117
Maliny	8,8	13,1	7,5	10,4	+39	15,0	24,0	35,0	35,0	0	23,8	37,1	42,5	45,4	+7
Jahody	120,0	107,0	101,8	88,8	-13	59,2	77,5	120,0	105,0	-13	179,2	184,5	221,8	193,8	-13
Ořešák vlašský	0	0	0	0	0	79,1	81,3	74,2	129,3	+74	79,1	81,3	74,2	129,3	+74
Celkem	1 278,2	1 420,9	1 596,0	1 631,4	+2	725,3	829,7	884,9	974,7	+10	2 003,5	2 250,6	2 480,9	2 606,1	+5

Pramen: OU ČR na základě vlastního šetření sklizně ovoce

Příloha č. 4 – Struktura celkových sklizní ovoce v produkčních plodných a extenzivních sadech v ČR

Poznámka: Ocenění ovoce ke zpracování a k samozásobení bylo stanoveno na základě cen výkupu ovoce a odhadem s přihlédnutím k cenám zemědělských výrobců, spotřebitelským cenám a také k horší kvalitě ovoce z těchto výsad, alejí a zahrad.

Do samozásobení patří ovoce spotřebované jak v čerstvém stavu, tak zpracované pěstitelem i drobný prodej ovoce (u silnic apod.) jako přebytek ze zahrad.

Struktura celkové sklizně ovoce v produkčních plodných sadech v ČR v roce 2021 (t)

Jablka	Produkce		110 006
	z toho	konzumní	70 000
		pro zpracování	38 000
		neuplatněno	2 006
Višně	Produkce		5 011
	z toho	pro zpracování	5 011
		neuplatněno	0
Meruňky	Produkce		1 856
	z toho	konzumní	1 700
		pro zpracování	156
Slivoně	Produkce		6 784
	z toho	konzumní	3 500
		pro zpracování	3 284
Rybíz červený	Produkce		676
	z toho	konzumní	30
		pro zpracování	300
		neuplatněno	346
Maliny	Produkce		115
	z toho	konzumní	115
		pro zpracování	0
Hrušky	Produkce		7 404
	z toho	konzumní	5 800
		pro zpracování	1 604
Třešně	Produkce		1 302
	z toho	konzumní	900
		pro zpracování	100
		neuplatněno	302
Broskve	Produkce		366
	z toho	konzumní	366
		pro zpracování	0
Angrešt	Produkce		2
	z toho	konzumní	2
Rybíz černý	Produkce		346
	z toho	pro zpracování	346
Jahody	Produkce		1 818
	z toho	konzumní	1 500
		pro zpracování	50
		neuplatněno	268

Pramen: OU ČR dle vlastního šetření

Struktura celkové sklizně ovoce v extenzivních sadech v ČR v roce 2021 (t)

Jablka	Produkce		97 356
	z toho	pro zpracování	28 000
		samozásobení	48 000
		neuplatněno	21 356
Višně	Produkce		2 774
	z toho	pro zpracování	0
		samozásobení	1 000
		neuplatněno	1 774
Meruňky	Produkce		5 117
	z toho:	pro zpracování	0
		samozásobení	4 000
		neuplatněno	1 117
Slivoně	Produkce		30 021
	z toho	pro zpracování	2 000
		samozásobení	18 000
		neuplatněno	10 021
Rybíz červený	Produkce		5 981
	z toho	pro zpracování	20
		samozásobení	3 000
		neuplatněno	2 961
Maliny	Produkce		935
	z toho	samozásobení	700
		neuplatněno	235
Ořešák vlašský	Produkce		7 184
	z toho	samozásobení	7 184
		neuplatněno	0
Hrušky	Produkce		13 169
	z toho	pro zpracování	100
		samozásobení	5 500
		neuplatněno	7 569
Třešně	Produkce		6 926
	z toho	pro zpracování – lisovny	0
		samozásobení	2 000
		neuplatněno	4 926
Broskve	Produkce		5 365
	z toho	samozásobení	4 400
		neuplatněno	965
Angrešt	Produkce		2 763
	z toho	pro zpracování	0
		samozásobení	1 500
		neuplatněno	1 263
Rybíz černý	Produkce		3 062
	z toho	pro zpracování	20
		samozásobení	1 500
		neuplatněno	1 542
Jahody	Produkce		4 043
	z toho	samozásobení	3 500
		neuplatněno	543

Pramen: OUČR dle vlastního šetření

**Příloha č. 5 – Přehled uznaných organizací producentů v odvětví ovoce a zeleniny
stav ke dni 31. 8. 2022**

Organizace producentů	Sídlo	Rok uznání	Registrované druhy
CZ FRUIT, odbytové družstvo	Praha 6	2005	Ovoce
EB Fruit, odbytové družstvo ovocnářů	Holovousy	2007	Ovoce
Jihomoravská zelenina, družstvo	Velké Bílovice	2005	Zelenina, ovoce, zpracované ovoce a zelenina
Odbytové družstvo EKO – ODBYT, družstvo	Slaný	2008	Ovoce
Odbytové družstvo LITOTEL	Bohušovice nad Ohří	2005	Zelenina
Východočeská zelenina – družstvo producentů zeleniny	Synkov-Slemeno	2009	Ovoce a zelenina
Odbytové družstvo Polabí	Přerov nad Labem	2010	Zelenina
Družstvo OZC Jizera	Předměřice nad Jizerou	2011	Ovoce a zelenina
Odbytové družstvo ovoce Český ráj	Praha 9	2012	Ovoce
Odbytové družstvo Berry	Dpbré Pole	2012	Jahody, maliny, ostružiny, borůvky, česnek
M.O.Z. družstvo pěstitelů	Sedlnice	2012	Ovoce a zelenina, zpracované ovoce a zelenina
Bohemia Apple, družstvo	Tuchoraz	2013	Ovoce a zelenina, zpracované ovoce a zelenina
NATURE FRUIT, družstvo	Choustníkovo Hradiště	2013	Jablka
G's Pěstitel, odbytové družstvo	Stratov	2013	Zelenina, vodní meloun
Piletice, odbytové družstvo	Hradec Králové	2016	Kořenová zelenina, celer, cibule, pór, jahody
ZP Otice odbyt s.r.o.	Otice	2017	Zelenina, zpracovaná zelenina
Čerstvě utrženo, družstvo	Brno - Veverčí	2016	Ovoce a zelenina
Dobré družstvo	Zlín – Prštné	2019	Ovoce a zelenina
Nadnárodní organizace producentů			
Družstvo BRAMKO CZ	Semice	2013	Zelenina a ovoce

Pramen: SZIF

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1
internet: www.eagri.cz
e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-676-7

Praha 2022